

MIELUUMMIN YKSIN KUIN HUONOSSA SEURASSA?

SEURAEELÄMÄN MIELTYMYKSIÄ NUORTEN OPISKELIJANAISTEN KUVAILEMINA
RANSKASSA JA SUOMESSA

Ida-Laura Saarela
Tampereen Yliopisto
Yhteiskunta- ja Kulttuuritieteiden yksikkö
Sosiaalipsykologian Pro Gradu-Tutkielma, 75 sivua + 11 liitesivua
Syys 2015

TAMPEREEN YLIOPISTO
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

SAARELA, IDA: Mieluummin yksin kuin huonossa seurassa?
Seuraelämän mieltymyksiä nuorten opiskelijanaisten kuvailemina Ranskassa ja Suomessa
Pro Gradu-tutkielma, 75 sivua + 9 liitesivua
Sosiaalipsykologian Pro Gradu Tutkielma
Elokuu 2015

Tässä tutkielmassa tarkastelen seurallisuutta. Kyseessä on laadullinen tutkimus, jossa aineisto perustuu 19 suomalaisen ja 14 ranskalaisen kauppatieteitä opiskelevan naisen puolistrukturoiduilla kyselylomakkeilla kerättyihin vastauksiin. Vertailen näiden kahden maan haastateltavien selontekoja seuraelämän ja ystävyuden merkityksistä. Päämääränä on ensinnäkin vastata kysymykseen, mitä ystävydessä ja muiden seurassa tavoitellaan henkisten tai sosiaalisten tarpeiden toteutumisen kannalta. Toiseksi tutkimuksen tarkoitus on luoda ymmärrystä siitä, kuinka yhteiskunnalliset prosessit vaikuttavat siihen, mitä me odotamme henkilökohtaisilta suhteiltamme ja seuraelämältämme.

Analyysimetodina on käytetty teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä ja aineiston tarkastelu on rajattu seuraavien aihealueisiin: kuvailuita tyypillisestä kaveriporukasta, pienessä ja suuressa ryhmässä viihtyminen, ihanneystävä sekä mieltymyksiä yksinolosta ja seurallisuudesta.

Analyysissä tarkastelen seurallisuuden merkitystä läheisten, henkilökohtaisten suhteiden ja toisaalta sosiaalisen vaihtuvuuden ja verkostosuhteiden luomisen näkökulmasta. Kulttuurieroja analysoin erilaisten arvo- ja yhteiskuntarakente- teorioiden kautta.

Suomalaiset vastaajat korostivat ystävässä luotettavuutta, samanlaisuutta, rehellisyyttä ja älykkyyttä. Ranskalaiset vastaajat arvostivat ystävässä luotettavuutta, mutta painottivat ennen kaikkea huumoria, hauskanpitoa ja toistensa seurasta nauttimisesta. Ranskalaisten vastaajien keskuudessa arvostettiin ystävyysuhteissa ja ryhmissä osin sosiaalista vaihtuvuutta eli uusien ihmisten tapaamista ja suuremmissa porukoissa seurustelua, ja osin läheisyyttä ja toistensa tuntemista pienessä ryhmässä viihtyessään. Suomalaiset vastaajat viihtyivät mieluummin pienemmissä ryhmissä, joissa läheisyys ja tasavertaisuus helpottivat. Suuremmissa ryhmissä viihdyttiin erityistilanteissa. Ystäväryhmissä ranskalaiset arvostivat yhteistä hauskanpitoa, jäsenten erilaisuutta ja sitä kautta muilta oppimista. Suomalaiset painottivat ystäväryhmissä myös hauskanpitoa, mutta ennen kaikkea jakamista ja jäsenten yhteneväisyyksiä. Suomalaiset arvostivat yksinoloa ja näkivät sen tarpeellisenä muun muassa hyödyn, palautumisen ja hiljaisuuden tarpeen kannalta. Ranskalaisten keskuudessa yksinolosta pidettiin joskus rentoutumisen ja itsenäisyyden kannalta. Kuitenkin yksinolosta pidettiin harvoin muun muassa siksi, että muiden seurassa oleminen nähtiin olevan tarve ja liiallista yksinoloa ei nähty yhtä stimuloivana kuin muiden seura.

Tutkimuksellani haluan herättää keskustelua ihmissuhteista ja yhteiskuntarakenteiden vaikutuksista ihmissuhteisiin nyky-yhteiskunnassa. Eri kulttuurit voivat oppia toisiltaan erilaisia toiminta-tapoja ja näkökulmia sosiaaliseen kanssakäymiseen.

Asiasanat: Arvo, kulttuuri, seurallisuus, ystävyys, sisällönanalyysi

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	1
2 SEURALLISUUDEN MÄÄRITTÄJIÄ	4
2.1 Läheisyys ja sosiaaliset suhteet perustarpeena	5
2.2. Sosiaaliset suhteet ja verkostot nyky-yhteiskunnassa.....	6
2.3. Ystävyys identiteetin rakentajana ja läheisyyden tarjoajana	11
2.4. Suomalainen ja ranskalainen kulttuuri ja yhteiskunta	14
2.5. Tutkimusongelma	21
3. AINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄT	22
3.1. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä.....	22
3.2. Valittu kohderyhmä.....	23
3.3. Aineiston keruu laadullisella, puolistrukturoidulla kyselylomakkeella	24
3.4. Aineiston kategorisointi ja luokittelu	26
3.5. Aihealueen rajaus	28
4. AINEISTON ANALYYSI	30
4.1. Ajatuksia ja mieltymyksiä seurallisuudesta	30
4.1.1. Seurallisuuden ja yksinolon tasapaino	30
4.1.2. Seurustelusta saatua	40
4.1.3. Seuraelämä julkisena tai henkilökohtaisena tapahtumana	47
4.1.4. Tyypillinen kaveriporukka	53
4.1.5. Seuran antimet yksilötasolla- ideaali ystävä	58
5. JOHTOPÄÄTÖKSET.....	63
5.1. Keskeiset tulokset.....	63
5.2. Ryhmän ja muiden seuran antimet	65
5.3. Luottamus, samankaltaisuus, tasavertaisuus ja erilaisuus yhteiskunta-arvoina	66
5.4. Yksin ja muiden seurassa oleminen	69
5.5. Lopuksi.....	72
6. POHDINTAA TUTKIMUKSEN RAJOITTEISTA	73
7. LÄHTEET	76
8. LIITTEET	81
Liite 1. Esittelykirje ja kyselylomake suomeksi	81
Liite 2. Esittelykirje ja kyselylomake englanniksi.....	84

TAULUKOT JA LIITTEET

Taulukko 1. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 2: How often do you spend time by yourself in your free-time?	32
Taulukko 2. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 2: Kuinka usein vietät aikaa itsekseksi vapaa-ajallasi?.....	34
Taulukko 3. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 3. Do you like to spend time by yourself? Why, why not?	38
Taulukko 4. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 3. Vietätkö mielelläsi aikaa itsekseksi?	39
Taulukko 5. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 4. How much do you spend time with friends or other people in your freetime?	41
Taulukko 6. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 4: Kuinka paljon vietät aikaa muiden seurassa vapaa-ajallasi?	42
Taulukko 7. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykselle 5. Do you like to spend time with others? Why?	45
Taulukko 8. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 5. Vietätkö mielelläsi aikaa muiden seurassa vapaa-ajallasi? Miksi, miksi ei?	46
Taulukko 9. Ranskalaisten Alkuperäisilmaisut kysymykseen 7. Do you prefer hanging out or being in a small or in big group? Why?.....	51
Taulukko 10. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 7: Viihdytkö mieluummin suuremmissä tai pienemmissä ryhmässä tai porukassa? (14/19 vastaajan kanta)	52
Taulukko 11. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 6. Millaiseksi kuvailisit tyypillistä kaveriporukkaa?	56
Taulukko 12. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 6. How would you describe a typical group of friends in general?.....	57
Taulukko 13. Suomalaisten vastaukset kysymykseen 8: Millaisia ominaisuuksia etsit tai arvostat ystävässä?	62
Taulukko 14. Ranskalaisten vastaukset kysymykseen 8: What do you look for or appreciate in a friend?	63

1 JOHDANTO

Tässä tutkielmassa tarkastelen seurallisuutta. Vertailen kahden eri hyvinvointivaltion, Ranskan ja Suomen nuorten naisopiskelijoiden, seurallisuuteen liittyviä arvostuksia. Esittelen erilaisia tutkimuksia, jotka tarjoavat selityksiä maiden välisille kulttuurieroille. Ne yhteiskunnalliset rakenteet joissa vartumme, vaikuttavat väistämättä tavalla tai toisella meihin yksilöinä ja tapaamme käyttäytyä, ajatella ja tuntea. Arvot ovat käyttäytymisemme perusta ja ne muotoutuvat yhteiskunnan ja persoonallisuuden vuorovaikutuksesta. Toisin sanoen osa arvoistamme on henkilökohtaisia tai muodostuneet kokemustemme ja lähipiirimme vaikutuksesta, mutta suuri osa välittyy meille yhteiskunnallisten väylien sekä kasvatuksen kautta (Hofstede, 2001; Schwartz, 2011; Keltinkangas-Järvinen 2010.)

Sanotaan, että ihminen on sosiaalinen ja kanssakäyminen kuuluu ihmisen perustarpeisiin. Sosiaalisuudella tarkoitetaan sitä, miten kiinnostunut ihminen on muiden ihmisten seurasta tai asettaa muiden ihmisten seuran yksinolon edelle. Se, mitä sosiaalisilta suhteista odotetaan saavan, mikä merkitys niillä on, sekä minkä muodon ne ottavat, voivat kuitenkin olla hyvin yksilökohtaista, mutta myös vaihdella kulttuurista toiseen. (Keltinkangas- Järvinen 2010, 21.) Sekä liiallisesta, että liian vähäisestä sosiaalisuudesta voi aiheutua erilaisia ongelmia. (emt., 17–18, 33–34.)

Yhteiskunnassa vallitsevat normit ja käyttäytymiskoodistot, sekä käsitykset oikeista ja vääristä toimintatavoista perustuvat näihin arvoihin ja elämäkatsomukseen. Nämä normit muokkaavat käyttäytymistämme ja moraaliamme. Arvot ovat kytköksissä vallitseviin yhteiskuntarakenteisiin ja ymmärrettävissä suhteessa niihin päämääriin, joita yhteiskunnassa tavoitellaan nykyään.

Se, millainen hyvinvointivaltiojärjestelmä maassa on toteutettu, on yhteydessä paitsi kulttuuriin, myös kaikkeen muuhun, kuten ihmisen arkielämän edellytyksiin ja rakenteisiin ruohonjuuritasolla. Tätä havainnollistaa Esping-Andersenin (1999) typologia erilaisista hyvinvointivaltiomalleista. Suomen hyvinvointivaltio panostaa typologian mukaan siihen, että nuorten ja naisten mahdollisuuksia työelämässä tuetaan erilaisin käytännöin sekä tukimuodoin, ja näin panostetaan tasa-arvon toteutumiseen ja yksilön oikeuksiin yhteiskunnassa. Ranskassa taas tuki osoitetaan perheille ja sen avulla kannustetaan perheeseen turvautumiseen. (emt., 137.)

Kulttuurien välisiä eroavaisuuksia on selitetty muun muassa sillä, missä määrin kulttuureissa vallitsevat individualistiset tai kollektiiviset arvopainotukset eli missä määrin kansalaisten odotetaan korostavan omaa persoonaa, omia tavoitteitaan ja tarpeitaan yhteisöllisyyden ja sosiaalisen sopeutumisen sijasta (Hofstede 2001, Schwartz 2011). Individualismin kasvu yhteiskunnassa ja sen vaikutukset ihmissuhteisiimme ovat modernisaation myötä olleet paljon esillä. Sen tuoman suorittamiskeskeisyyden on pelätty aiheuttavan vaaraa ihmissuhteille ihmisen tavoittellessa ensisijaisesti omaa etuaan. Se aiheuttaa myös kasvavaa yksinäisyyttä. (Asplund 1987; Stenberg 2011; Beck & Beck Gernsheim 2001.)

Suurin osa vertailevasta ystävyystutkimuksesta sijoittuu eri maanosien välisiin vertailuihin, kuten Aasian ja Yhdysvaltojen väliseen, missä kulttuurierot ovat suuria. Euroopassa tehtyjä vertailevia tutkimuksia ystävydestä tai seurallisuudesta ei löydy paljoakaan ehkä siitä syystä, ettei radikaaleja eroja ole ennakoitu niiden väliltä löytyvän.

On tutkittu, että modernisaation myötä myös ihmisen kehitys vaikuttaa sosiaalisiin asetteluihin niissä maissa, joissa taloudellinen kasvu ja globaali vaihtuvuus ovat keskeisiä. Vaurauden ennustetaan kasvattavan autonomiaa, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja demokratiaa. Tämä vaikuttaa puolestaan ihmisten arvomaailman samanlaistumiseen. (Inglehart & Welzel 2005, 2, 25–30, 33–37.) Suurin osa Euroopan maista on luokiteltu individualistisiksi kulttuureiksi mukaan lukien Suomi ja Ranska. (Hofstede 2001, Schwartz 2011). Tämä ei välttämättä tarkoita sitä, etteikö eurooppalaisten maiden välillä voisi löytyä mielenkiintoisia tai yllättäviäkin eroavaisuuksia seurallisuuteen liittyvissä asioissa.

Triandiksen sekä hänen seuraajiensa tutkimukset ovat tarjonneet erilaisia tulkintoja individualististen ja kollektivististen ryhmien koheesiosta. (esim. Triandis ym., 1998, 2002). Erilaiset arvoteoriat taas toimivat stereotyyppisenä kuvauksena erilaisista kulttuureita ohjaavista mekanismeista, mutta niitä on vaikea soveltaa arkielämän tilanteisiin. On tehty hyvin vähän laadullisia tutkimuksia, jotka joko rikkoisivat stereotyyppiset kategorisoinnit tai toisivat esille konkreettista tai syvällistä ymmärrystä seurallisuuden ja ystävyyttä ohjaaville mekanismeille eri kulttuureissa.

On kiinnostava tietää, missä määrin ystävän funktio on tarjota seuraa, tukea, fyysistä tai henkistä läsnäoloa tai koettaa ymmärtää, miten seurallisuuteen liittyvät merkitykset omassa kulttuurissa vaikuttavat ystävyysuhteiden rakentumiseen. Eri mielikuvat seurallisuudesta sekä kulttuuriset arvot saattavat luoda erilaisia sosiaalisia rajoitteita, mutta myös monia etuja. Mielenkiintoni seurallisuuteen

liittyviin eroavaisuuksiin on lähtenyt liikkeelle omista havainnoistani eri maista ja kulttuureista tulevien erilaisista tavoista kohdata ihmisiä. Intressini on ymmärtää, mistä nuo eroavaisuudet oikein johtuvat. Elämänasenne ja asioihin suhtautuminen ovat poikenneet siitä, mihin olen kotimaassani tottunut.

Olen näiden kohtaamisten pohjalta muun muassa spekuloinut sitä, mikä ”suomalainen kansanluonne” oikeastaan on, onko sellaista edes olemassa, luoko se meissä erilaisia perusolettamuksia jotka vaikuttavat tapamme kohdata muita? Niin suomalaisista, kuin ranskalaisista, on olemassa monia stereotyyppisiä kuvailuja. Osa niistä on kärjistettyjä, mutta ne tulevat jostakin ja usein niissä on paljon perää. Tiittulan mukaan stereotyyppiat ovat kategorioita, jotka yksinkertaistavat tietyn kohderyhmän piirteitä ja ne vastaavat ainoastaan osittain todellisuutta. Kuitenkin stereotyyppioilla on valtava voima, sillä ne ohjaavat ihmisten odotuksia ja havaintoja siitä, millaisena kohderyhmä nähdään. (Quasthoff 1987 & Tiittula 1993 ref. Tiittula 1994, 95.)

Ei voida kieltää, että kulttuurieroja on olemassa. Se, mitä nuo eroavaisuudet ovat, sekä mikä niiden takana piilee, onkin hankalaa pelkistää yksittäisiin kategorioihin ja selityksiin, sillä historian ja yhteiskunnan rakenteelliset ominaisuudet ovat monimutkainen yhteistuotos. Lisäksi, vaikka kulttuurillisia ilmiöitä löytyykin, kertovat ne enemmän kulttuuriperinteistä ja niihin liitettävistä asenteista, kuin ihmisten todellisista mieltymyksistä. Sopeutuminen yhteiskunnan ihanteisiin saattaa esimerkiksi naamioida todelliset seurantarpeemme tai yksinäisyydenkokemuksemme (Caccioppo & Patrick 2008, 74). Aihe on tärkeä ja ajankohtainen, koska sillä, millaiset käsitykset meillä on sosiaalisesta kanssakäymisestä ja millä tavalla me suhtaudumme kanssaihmiin, on seurauksia arkielämällemme. Kulttuuritottumuksemme voivat vaikuttaa minäkäsitykseemme sekä käsitykseemme ihmisluonnosta, mutta myös siihen, mikä on mielestämme määrällisesti ja laadullisesti oikeanlaista ja suotavaa seurallisuutta. Myös se, miten kiinnostuneita olemme muista ja kuinka paljon haemme uusia virikkeitä, tahdomme tavata uusia ihmisiä tai miten paljon kaipaamme seuraa, voi myös määrittää autonomiamme, mutta myös yksinäisyytemme.

Oman kulttuurin tarkasteleminen suhteessa muihin kulttuureihin auttaa huomaamaan paremmin omassa ympäristössä vallitsevia arvoja, uskomuksia ja käytäntöjä sekä muodostamaan niistä uusia arvioita. Kulttuurinvälisten erojen löytäminen auttaa lisäksi ymmärtämään kulttuurieroista johtuvia väärinkäsityksiä.

Graduni rakentuu seuraavasti. Ensiksi määrittelen seurallisuuden käsitteen pohjautuen aikaisempiin tutkimuksiin ja teoreettisiin käsitteisiin, ja tuon esille sosiaalisten suhteiden merkityksiä nykypäivänä. Pohdiskelen nyky-yhteiskunnan sekä kulttuurin vaikutusta sosiaalisiin suhteisiimme. Tämän jälkeen esittelen aineistoni ja tutkimusmenetelmäni, sekä pohdiskelen valintojani aineistonkeruumenetelmiin liittyen. Tätä seuraa aineiston esittely sekä analyysi, jossa tuon esille ajatuksia ja mieltymyksiä seurallisuudesta naisopiskelijoiden kokemina kahdessa eri kulttuurissa. Esittelen näkökulmia seurallisuudesta ja yksinään olemisesta, seuralämästä henkilökohtaisena tai yhteiselollisena asiana, kaveriporukan dynamiikasta ja ystävissä arvostetuista ominaisuuksista kahdessa eri kulttuurissa. Tämän jälkeen siirrymme johtopäätöslukuun, jossa pohdiskelen seurallisuuden ja yksinolon tasapainoa. Tuon esille näkökulmia seurustelun antimista ryhmässä ja yksilötasolla, sekä luottamuksen ja seuralämän vilkkauksen tasapainottelun tärkeydestä kahdessa eri kulttuurissa. Lopuksi pohdiskelen tutkimukseni rajoitteita ja esittelen ajatuksia ja aiheita jatkotutkimusta varten.

2 SEURALLISUUDEN MÄÄRITTÄJIÄ

Aikaisempien tutkimusten osiossa on tavoitteena valottaa sellaisia prosesseja, joiden voidaan ymmärtää ohjaavan ystävyden ja sosiaalisuuden ilmaisutapojamme sekä yhteiskunnallisella tasolla, että ryhmissä. Seurallisuutta käsitteleviä tutkimuksia ei ole kovin montaa. Seurallisuus voidaan tässä tutkimuksessa määritellä kiteytetysti tarkoittavan muiden fyysisen tai henkisen läsnäolon tarvetta ja näihin tarpeisiin perustuvaa sosiaalista toimintaa. Sosiaalinen toiminta on kytköksissä paitsi henkilökohtaisiin arvoihin, myös yhteiskunta arvoihin. Tässä osiossa olen päätenyt yhdistelemään sekä teorioita, että aikaisempia tutkimuksia taustoittaakseni läheisyyden ja sosiaalisten suhteiden merkitystä, sekä seurallisuuden käsitettä.

Ensiksi tahdon tuoda esille näkökulmia sosiaalisten suhteiden sekä läheisyyden merkityksistä ihmiselle nyky-yhteiskunnassa. Kuvailen sitä, millä tavalla sosiaaliset suhteet ovat muuttuneet ja millaisen muodon ne voivat nykyään saada, sekä miten ne tukevat henkilökohtaisia tarpeita uudella tavalla. Sen jälkeen esittelen sellaisia suomalaisen ja ranskalaisen yhteiskunnan rakenteellisia ominaisuuksia, jotka toiminnallisesti vaikuttavat ihmisten sosiaalisten suhteiden edellytyksiin yhteiskunnassaan. Esittelen myös sitä, kuinka arvovakenteet eri kulttuureissa osin ohjaavat kansalaisten tavoitteita ja käytöstä, mutta myös vaikuttavat sosiaaliseen kanssakäymiseen eri tavoin.

2.1 Läheisyys ja sosiaaliset suhteet perustarpeena

Abraham Maslowin teoria tarvehierarkiapyramidista 1940-luvulta pyrki selittämään ihmisen perustarpeita, jotka kukin linkittyivät sosiaalisen kanssakäymiseen. Pyramidin mukaan ihmisellä on seitsemän perustarvetta. Pohjimmaiselle tasolle kuuluvat fyysiset tarpeet kuten ravinto, lepo ja fyysinen läheisyys. Seuraavalle tasolle kuuluvat turvallisuus, kolmannelle rakkaus sekä yhteenkuuluvuuden tarve, neljännelle itsetuntemus ja luottamus ja viidennelle tasolle itsensä toteuttamisen tarve. Tarpeiden ensimmäisistä perustarpeista lähtien tulee olla tyydytettyjä, jotta ihminen voi edetä tavoittelemaan seuraavaa perustarvetta. (Maslow 1987, 17–22.) Maslowin teoria on edelleen säilyttänyt suosionsa ja siitä on vuosikymmenien saatossa otettu vaikutteita kehiteltäessä uusia teorioita sosiaalisten tarpeiden merkityksestä.

Baumeisterin ja Learyn (1995, 497) mukaan ihmisen tarve ”kuulua johonkin” kuuluu ihmisen yhdeksään perustarpeeseen. Heidän mukaansa tämän tarpeen toteutumiseksi edellytetään ensinnäkin toistuvaa ja tunnetasolla miellyttävää kontaktia muutamaan ihmiseen ja toiseksi tämän kontaktin on tapahduttava suhteellisen pysyvässä ympäristössä, jossa tuo välittämisen osoittamisen vastavuoroisuus on toistuvaa. Heidän mukaansa sekä toistuva vuorovaikutus eri ihmisten kanssa, että määrällisesti vähäinen kontakti muutamaan läheiseen ihmiseen, estävät kumpikin sosiaalisten tarpeiden ja yhteenkuuluvuuden tunteen täyttymisen.

Robert S. Weissin mukaan ihmisellä on kuusi sosiaalista perustarvetta, ”sosiaalista provisioita”, joista jokainen on yhtä tärkeä. Teorian mukaan jokaisen tarpeen tulee olla tyydytettynä, jotta ihmisen voisi hyvin: *attachment* (kiintymyssuhde), *social intregation* (sosiaalinen integroituminen), *opportunity for nurturance* (mahdollisuus hoivaan), *reassurance of worth* (tunnustus omasta arvosta), *a sense of reliable alliance* (luottamus) *the obtaining of guidance* (neuvonta ja ohjaus). Nämä ovat eri provisioita, joihin ihminen teorian kautta perustaa sosiaaliset tarpeensa. Näitä tarpeita voi ammentaa erilaisista sosiaalisista suhteista, jotka antavat ihmiselle eri asioita. (Weiss 1974, 17–26.) Tämän ajatuksen mukaan ihminen siis tarvitsee monipuolisia saamisia ja vaikutteita eri sosiaalisista suhteista, jotta sosiaaliset tarpeet täytyisivät.

Termi ”läheisyys” eli ”intimacy” voidaan määritellä tarkoittavan toisen henkilöön olevaa yhteyttä, johon liittyy muun muassa toisen hyvä tunteminen sekä tunteiden ja ajatusten vastavuoroinen avoimuus. (Jamieson 1988, 1). Läheisyys toiseen voi täten tarkoittaa niin fyysistä, kuin henkistäkin läsnäoloa. Läheisyyden tunteen puuttuminen aiheuttaa ihmiselle yksinäisyyden tunteen. Weissin mukaan yksinäisyyden tunteen perustana on juuri emotionaalisen tai fyysisen yhteyden puuttuminen toiseen. Se taas aiheuttaa emotionaalista tai sosiaalista yksinäisyyttä, joka on verrattavissa fyysiseen kipuun. (Weiss 1973, 18–19) Yksinäisyyden tunne on yhdistetty erilaisiin sairauksiin ja masennukseen, mutta myös muihin elämän alueisiin, kuten onnellisuuden kokemuksiin. Amerikkalaisessa Stanfordin yliopistolla tehdyssä tutkimuksessa opiskelijat vastasivat, missä määrin he tunsivat itsensä yksinäisiksi. Ne, jotka tunsivat itsensä yksinäisiksi, raportoivat myös kokevansa muita negatiivisia tunnetiloja ja kärsivät huonosta itsetunnosta ja esimerkiksi masennuksesta. (Caccioppo & Patrick 1998, 83, 88).

Yksinäisyyden voidaan kuitenkin katsoa olevan nimenomaan kokemus, eikä objektiivinen tila. Paljon yksikseen olevat tai yksineläjät eivät välttämättä tunne itseään yhtään sen yksinäisemmiksi, kuin seuran ympäröimätkään. (emt.7). Toisin sanoen tunne yksinäisyydestä kasvaa yleensä silloin, kun sosiaalisille tarpeille ei ole jossain muodossa saanut tarpeeksi tyydytystä. Jotkut tarvitsevat seuraa enemmän, kuin toiset, joka riippuu niin ympäristön kautta opituista tottumuksista, kuin persoonallisuudesta ja temperamentistakin. (Caccioppo & Patrick 2008, 15; Keltikangas-Järvinen 2011, 30–33).

Tässä tutkimuksessa tarkastelen seurallisuuteen liittyviä arvostuksia. Sosiaaliset suhteet ovat perustarve ja yksinäisyys voi olla vaikea tunne. Seurallisuuden käsite voidaan ymmärtää fyysisen tai henkisen yhteyden tarpeena muihin, ja seurallisuuden vastakohtaksi voisi asettaa yksinäisyyden. Myös yksinäisyyden tunne voidaan ymmärtää joko henkisenä tai fyysisenä muihin puuttuvana yhteytenä. Se, mikä täyttää tuon yksinäisyydentunteen tai millaisia muita arvoja yksikseen olemiseen liitetään, on osin yhteiskuntarakenteista riippuvaa. Niin on myös se, millaisia sosiaalisesti hyväksyttäviä odotuksia kohdistamme muihin, sekä miten suhtaudumme heihin.

2.2. Sosiaaliset suhteet ja verkostot nyky-yhteiskunnassa

Ihmisen tärkeät ihmissuhteet ovat länsimaissa niin sanotun postmodernismin myötä muuttuneet yhä enemmän itse valituiksi, eivätkä ne enää perustu perhesuhteisiin kuten ennen. Yhteiskuntien muutokset ovat edellyttäneet sosiaalisten suhteiden muutosta, sekä suhtautumista niihin. Käsitteet, kuten luokkaerot, status, sukupuoliroolit ja perheen asema, ovat saaneet uusia merkityksiä ja niihin liittyvät

perinteiset odotukset ja olettamukset ovat rikkoutuneet. Tätä rikkoutumista ja sosiaalisten normien uudelleen muotoutumista Beck & Beck-Gernsheim (2001, 3) kutsuvat ”individualisaatioksi”.

Seurauksia individualisaatiolle on katsottu olevan muun muassa kasvava sosiaalisten suhteiden tilapäisyys ja lyhytkestoisuus ja siksi yhteenkuuluvuuden löytäminen voi olla nykypäivänä haasteellista. (Beck & Beck-Gernsheim 2001; Triandis 2002, 143). Tämä on selitettävissä muun muassa siten, että yksilö etsii jatkuvasti uutta. Nyky-yhteiskuntaa luonnehtiikin ”tee-se-itse” -mentaliteetti, johon valtiojärjestelmä kannustaa. Se tukee enemmänkin yksilön, kuin perheiden tarpeita, samalla kuitenkin hajottaen välittömiä riippuvuussuhteita ja haastaa yksilön saavuttamaan yhteiskunnassa yhteishyvää esimerkiksi työpanoksensa kautta. (Beck & Beck-Gernsheim (2001, 3-4.) Inglehartin ja Welzelin (2005) mukaan ihmisten varmuus ja turvallisuuden tunne ovat vauriissa maissa korkeita, ja siten niissä on resursseja kannustaa yksilöiden itsensä toteuttamista ja autonomiaa. Tämä taas vuorostaan sallii näiden itsenäisten ihmisten olla pitämättä kestä tahtovat ja tekevät heistä sosiaalisesti riippumattomia (emt., 29–30.)

Tönniesin (1988, 40) mukaan yhteiskunnassa vallitsee luonnollinen järjestys, joka perustuu vastavuoroisiin, läheisiin ihmissuhteisiin, mutta myös hierarkkisesti rakennettuun yhteiskuntaan, jossa vallitsee järjestys. Hänen mukaansa ihmisen vietit ovat vuorovaikutussuhteessa toisiinsa: ihminen toisaalta kaipaa tunneperäistä tai läheistä kumppanuutta toisiin (Gemeinschaft) ja toisaalta on myös vastassa realismin, yhteiskuntansa ja rakenteellisen ympäristönsä vaatimusten kanssa (Gesellschaft) (emt., 33). Tuon ensimmäisen tunneperäisen yhteyden toiseen ihmisen katsotaan olevan se välitön, rooleista riisuttu luonnollinen yhteys, mikä esimerkiksi perheenjäsenillä on toisiinsa, kun taas toinen yhteys perustuu eri yhteiskuntaroleihin ja kansalaisena olemisen velvollisuuksiin. Toisaalta yhteiselo voi olla myös yhteiskunnallista, jos tunnesiteet ovat vastavuoroisia ja sen jäsenet tuntevat vastavuoroista sitoutumista toisiinsa. (emt., 37–41.) Gesellschaft on vastavuoroisuuden vastakohta ja perustuu valtaa käyttävien instituutioiden sanelemiin sääntöihin. Ihminen ei omavalinnaisesti tottelisi käskyjä, sillä useasti säännöt toimivat luonteenomaisen tahdon vastaisesti, mutta pakotettuna ihminen omaksuu julkiset säännönmukaisuudet osaksi omaa persoonallisuuttaan ja käyttäytymistään, koska tahtoo palauttaa vastavuoroisuuden kanssaeläjiinsä. (emt., 64-67.)

Johan Asplundin mukaan postmodernistisessä yhteiskunnassa yleistynyt ja ihmisiä uhkaava niin sanottu ”abstrakti sosiaalisuus” on sosiaalisuuden muoto, joka on ikään kuin sosiaalisen vastavuoroisuuden vastakohta. Yksityiset ja julkiset roolit ovat tarkkaan eroteltuja. Spontaaneille

tunneilmaisuille annetaan tilaa yhä vähemmän, kun taas julkisissa kohtaamisissa suositaan säädyllisyyttä ja korrektia käytöstä. Tämä saattaa myös johtaa tunteiden rationalisointiin ja tyrehtyttämiseen, joka vie meiltä pois ne alkuperäiset hyvänolon lähteet, jotka yleensä pulppuavat konkreettisissa ihmissuhteissa. Asplundin mielestä ihminen on juuri konkreettisen sosiaalisuuden ja yhteiselon tarpeessa, joka perustuu luottamukseen, vastavuoroisuuteen ja syvällisiin, laadullisiin ihmissuhteisiin. (Asplund 1987, 62, 89–95.)

Stenbergin (2012) mielestä tuo ns. konkreettinen sosiaalisuus on nykypäivänä yhä vaikeammin tavoiteltavissa individualisoituneessa yhteiskunnassamme, jossa kaikki ihmiset liikkuvat paikasta toiseen omien intressiensä perässä erottaen heidät perinteisistä turvallisista ihmissuhteistaan. Tämä on suonut ihmiselle vapautta, mutta johtanut kasvavaan yksinäisyydentunteeseen ja uupumukseen. Tavoitteellisessa nyky-yhteiskunnassa on tullut esiin ilmiö ihmissuhteiden välineistämisestä, jolloin muita ihmisiä saatetaan käyttää omien tavoitteiden saavuttamiseksi. Näin tapahtuu esimerkiksi silloin, kun solmitaan kontakteja ja ylläpidetään oman urakehityksen kannalta hyödyksi oleviin ihmisiin, jolloin ”konkreettinen” sosiaalisuus on yhä vaikeammin tavoiteltavissa. (emt., 25–27.)

Liisa Keltikangas-Järvisen (2010, 21) mukaan se, kenen katsotaan esimerkiksi olevan sosiaalisesti taitava, riippuu kulttuurista sekä ajasta, jossa elämme. Hän painottaa, että sosiaaliset taidot aikoinaan tarkoittivat sitä, kuinka joku ihminen onnistui teoillaan saavuttamaan tietyn aseman yhteisössään. Nykypäivänä sosiaalisten taitojen voidaan katsoa olevan esimerkiksi niitä, missä määrin ihminen onnistuu luomaan sellaisia ihmissuhteita, joista voi olla hyötyä omille päämäärille.

Individualisaatiolla on saattanut olla tavallaan sekä myönteinen että vähemmän myönteinen vaikutus sosiaalisiin suhteisiin, koska se mahdollistaa riippumattomuuden - samalla suhteet mahdollistavat oman identiteetin kasvun (Weisz & Wood 2000; Beck & Beck-Gernsheim 2001). Nämä itse valitut suhteet perustuvat tasavertaisuuteen ja vastavuoroisuuteen ja ne antavat ihmiselle itselleen aina jonkin henkilökohtaisen täyttymyksen. Kun oikeanlaista seuraa löytyy, ihminen saa toteuttaa itseään ja sisällään olevia tarpeitaan (Jamieson 1988, 19, 79). Tavallaan se osoittaa, että ihminen on saavuttanut edeltävät perustarpeensa, ja on kyennyt lähteä toteuttamaan itseään myös sosiaalisten suhteiden tasolla. (esim. Maslow 1987).

Lisäksi on näkemyksiä myös siitä, että heikommat siteet muihin ihmisiin ovat tärkeitä ihmisen hyvinvoinnille. (Granovetter 1976; Baumeister & Leary, 1995). Bourdieu käytti ensimmäisenä termiä

”sosiaalinen pääoma” selittääkseen sitä, kuinka ihmiset kontaktiensa eli sosiaalisen pääoman avulla pääsevät ranskalaisessa yhteiskunnassa kipuamaan yhteiskuntahierarkiassa ylöspäin. Sosiaalinen pääoma voi olla jotain, mitä voi saada muiden ihmisten avulla: kontakteja tai vaikka arvokasta tietoa, josta voi hyötyä tulevaisuudessa omien tavoitteiden saavuttamisessa. (ks. Portes 1998, 3) Hyypä on tutkinut sosiaalista pääomaa Suomessa ja havainnut suomenruotsalaisten elävän terveempinä pidempään, kuin muu suomalaiskansa. Hän on tutkimuksissaan yhdistänyt sen muun muassa olevan yhteydessä suomenruotsalaisten aktiiviseen kulttuuri- sekä yhteistoiminnan harrastamiseen ja sitä kautta saatuihin ihmisverkostoihin. (Hyypä 2004, 383). Kansalaisten yhteisöllisyyden ja aktiivisen yhteistoiminnan yhteisössä on terveyden lisäksi liitetty taloudelliseen kasvuun ja yhteisön ”onnistumiseen” (Woolcock 2005, 25). Putnamin (1993) mukaan mekanismit, jotka loppujen lopuksi luovat menestystä yrityksissä tai yhteisöissä, ovat verkostojen lisäksi myös ihmisten välinen luottamus ja yhtenäiset toimintatavat (ks. Dasgupta 2000, 327). Sosiaalisella pääomalla voi olla myös negatiivisia vaikutuksia: jos ihmisellä on liikaa sosiaalista pääomaa menetettävänä poikkeamalla ryhmän normeista, saattaa se asettaa hänelle paineita sopeutua ryhmäänsä. Tiiviit verkostot saattavat myös aiheuttaa ulkopuolisten ja ryhmän normeista poikkeavien syrjintää ja edistää siten jäsenten konformisuutta. (Portes 1998, 15; Scheff 1990; 4)

Käsite ”social networking” eli verkostoutuminen on tärkeä käsite nykypäivänä, jos tahtoo ymmärtää yritysten kasvua tai hyvien yhteistyösuhteiden syntymistä nyky-yhteiskunnassa. Verkostoituminen edistää myös ihmisten työllistymistä: ei ole sinänsä kyse siitä, mitä tietää, vaan ketä tuntee. Verkostoitumisesta voidaan puhua siis yksilö- että yhteisötasolla: työpaikan saaminen on ehkä helpompaa, jos tuntee oikeita ihmisiä. Onnistumisen kulmakivenä voikin ajatella nykypäivänä olevan taito ylläpitää ja luoda suhteita oikeisiin ihmisiin (Keltikangas-Järvinen 2010, 21).

Verkostoitumiseen liittyy myös uhkia läheisten suhteiden ylläpitämisessä. Granovetterin mikroanalyysi vahvojen ja heikkojen suhteiden dynamiikasta ruohonjuuritasolla osoittaa, että vastavuoroisen suhteen läheisyys vähenee sitä mukaa, kuinka monta jäsentä tiettyyn ryhmään kuuluu. Tämä voisi sosiaalisen pääoman käsitteen näkökulmasta tarkoittaa sitä, että erilaisia verkostoja saadakseen on uhrattava osa toisten ihmissuhteiden läheisyydestä. Granovetterin mukaan ihmissuhteet ja niiden läheisyyden ylläpitäminen edellyttävät ajallista investoimista, emotionaalista ja fyysistä läsnäoloa sekä vastavuoroisia palveluksia. Mitä vähemmän on aikaa investoida aikaa pitääkseen yllä omistautuneisuutta ja läheisyyttä, sitä vähemmän läheisiksi suhteet muuttuvat. Liian monen ystävyys-

tai ihmissuhteen ylläpitäminen vie liikaa aikaa ja energiaa saavuttaakseen optimaalisen läheisyystason niin moneen. Havainnollistaaksemme tätä voidaan kuvitella, että energiaa ja läsnäoloa on 100 prosenttia. Jos porukassa läsnäolijoita on viisi, kukin saa ainoastaan 20 prosenttia henkilökohtaista vastavuoroisuutta muilta, kun taas esimerkiksi kahden henkilön jaettavaksi jää 50 prosenttia kummallekin. Sama sääntö pätee myös ulkoisten verkostojen ylläpitämiseen. Mitä enemmän ihmisen on pidettävä yhteyttä ja uhrattava aikaa eri ihmisiin ja verkostojen ylläpitämiseen, sitä vähemmän läheisiksi muut suhteet muuttuvat. (Granovetter 1976, 1360–1364). Löyhemmät suhteet sallivat kuitenkin yksilön kasvaa enemmän omaan suuntaansa ilman ryhmän kontrollia toisin, kuin läheiset suhteet. Lisäksi ulkoryhmät antavat yksilölle paljon erilaista tietoa, jota ihminen ei pelkästään sisäpiiriryhmästään kykene hankkimaan oman identiteettinsä kasvun tueksi. (emt., 1370–1371).

Scheff puhuu suhteiden läheisyyden tasapainottelusta nimikkeillä suhteiden ali- ja ylidifferentiaatio. Alidifferentiaatiosta puhutaan silloin, kun ihmisen läheisverkostot ovat hyvin tiukat. Tämä lisää toisiinsa sopeutumisen velvoitteita ihmiseltä, rajoittaen ihmisen uusien virikkeiden ja stimulaation saamista. Alidifferentiaation vastakohta on ylidifferentiaatio, joka taas tarkoittaa erilaisten suhteiden runsautta sekä jatkuvaa vaihtuvuutta, mutta samalla intiimiyden vähäisyyttä keneenkään tiettyyn. (Scheff 1990, 4-5). Kuten aiemminkin esitelty, voikin näin ollen sosiaalisuutta tai kenties seurallisuutta, olla liikaa tai liian vähän, aiheuttaen erilaisia ongelmia kumpikin. (esim. Keltinkangas-Järvinen 2010,17–18, 33–34).

Riippuu paljon myös ihmisestä, mitä ihmissuhteiltaan haluaa. Jotkut haluavat ihmissuhteiden vaihtuvuutta ja etsivät jatkuvasti uusia vaikutteita, kun taas toiset taas etsivät jatkuvampaa tai intiimimpää kontaktia toisiin. Seuran täytyy olla kuitenkin jollakin tavalla stimuloivaa ja sen on annettava jotakin, mitä se ikinä lieneekin. Muuten ihminen kokisi seuran tarkoituksettomana (Stenberg 2012, 8-10). Sekä yksipuolisesti liian löyhät tai tiukat suhteet muihin ovat näin ollen eri tavalla haitallisia. Niin sanotun optimaalisen differentiaatiotason katsotaan olevan ihailtava ihmisen sosiaalisten tarpeiden toteutumisen kannalta. Tämä tasapaino saavutetaan, kun ihmisellä on läheisiä ihmissuhteita, mutta hän tapaa myös uusia ihmisiä ja saa sitä kautta uusia virikkeitä sosiaalisesta ympäristöstään. (Scheff 1990, 4-5)

Tässä tutkimuksessa tarkastelen ystävien ja muiden seuran merkitystä ihmiselle, sekä eroavaisuuksia seurassa arvostettavissa ominaisuuksissa kahdessa eri kulttuurissa. Sekä läheiset suhteet, että verkostot

täyttävät ihmisen sosiaalisia perustarpeita eri tavoin. Sosiaalinen konteksti määrittelee sen, kuinka on soveliasta käyttäytyä missäkin tilanteessa. Siten se voi karsia pois tiettyjä asioita sosiaalisesta kanssakäymisestä, mutta tuoda tilalle jotain muuta sosiaalisesti antoisaa. Scheffin (1990, 4-5) mukaan suhteet voivat olla liian löyhät tai liian tiukat. Granovetterin (1976, 1360–1364) mukaan läheisyyden taso sosiaalisissa suhteissa on ryhmän koosta riippuvaa, mutta myös siitä, missä määrin ihmisellä on aikaa omistautua kullekin jäsenelle. Tosin ympäristö arvoineen ja yhteiskuntarakenteineen vaikuttavat suuresti siihen, millainen merkitys ihmissuhteilla ja sosiaalisuuteen liittyvillä tottumuksilla on ihmiselle. Seuraavaksi tulen käsittelemään ystävyyttä, joka edustaa karkeasti itse valittuja ihmissuhteita. Ne kuvastavat mielekkääksi koettuja kokemuksia ja niitä arvostuksia, jotka tekevät seurassa olemisesta merkityksellistä toimintaa.

2.3. Ystävyys identiteetin rakentajana ja läheisyyden tarjoajana

Individualisaation ja modernisaation myötä ihmistä on kannustettu oman tiensä löytämiseen ja identiteetin rakentamisesta voisi sanoa tulleen elämän tarkoitus länsimaissa. Oman identiteetin etsimiseen liittyy muun muassa omien ideaalien ja arvojen vaaliminen, sekä itsensä toteuttaminen. (Beck & Beck- Gernsheim 2011, 3–4; Inglehart & Welzel 2005, 25.) Tämän itsensä toteuttamisen voisi sanoa tapahtuvan muun muassa erilaisten ihmissuhteiden, kuten partnerin tai ystävien valinnoissa. Turnerin (1979) mukaan ihmiset ovat nimittäin mukana niin sanotun ”sosiaalisen identiteetin” rakentamisessa, sillä ryhmät edustavat sellaisia arvoja sekä verkostoja, joihin tahdomme kuulua tai joihin voimme samaistua. (ks. Tajfel 1982, 17–18.) Sellaisissa ryhmissä on myöskin hyvä olla, sillä yhteiset uskomukset tai vaikkapa elämäntapa luovat ihmisten välille yhteenkuuluvuudentunnetta. Yhteenkuuluvuus saavutetaan muun muassa erilaisten yhdessä määriteltyjen rituaalien tai normien kautta, joiden toteutuminen ryhmässä tuo ihmiselle runsasta mielihyvää ja niin sanottua ”emotionaalista energiaa”. (Collins 2004, 146.)

Yhteenkuuluvuuden tunne voi kaikesti perustua hyvinkin erilaisiin seikkoihin. Vastavuoroisuuden periaate vallitsee kuitenkin jokaisessa ystävyysuhteessa, jolloin kumpikin suhteessa oleva osapuoli hyötyy siitä jollakin tavalla. Yksilö voi saada siitä välineellistä hyötyä, kuten statusta eli jotakin psykologisesti tyydyttävää tai muuta vastaavaa, joskaan hyödyt, jotka kumpikin suhteesta saavat, eivät ole täsmälleen toisiinsa verrattavissa. (Adams & Allan 1998, 77).

Toisaalta verkostot, joista etsitään läheisyyttä, ovat nykyään suuresti omaa identiteettiä tukevia vertaisryhmiä. (Weisz & Wood 2000). On tutkimuksia, joiden mukaan nuorten opiskelijoiden yleisin henkinen tukipilari on ystävä, jolle omista asioistaan puhuminen ja purkaminen ovat yleisintä. Seuraavana vasta tulee perhe (Robbins & Tank 1994, 775–776). Opiskelun aloittaminen on suuri elämänmuutos, sillä se liittyy usein osana aikuisuuden siirtymävaiheeseen. Opiskeluaikana henkilökohtainen, mutta myös akateeminen sekä ammatillinen identiteetti, rakentuvat. (Lairio, Puukari & Kouvo 2013, 115–116). Siten voidaan ymmärtää, että ystävät ja opiskelukaveritkin tukevat eri tavoin tuota oman identiteetin kasvua.

Amerikkalaisessa tutkimuksessa seurattiin kahden vuoden ajan sataa ensimmäisen vuoden yliopisto-opiskelijan läheisydentasoa ystäviinsä. Ne ystävät, joiden koettiin tukevan omaa tiettyä identiteettiin liittyvää ominaisuutta ensimmäisenä opiskeluvuotena, olivat tiiviimmin yhteydessä noihin ihmisiin myös toisena lukuvuotenaan, mutta vähemmän yhteydessä niihin, jotka eivät sitä tukeneet. (Weisz & Wood 2000, 454). Toinen amerikkalainen laadullinen seurantatutkimus perustui naispuolisten yliopisto-opiskelijoiden vastauksiin. Se osoitti vastaajien kokeneen saman koulutuksen omaavien naispuolisten ystävien vaikuttaneen suuresti omaan älylliseen kehitykseen sekä identiteetin rakentumiseen. He harjoittelivat verbaalin kommunikaation kautta ystäviensä kanssa itsetuntemusta, mutta kehittivät myös ihmissuhdetaitojaan sekä kognitiivisia taitojaan tulevaisuuden motiivien hahmottamiseksi. Näin ystävillä oli hyvin tärkeä rooli aikuisuuteen siirtymisvaiheessa. Aineisto perustui kyselyihin ja haastatteluihin, joita oli kerätty viiden vuoden ajan. Noin kymmenen vuoden kuluttua osa vastaajista tavoitettiin ja heistä noin puolet kertoi parhaan naispuolisen ystävän säilyneen yliopistoajoilta. Lisäksi he kertoivat näiden ystävien vaikuttavan edelleen omaan henkisen kasvuunsa siitäkin huolimatta, että muun muassa opiskeluaikan keskustelunaiheet olivat muuttuneet perhe- ja työelämään siirtymisen myötä. (Martinez Aleman 1997; 2010, 553–562).

Ystävyysfunktion on Adamsin ja Allanin (1998) mukaan ymmärrettävissä suhteessa yhteiskuntaan ja esimerkiksi ekonomiseen tilanteeseen. Se ei välttämättä ole kokonaan henkilökohtainen, vaan palvelee jollakin tavalla sosiaalisia rakenteita. Samassa etnisessä asemassa ja luokassa olevat muodostavat useammin ystävyys-suhteita, sillä heillä on enemmän ulkoisia tekijöitä, jotka heidät yhdistävät. (emt., 71–76). Voidaan ehkä päätellä, että sosiaalinen tila ja ympäristökin rajoittavat sellaisia mieltymyksiämme, jotka asetamme kriteereiksi ystävien valinnalle: saman ikäisiä ja samaa koulutusohjelmaa käyviä yhdistävät ainakin tietyt asiat (yhteiskunta, työllistyminen, samoista tenteistä

selviytyminen ja niin edelleen) ja he tutustuvat käytännössä toisiinsa yhdessä jaetuissa tilanteissa. Täten voisi ajatella, että myös sitä kautta he tarjoavat toisilleen vertaistukea ja ystäväystävät. Esimerkiksi amerikkalaisen tutkimuksen mukaan oppilailta, jotka menestyvät koulussa, on myös menestyviä ystäviä ja ystävät toimivat keskenään toistensa kannustimina. (Flashman 2012, 61.) Näin ollen ihmiset ympärillämme vaikuttavat kuitenkin ratkaisevasti elämäämme ja omaan kasvuamme.

Leena Suurpää (2002) on tutkinut suomalaisten nuorten käsitystä erilaisuuden ja samanlaisuuden roolista omissa vertaisryhmissään. Vastaajien keskuudessa painotettiin muun muassa ryhmän jäsenien luotettavuutta sekä tietynlaista ryhmän sääntöjen noudattamista ja lojaaliutta niille. Erilaisuus ja jäsenien oma vapaus oli sallittua, kunhan se ei horjuttanut edellä mainittua luottamusta ja yhteisten sääntöjen noudattamista. Samankaltaisuudella ja luottamuksella on yhteys, sillä jäsenten samankaltaisuus mahdollistaa ryhmän jäsenten käytöksen ennustettavuuden ja tuttuuden. Tämä luottamus saavutetaan vuosien tuntemisen myötä, ja sen voidaan ajatella luovan turvallisuutta ja luotettavuutta jäsenien välille. (emt., 179–181, 190.) Tämä taas selittäisi sen, miksi samankaltaisuuden voidaan ymmärtää luovan turvaa ja läheisyyttä, tai päinvastoin, läheisyyden ja turvankaipuun luovan samankaltaisuutta. Mitä läheisemmät välit ihmisillä on toinen toisiinsa, tai mitä tiiviimpi yhteishenki ryhmässä on, sitä enemmän ihmiset rupeavat sopeutumaan toisiinsa ja noudattamaan ryhmässä olevia sääntöjä ja normeja (Portes 1998, 15; Homans 1973, 126; Granovetter 1978, 1370–1371; Scheff 1990; 4–5).

Ystävyysuhteet tarjoavat tukea, turvaa ja tietynlaista samaistumista. Ne tukevat omaa identiteettiä ja kasvua ja niiden on tuotava ihmiselle jotakin merkityksellistä. Läheisyyden syntyminen ystävyysuhteissa voi edellyttää konformisuutta, mutta samaistuminen toiseen voi myös tapahtua muiden yhteisten arvojen jakamisen kautta. Se, mikä ihmisiä yhdistää, voi perustua paitsi henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, myös kulttuuriin ja yhteiskuntaan ja niissä vallitseviin arvoihin. Tutkimuksessani tarkastelen sitä, millaisia vaikutuksia ympäristöllä voi olla seurallisuuden mieltymyksiin. Seuraavassa luvussa havainnoin sitä, miten yhteiskunta- ja arvovakenteet voivat vaikuttaa niihin.

2.4. Suomalainen ja ranskalainen kulttuuri ja yhteiskunta

Kulttuuri on määritelty teoreetikoiden mukaan hyvin eri tavoin. Jonkin kulttuurin kokonaisvaltainen hahmottaminen tai määrittelemine onkin moninaisuuksissaan lähes mahdotonta. (Rastas 2005, 93.)

Kulttuurien välisiä tutkimuksia varjostavat niiden epävarmuus selkeästi määrittelemättömien tekijöiden vuoksi. Kun ei löydy selkeitä temaattisia välineitä joilla mitata tiettyjen muuttujien välisiä suhteita, on myös vaikeata konkretisoida sekä tuottaa varmaa tietoa erilaisten kulttuurien ominaispiirteiden pysyvyydestä. (Frow 1995, 7).

Kulttuurin voi sanoa ilmenevän yhteiskunnassa elävien ihmisten keskuudessa merkitysten, uskomusten, käytäntöjen, symbolien, normien ja arvojen muodossa. (Schwartz 2011, 3). Ihmiset jotka kuuluvat tiettyyn kulttuuriin, noudattavat siinä vallitsevia arvoja ja normeja ikään kuin käyttäytymisen ohjainmekanismeina. Myös Hofstede mieltää kulttuurin olevan ihmisen mieltä ohjaava rakennelma, jotka toimii ikään kuin sosiaalisina karttoina. Hän painottaa, että nuo sosiaaliset kartat ovat osin ainutlaatuisia, osin kulttuurista syntyneitä ja osin geneettistä perimää. (Hofstede 2001, 1–3.)

Monet kulttuuri- sekä arvotutkimuksen edeltäjät pitävät arvopainotusten roolia keskeisimpänä kulttuurin tunnistamisessa. Arvon voidaan määritellä olevan tietty mieltymys tai mielentila, joka priorisoidaan tärkeysjärjestyksessä toisten mieltymysten sijasta. (Hofstede 2001, 5; Schwartz 2011, 3). Kullekin kulttuurille ominaisia erityispiirteitä voi havaita eri ilmiasumuotojen kautta, jotka juontavat juurensa niiden alla piilevistä arvoista.

Hofstede on tehnyt maailmanlaajuisista tutkimusta, jossa on mitattu eri maita ja niiden kansalaistoimintaa luonnehtivia arvoja. Hänen tutkimuksissaan havaittiin maiden välillä erilaisia jännitteitä arvojen välillä.¹ Hofsteden asteikko näyttää nollasta sataan, miten kukin maa on pisteytetty kullakin osa-alueella: mitä matalampi pistemäärä, sitä vähemmän arvoa painotetaan maassa ja päinvastoin. Valtaetäisyys määritellään siten, että missä määrin yhteiskunnassa vallitsee hierarkkinen tai tasa-arvoa painottava järjestys. Tutkimustulosten mukaan Ranskassa on Suomeen verrattuna, kuten aiemmassa yhteydessä on mainittu, huomattavasti korkeampi valtaetäisyyden taso. Ranskassa arvopainotus on pisteytetty 68 %:iin verrattuna Suomeen, jossa valtaetäisyyttä on määritelty olevan 33

¹ Mitattuja polariteetteja ovat korkea tai matala valtaetäisyys (power distance), yksilöllisyys vs. kollektivismi (individualism), maskuliinisuus vs. feminiinisyys (MAS) epävarmuus vs. välttäminen (UAI), Pitkäaikainen vs. lyhyen aikaväliin suuntautuminen (LTO) ja antaumus/heittäytyminen vs. Pidättyväisyys (IVR).

%.

Ranskassa noudatetaan siis hierarkkista järjestelmää, joka tarkoittaa myös suuria luokkaeroja verrattuna Suomeen, jossa taas painotetaan tasa-arvoa ja noudatetaan auktoriteetteja sen verran, kuin tarvitaan. Sekä Ranskan, että Suomen katsotaan asteikon mukaan olevan myös feministisiä kulttuureita, jolloin yhteiskunnassa vallitsee ajatus siitä, että työelämässä ja maailmassa ihmiset ovat tasa-arvoisia, solidariteetti vallitsee, konfliktit ratkaistaan neuvottelemalla ja ratkaisuissa painotetaan hyvinvointia. Korkea individualismi tarkoittaa tämän määritelmän mukaan heikkoa sitoutumista muihin verkostoihin ja yhteiskuntaryhmiin, jolloin yksilön edellytetään pitävän huolta itsestään ja välittömästä lähipiiristään, kuten esimerkiksi perheestään. Suomi ja Ranska ovat sijoittuneet varsin lähellekin individualistisen maan luokituksissa, Suomi on määritelmän mukaan individualistinen maa 63 - prosenttisesti individualistinen ja Ranska on sitä 71 %. (Hofstede, Geert-Hofstede.com, 2012; Hofstede & Hofstede, geerthofstede.nl.)

Myös muut kulttuurintutkijat ovat luokitelleet ja erotelleet eroavaisuuksia kulttuurien välillä muun muassa sen perusteella, luonnehtivatko maita individualistiset tai kollektivistiset arvopainotukset. (Hofstede 2011, Schwartz 2011, Triandis 1995). Tässä tutkimuksessa tutkin sitä, miten yhteiskunnalliset prosessit vaikuttavat sosiaalisiin suhteisiimme. Länsimaissa eri arvopainotukset, kuten esimerkiksi individualismi, saattavat vaikuttaa niihin. Seuraavana vertailenkin individualistista suhtautumistapaa suhteessa kollektivistiseen. Individualismi ja kollektivismi on määritelty muun muassa sen mukaan, missä määrin yksilö määrittelee itsensä henkilökohtaisten tai yhteisöllisten ominaisuuksien kautta (Triandis 1995; Triandis 1989 in Triandis & Gelfand 1999, 118), missä määrin hän on muista riippumaton tai riippuvainen tai priorisoi omat tavoitteensa muiden yli. (Markus & Kityama, 1991 & Triandis 1990 ref. Triandis & Gelfand 1998, 118). Lopulta asia määräytyy sen perusteella, kuinka paljon ihminen panostaa henkilökohtaisiin, vastavuoroisiin ihmissuhteisiin tai yhteiskunnan jäsenyyteen eli sosiaaliseen hierarkiaan perustuviin suhteisiin. Individualistisissa kulttuureissa arvostetaan henkilökohtaisia tavoitteita ja kunnioitetaan ihmisiä, jotka kulkevat omaa tietään. Ihmiset ovat kytköksissä omiin, läheisiin perheenjäseniin ja tekevät omia henkilökohtaisia päätöksiään, kun taas kollektiivisissa kulttuureissa lojaalius yhteiskuntaryhmälle, kansalaisuudelle, sukulaisille tai esimerkiksi uskonnolle on tärkeintä, tai se voi olla suorastaan velvoittavaa.

Triandisin ja Gelfandin (1998) mukaan individualismi ja kollektivismi on syytä jakaa edelleen kahteen kategoriaan, sillä niiden luonne voi olla erilaista eri maissa. Sekä individualismi, että kollektivismi, voi olla horisontaalista eli painottaa tasa-arvoa (HI ja HC), tai vertikaalista eli painottaa hierarkiaa (VI ja

VC). Horisontaalisen individualismin (HI) kulttuureissa yksilölle on ominaista tahto kävellä omaa tietään ja olla itsevarma, mutta näissä kulttuureissa ei tavoitella statusta samalla tavalla, kuin vertikaalin individualismin (VI) kulttuureissa. HI- kulttuureissa painotetaan tasa-arvoa eli molempia, demokratiaa ja vapautta. Ei ole suotuisaa erottautua muista, vaan kaikki ovat samalla viivalla. VI- kulttuureissa taas painotetaan markkinavapautta, statusta ja oman itsen erottuvuutta, toisaalta niissä vallitsee matala tasa-arvo. Esimerkiksi Ranska kuuluu tämän luokittelun mukaan vertikaalisen individualismin kulttuuriin, jossa painotetaan statusta ja itsensä erottuvuutta, ja Suomi horisontaaliseen, jossa painotetaan tasa-arvoa ja demokratiaa. (emt., 118–119)

Määritelmien mukaan Ranska ja Suomi muistuttavat Hofsteden tutkimuksen mukaan toisiaan monella tapaa ja suurimpana yhtäläisyytenä on individualismi ja eroavaisuutena valtaetäisyys. (geert-hofstede.com, 2012).

Schwartzin (2001) mukaan maita luonnehtivia arvoja määrittelevät ryhmän ja henkilön väliset suhteet ja niiden luonne, yhteiskunnan ja yksilön välinen suhde, sekä niiden suhde ympäristöön ja luontoon. Tämän mukaan kulttuurien ulottuvuuksia mittaa lisäksi se, missä määrin maassa vallitsee autonomian tai juurtuneisuuden arvo. Autonomisuus eli itseohjautuvuus ilmentää yksilön omien kykyjen, ideoiden ja ajatusten seuraamista, kun taas juurtuneisuutta painottavassa kulttuurissa ihmiset nähdään yhteisönsä nojaavina. Ihmisiltä edellytetään kansaansa sopeutumista sekä yhteisön yhteisiin päämääriin pyrkimistä. Autonomiaa on kahdenlaista: älyllinen autonomia rohkaisee ihmisiä itsenäisesti seuraamaan ja ilmaisemaan omia tunteitaan, ideoitaan ja älyllisiä pyrkimyksiään. Se kannustaa uteliaisuuteen ja laajakatseisuuteen. Tunneautonomia rohkaisee ihmisiä tavoittelemaan itselleen myönteisiä tunne-elämyksiä, kuten esimerkiksi mielihyvää, stimulanssia ja jännitystä. (emt., 6–9).

Länsi-Euroopassa korostetaan laajalti tasa-arvoa, älyllistä autonomiaa ja harmoniaa. Länsieurooppalaisten maiden välillä on paljon eroavaisuuksiakin. Esimerkiksi Ranskassa painottuvat voimakas hierarkia sekä tunne-autonomia. Länsieurooppalaiset kulttuuriset orientaatiot ovat hyvin individualistisia, sillä ne painottavat älyllistä ja tunneautonomiaa. Ne painottavat myös hierarkiaa ja juurtuneisuutta huomattavasti vähemmän verrattuna maailman muihin kulttuureihin. Toisaalta ne myös painottavat tasa-arvoa ja harmoniaa sekä vähemmän hallintaa, joka Schwartzin (2001) mukaan on ristiriidassa perinteisen individualismin käsitteen kanssa (emt., 40–41).

Se, miten arvot ovat eri kulttuureissa muodostuneet, ovat historian ja olosuhteiden yhteistuotosta. Van de Vliert (2008) kuvailee, kuinka kukin kulttuuri on alun perin muotoutunut muun muassa ilmaston mukaan ja että karuissa ympäristöissä ihmisen on tarvinnut rakentaa ja luoda erilaisia organisaatioita taistellakseen karuutta vastaan. Kylmissä maissa, kuten esimerkiksi pohjoismaissa, on esimerkiksi jouduttu kehittämään teknologiaa eloon jäämiseksi. Hänen mukaansa, joko hyvin kuumissa tai hyvin kylmissä maissa, kansalaisten on opittava nöyryyteen ja tasavertaisuuteen. Kaikkien on aktivoitettava sukupuolesta huolimatta kovaan työskentelyyn selvitäkseen, mikä osaltaan selittää tasa-arvoisuuden tavoittelun Skandinaviassa ja Pohjoismaissa. (emt., 3–7, 10–11). Näin ilmasto on historiallisesti vaikuttanut tiettyjen alueiden tai maiden vaurauteen ja kehitykseen, mutta selittää myös muita yhteiskuntarakenteita. Ilmaston lisäksi myös historialla on yhteys nykypäivän kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Suomella on historiallisesti ollut altavastajan asema poliittisesti ja globaalisti ollessaan ensin vuosisatoja Ruotsin ja myöhemmin Venäjän hallinnan alaisuudessa. (Alapuro 2005, 381–328) Ranskalaiseen kulttuuriin liitetään tietty mielikuva romanttisuudesta ja ranskan kielen katsotaan olevan ”rakkauden kieli”. Ranska on myös tunnettu taiteen, runouden ja vahvan ruokakulttuurin maana. Taideilmaisujen sekä boheemien itsenäisyyden julistusten on katsottu korostuneen muun muassa ranskalaisen revoluution aikana, ranskalaisten kapinoidessaan yhteiskunnan ja sen myötä luokkaerojen kasvua, byrokratiaa ja kontrollia vastaan. (Wells 2008, 16–20).

Taina Kinnunen (2013, 16) kuvaa ihmisruumin sopeutuvan luonnonympäristöönsä siten, että niissä vallitsevat sosiaaliset tavat muovaavat myös ihmisten ruumista sekä aisteja ympäristöä myötäileväksi. Ihminen onkin sosiaalinen olento, joka oppii selviämään muita imitoimalla. Koko hänen yhteenkuuluvuuteensa, sekä yhteiskunnan jäsenyyteensä kuuluu muiden ihmisten, kuten myös sosiaalisten rakenteiden myötäileminen. Kinnusen mukaan suomalainen kulttuuri on ”kosketuskammoinen”, sekä sosiaalisesti estynyt, verrattuna muihin eteläeurooppalaisiin kulttuureihin. Hän kuvaa suomalaisen kulttuurin olevan voittopuolisesti kättelykulttuuri: vieraita kätellään, kun taas läheisiä ei tervehtiessä usein edes kosketeta. Nuori sukupolvi on siirtynyt kättelystä halaamiseen, kun taas aikaisemmassa sukupolvessa on vartuttu halaamattomuuteen ja koskemattomuuteen. (Kinnunen 2013, 20–27). Miesten välinen kosketus on Suomessa Kinnusen sanoin edelleenkin tabu (emt., 25). Ranskassa tunnettujen poskisuudelmien ja muun mutkattoman muiden koskettamisen voidaan taas ymmärtää ranskalaiseen kulttuuriin kuuluvaksi. Hallin ja Hallin mukaan konkreettisesti kulttuurisia eroja on muun muassa siinä, miten lähelle omaa tilaansa toinen ihminen päästetään. Oma henkilökohtainen tila on niin sanottu ”kupla”, joka voidaan katsoa selittävän eroavaisuuksia kulttuurien

väillä. ”Kuplan” laajuus määrittyy kunkin henkilön henkisen ja psyykkisen mielentilan, sen kulttuurin, josta tulemme, sekä sen, miten hyvin tunnemme meitä lähestyvän henkilön, mukaan. Välimeren kulttuureissa kuten Etelä-Ranskassa, Italiassa, Kreikassa ja Espanjassa nuo henkilökohtaiset ”kuplat” ovat näennäisen pieniä, elleivät peräti olemattomia. Saksassa, Englannissa ja Skandinaavisissa maissa nuo tilat ovat huomattavasti paljon suurempia ja toisen henkilökohtaista tilaa tulee kunnioittaa. (Hall & Hall 1990, 11). Tämän perusteella voidaan ymmärtää tunnettua sanontaa siitä, että suomalaiseen tutustuminen kestää aikansa, mutta tutustuessaan suomalaisesta saa tosiystävän.

Lapsi oppii jo koulu- tai jopa tarhaiässä sen, miten muita kohtaan tulee käyttäytyä. Suomessa ja Ranskassa saatetaan painottaa aivan eri asioita. Ranskassa voisi kuvitella, että totteleminen on kaikista tärkeintä, kun taas Suomessa lasta ei saa rangaista ainakaan fyysisesti. Suomessa lapsen ei saa koskea, eikä lasta pakottaa. Suomessa varttuvat sekä varttuneet jakavat Taina Kinnusen mukaan tietyn tunneperinnön, joka juontaa juurensa sukupolvien historiasta; tunneperinnön, jossa ei kosketeta, tulla toista liian lähelle tai jopa ei näytetä tunteita (Kinnunen 2013, 26).

Suomessa lapsia opetetaan pärjäämään omillaan hyvin nopeasti ja he kasvavat autonomisiksi yksilöiksi lapsesta pitäen. Kinnunen havainnoi Druckermanin väitettä siitä, kuinka Ranskassa lapsia opetetaan tottelevaisiksi, eikä heitä liioin lellitä, mutta saavat sen sijaan osakseen enemmän fyysistä kosketusta. Kinnusen mukaan Suomessa rajat voivatkin jäädä laittamatta: lapsille annetaan sen sijaan liikaa vapauksia valita ja tehdä mielensä mukaan hellyyden ja sylissä pitämisen sijaan (emt., 43–48). Kuten aikaisemmassakin osiossa esitelty, vallitsee Ranskassa Suomea hierarkkisempi kulttuuri, joka tarkoittaa auktoriteettien kunnioittamista ja suuria luokkaeroja kansalaisten välillä, kun taas Suomessa vaalitaan enemmän ihmisten välistä tasa-arvoa (em., geert-hofstede.com).

Väitöskirjassaan Aurelié Mary spekuloi taloudellisten ja valtiollisten tekijöiden vaikutusta nuorten olosuhteisiin sekä näiden tekijöiden vaikutusta siirtymävaiheessa varhaisaikuisuudesta aikuisuuteen. Ranskassa kannustetaan perheen tukemista sekä sen eheyden ylläpitämistä, kun taas Suomessa sosiaalinen järjestelmä painottaa autonomiaa. (Mary 2013, 88–89).

Esping-Andersenin teoria hyvinvointivaltiollisten tyyppitysten mukaan Suomen hyvinvointivaltio kuvastaa skandinaavista, sosiaalidemokraattista järjestelmää, joka pohjautuu tasa-arvon edistämiseen yhteiskunnassa. (Esping-Andersen 1999, 32) Skandinaavista ”produktiivisuutta” on tuettava siten, että jokainen yksilö voi saada sen verran etuja, joita tarvitsee jaksakseen työskennellä ja pysyäksään

tasavertaisena muihin etenkin, jos asuu yksin. Myös työssäkäyviä naisia kannustetaan erilaisin tukimuodoin esimerkiksi äitiyslomalla. Tämä ei toteudu Ranskassa. (emt., 79–80).

Ranskassa on konservatiivis-korporatistinen hyvinvointijärjestelmä, jossa vastaanottaja erilaisille tukimuodoille ja eduille on perhe, eikä yksilö erikseen. Perheen odotetaan turvaavan lastensa elättämisen tulojensa perusteella, mutta tukea tarvittaessa tuen määrä perustuu perheenjäsenien ja lasten määrään. Tämä kannustanee sitä, että perheet pitävät yhtä. (Mary 2012, 88–89; Esping-Andersen 1999, 81–86). Suomessa nuoriso muuttaa nopeammin kotoa, kuin ranskalainen. Syynä ovat muun muassa taloudelliset tekijät. Suomalaiset nuoret asuvat myös useammin yksin, avoparin tai kämppekaverin kanssa, mikä viittaa nopeaan itsenäistymiseen. (Mary, 2010²; 81–85, Myllyniemi 2007, 14). Suomessa nuori saa muuttaessaan kotoa sekä opinto- että asumistukea, kun taas Ranskassa opiskelu on usein maksullista, etenkin yksityiskouluissa ja yliopistoissa. Mikäli koulutus ei ole maksullista, on opiskelijan elämä Ranskassa kallista. Opiskelija- ja asumistukea ei ole tarjolla tasavertaisesti kaikille opiskelijoille, kuten Suomessa, vaan tuen määrä perustuu vanhempien tuloihin (Kyrö & Nyysölä 2006, 60–61; Mary 2012, 88, 99–106, 112). Siten on ymmärrettävää, että ranskalainen nuori asuu pidempään vanhempiensa luona opintojensa aikana, koska taloudellisista syistä hän ei pysty vielä muuttamaan omilleen ja on siten riippuvainen perheensä tuesta. Tämä nostaa tietenkin perheen roolin Suomeen verrattuna erilaiseen asemaan. Suomessa oma toimeentulo saavutetaan täten Ranskaa aikaisemmin. Sen lisäksi, että kotoa muutetaan aikaisemmin, Suomessa koulun ohella työskentely on huomattavasti yleisempää kuin Ranskassa (Mary 2012, 113). Tilastot osoittavat että 57 % kaikista suomalaisista opiskelijoista vuonna 2011 työskenteli koulun ohella. Yliopisto-opiskelijoista tuo luku on 61 %, joista 60 % naisia ja 57 % miehiä. 25-vuotiaista luku on jo 70 %. (Tilastokeskus 2011.)

Suomalainen yliopistojärjestelmä on ranskalaista joustavampi, sillä se kannustaa oppilaiden tasa-arvoa, itsenäisyyttä, itsenäistä kasvua ja luovuutta useimmissa yliopistoissa, kun taas Maryn mukaan Ranskassa kouluissa joudutaan noudattamaan tiukempaa kuria, kuin Suomessa. (emt. 110–111.)

Ranskalainen koulutusjärjestelmä on perinteisesti myös ollut hierarkkinen, jolloin esimerkiksi vain tietyt nuoret vauraista perheistä pääsevät opiskelemaan *Grandes Ecoles* eliittikouluihin, joista monet ovat kauppakorkeakouluja. Nimenomaan kauppakorkeakoulujen suosio nousi Ranskassa valtavasti ekonomisen modernisaation myötä 60-luvun jälkeen, jolloin ilmaantui suuri tarve johtajille. Nykyään

² Mary (2010) on tutkinut INSEEN 2007 ja Eurostatin 2009d: 32:n tuloksia.

on paljon uusia kauppakorkeakouluja ja yhä useammalla nuorella on mahdollisuus päästä opiskelemaan. Kilpailu koulujen välillä on kovaa, sillä tietyt koulut ovat arvostetumpia kuin toiset. Kovan kilpailun myötä 1990-luvulla kouluilla on tullut tarve erottautua muista kansainvälistymällä, mikä on nykypäivänä ranskalaisille kauppakorkeakouluille ominaista. (Blanchard, 2009, 587, 593-597.) Täten voidaan ymmärtää kovan kilpailun edistävän verkostoitumista ja riippuvaisuutta sosiaalisista verkostoista niiden kohdalla, jotka eivät ole syntyneet vauraaseen tai korkeassa yhteiskunta-asemassa olevaan perheeseen.

Yhteiskunnallisesta perspektiivistä voidaan siis ymmärtää suomalaisen ja ranskalaisen koulutus- sekä sosiaalipoliittisten järjestelmien rakenteiden vaikuttavan nuorten olosuhteisiin ja itsenäisyyden kokemuksiin. Ranskan hierarkkinen arvorakenne tulee järjestelyissä esille, samoin kuin Suomen tasa-arvoa painottava aspekti. Toisin sanoen suomalaisten nuorten riippumattomuuden tavoittelun mahdollistavat valtion rakenteet. Tässä tapauksessa valtion rahallinen tuki kykenee kannustamaan suomalaista nuorisoa muuttamaan omilleen yhä nuorempina sekä olemaan ranskalaiseen nuorisoon verrattuna perheestään tai muista ainakin rahallisesti riippumattomia. Ranskan nuoriso saa pitkän aikaa tukeutua vanhempiensa avustukseen ja tukeen. (Mary 2012, 247–252.)

Yhteiskunnallisten rakenteiden voidaan ymmärtää syntyneen kulttuurin seurauksena tai päinvastoin voidaan yhteiskunnallisten rakenteiden nähdä synnyttäneen tietynlaisia kulttuureja.³ Van de Vliert (2008) kuvasi maantieteellisten seikkojen, kuten ilmaston vaikuttavan yhteiskunnan kehitykseen (emt., 3–7). Sen lisäksi, että Suomessa on vartuttu kylmään ja karuun ilmastoon ja Ranskassa taidetäyteiseen kulttuuriin, myös yhteiskunnallisten arvojen ja niiden perusteella rakennetuista yhteiskuntarakennelmista löytyy paljon selityksiä kulttuurinvälisille eroille ihmisten seuraelämässä. Siinä, kuinka kohtaamme muita ihmisiä, mitä ihmissuhteissa tavoitellaan ja mitä niissä arvostetaan, voidaan osin ymmärtää tarkastelemalla yhteiskuntarakenteita ja eri yhteiskunta arvoja.

³ Suomalaisessa sosiologiassa tämä kaksisuuntaisuus ilmenee esimerkiksi siinä, että meillä on 1980-luvun jälkeen ollut esillä toisaalta niin sanottu rakenteiden tutkimus ja toisaalta kulttuurintutkimus.

2.5. Tutkimusongelma

Sosiaalisten suhteiden merkitykset ja ilmaisutavat ovat ajasta ja yhteiskunnasta riippuvia. Tässä tutkimuksessa tarkastelen, millaisia seurallisuuden eli ystävyys- ja muiden ihmisten merkityksiä on olemassa ja millaista merkityksellinen seuraläily on kahdessa eri kulttuurissa. Tässä osiossa nostan esille muutamia käsitteitä, joihin olen analyysissäni keskittynyt. Tarkastelen kulttuurieroja siinä, missä määrin sosiaaliset suhteet perustuvat läheisyyteen ja missä määrin ne antavat ihmiselle jotain muuta palkitsevaa, kuten esimerkiksi sosiaalista vaihtuvuutta tai jännitystä. Homansin mukaan ihminen arvostaa ja häntä ohjaa juuri palkitseva toiminta. (Homans 1973; 41–46) Se, mikä on palkitsevaa ja mitä ihminen etsii sosiaalisessa kanssakäymisessä, voi olla arvoista riippuvaa.

Tässä tutkielmassa analysoin seuran tarpeeseen ja seuran luonteeseen liittyviä vastakkaisuuksia, jotka muistuttavat Tönniesin teorian käsitteitä ”gemeinschaft” ja ”gesellschaft”. Käytän itse luotuja suomenkielisiä vastineita käsitteille ”henkilökohtainen” ja ”julkinen” seurallisuus. Henkilökohtainen seurallisuus tarkoittaa tässä tutkimuksessa karkeasti intiimiä kontaktia, tiettyä henkistä läheisyyttä tai sitoutumista muutamaan ihmiseen. Julkisella seurallisuudella viitataan verkostoitumiseen, tai suurempiin ryhmiin, joissa saatava vaihtoarvo perustuu muuhun kuin läheisyyteen, ulkoa tulevaan stimulaatioon. Granovetter ja Scheff määrittivät ihmssuhteiden perustuvan joko läheisyyteen, sosiaaliseen vaihtuvuuteen ja / tai verkostoitumiseen. Aiemmin esiteltyjä näkemyksiä seuraten kysyn: mikä merkitys seurallisuuden toiminnoilla on aineistossa, jos ne kallistuvat joko fyysiseen vai henkiseen läheisyyteen, verkostoitumiseen, julkiseen vai henkilökohtaiseen ihmiskontaktiin?

Mielestäni seurallisuuden merkitystä ymmärtääkseen tulee ymmärtää myös ihmisen suhdetta yksikseen olemiseen. Seurallisuuden merkitystä tulee mielestäni valottaa myös asenteista laajempiin verkostoihin sekä omiin henkilökohtaisiin suhteisiin. Tämä valottaa seuran tarpeeseen pohjautuvia arvoja laajemmasta näkökulmasta. Onko seurantarve pakottavaa vai vapaaehtoista, ollaanko mieluummin yksin kuin ”huonossa seurassa”, vai mieluummin muiden seurassa kuin yksin? Tässä tutkimuksessa kummatkin kulttuurit, Suomen ja Ranskan, ovat individualistisia kulttuureita, joissa ihmssuhteiden voisi ajatella täydentävän ihmisen henkilökohtaisia tarpeita.

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää, millaisia nuo tarpeet voivat olla eli mikä funktio seurallisuudella ja ystävyys-suhteilla on ihmiselle. Lisäksi pohdin, miten erilaiset yhteiskunnalliset

prosessit koordinoivat seuraelämäämme ja millaisia ovat niille asetetut tavoitteet ja arvostukset. Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaisia henkilökohtaisiin tarpeisiin liittyviä seuran merkityksiä on näkyvissä Suomessa ja Ranskassa?
2. Millaisia eroavaisuuksia näissä kahdessa eri kulttuurissa on nähtävissä, ja miten näitä eroavaisuuksia voidaan ymmärtää yhteiskuntarakenteita tarkastelemalla?

3. AINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄT

3.1. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Tässä osiossa kerron laadullisesta tutkimusmenetelmästä, johon tutkimukseni perustuu. Kvalitatiivinen tai laadullinen tutkimus keskittyy jonkin kohderyhmän kokemusmaailman tarkasteluun, kuten sen sanallisten tai kirjallisten ilmaisuiden tulkintaan. Tällöin keskitytään rajattuihin näytteisiin määrällisten otosten tutkimisen sijaan, joka puolestaan luonnehtisi kvantitatiivista tutkimusotetta. Tarkoitus laadullisessa tutkimuksessa ei ole ensisijaisesti osoittaa tilastollisesti jonkin ilmiön olemassaoloa, vaan ymmärtää jonkin ilmiön merkityksellistä toimintaa ja täten tuottaa uutta tietoa (Alasuutari 1995, 25–26; Eskola & Suoranta 1998, 18). Laadullinen ja määrällinen tutkimus ovat useasti hyvin yhdistettävissä, sillä kumpikin rikastuttaa tutkimusta antaen erilaisia vihjeitä ilmiöiden ymmärtämiseksi. (Alasuutari 1995, 25–37.)

Kvalitatiivinen tutkimus on syklistä. Tämä tarkoittaa sitä, että ennakko-olettamukset tai hypoteesit eivät ohjaa tutkimusta, vaan uusien havaintojen tulisi määrittää tutkimusongelmaa tutkimuksen loppuun saakka. Tutkijan tulisi olla ennakko-odotuksistaan ja asenteistaan tietoinen ja systemaattisesti kyseenalaistaa niitä, sekä olla uusille havainnoille avoin (Eskola & Suoranta 1998, 15–20). Laadullinen tutkimus perustuu symbolisten merkityksen tulkitsemiseen, jolloin tulee ottaa huomioon se konteksti, jossa sanoma lausutaan. Asioiden merkitys voi olla erilaista kulttuurista toiseen ja se edellyttää tutkijan pyrkimystä ymmärtää lausuntaa nimenomaan lausujan näkökulmasta. (emt., 44–47) Tutkimuksessani minulla ei ole ollut mahdollisuutta kysyä tutkittavilta jälkikäteen, mikä merkitys tietyillä lausumilla on, joten olen turvautunut ymmärtämään niitä niiden kontekstissa ja aikaisempien tutkimusten valossa.

Laadullinen tutkimus perustuu ajatukseen siitä, että ei ole olemassa absoluuttista totuutta, sillä kaikki sosiaalinen on kulttuurissa ja ajassa määriteltyä. Lisäksi tulokset ovat aina tulkitsijasta riippuvia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 54–55). Kvalitatiivista tutkimusta on usein kritisoitu sen vuoksi, ettei se tuo esille ”varmaa” tietoa ja että tulkinta on tutkijan luomusta ja liian subjektiivista (Bryman 2001, 267–269). Olen kuitenkin varma, että laadullinen tutkimus on oikea tapa luoda uutta ymmärrystä juuri seurallisuudesta, sillä seurallisuus käsitteenä on itsessään vaikea määritellä ja perustuu moneen asiaan. Käsite on myös itsessään laadullinen, sillä seurallisuutta ei voi mitata pelkästään määrällisesti. Omassa seurassaan viihtyminen ei tarkoita epäsosiaalisuutta, eikä myöskään se, että viihtyy pienemmässä porukassa. On mielenkiintoista selvittää, miksi viihtyy yksikseen tai pienemmissä porukoissa ja mitä niistä saa irti. Selontekoja tutkimalla voi siten havaita, millaisia arvoja näiden lausumien takana piilee, ja siten peilata tätä vastaajan kontekstia vasten eli millaisessa ympäristössä vastaaja on varttunut ja millainen vaikutus ympäristöllä on näille mieltymyksille.

3.2. Valittu kohderyhmä

Aineistoni perustuu kyselylomakkeella kerättyihin 33 naisen vastauksiin, joista 14 on ranskalaista ja 19 suomalaista kauppatieteiden opiskelijaa.

Fokuksessa ovat yksilöiden mieltymykset sekä mielikuvat liittyen ystäväyteen ja seurallisuuteen. Keskityn yksilöiden kuvailuihin ja kokemuksiin analysoiden niitä sosiaalipsykologisia teorioita ja näkökulmia yhdistellen.

Kuten osiossa, jossa käsittelin aikaisempia kulttuuritutkimuksia, Hofsteden mukaan *kulttuurinen* ilmaisu tulee näkyväksi ihmisten käyttäytymisen, eri symbolisten representaatioiden, rituaalien sekä ihannekuvien kautta. Koska näitä mielen rakenteita ei pystytä näkemään, niiden olemassaolo voidaan havaita ainoastaan ihmisten tekojen sekä sanojen ilmaisun kautta (Hofstede 2001, s.1–2). Mielenpitemien ja asenteiden taustalla on Suhosen mukaan tiettyjä päämääriä ja perusteita, jotka pohjautuvat piileviin arvoihin. Nuo arvot perustuvat muun muassa yksilön uskomuksiin, aikomuksiin, tietämiseen, sekä maailmakatsomukseen. (Suhonen 1988, 27.) Arvoista voidaan saada käsitys kysymällä itse ihmisiltä. Mitä useampi ihminen on vastannut samalla tavalla, sitä todennäköisempää on, että sanoma voidaan ymmärtää suhteessa siihen kulttuuriin, jota vastaaja edustaa. (Kimball Romney, Weller & Batchelder 1986, 314) Vastaajia ei ole niin paljon, että tulokset voisivat olla yleistettävissä koko kansaan, mutta tietyt toisistaan eroavat mielipide-erot saattavat kertoa joistakin suuremmista kulttuurisista

ominaisuuksista. Kyse ei kuitenkaan ole tietyn ilmiön määrällisestä ilmaantuvuudesta, vaan tiettyjen tendenssien pohdiskeluiden esille tuomisesta ja sen ymmärtämisestä. (Alasuutari 1995, 25)

Hofsteden mukaan nykypäivänä globalisoidussa yhteiskunnassamme on jossain määrin hankala määritellä tiettyä ”kulttuuria”, kun ihmiset, jotka ovat tietystä sosiaaliluokasta tai kuuluvat tiettyyn viiteryhmään, voivat kokea enemmän yhteenkuuluvuutta samaan sosiaaliseen luokkaan kuuluvan ulkomaalaisen kanssa, kuin oman maan kansalaisen. (Hofstede 2001, 23) Kaikki kulttuurit ovat muuttuvia. Monenlaisia kulttuurista vaihtelua esiintyy paitsi ryhmien välillä, myös niiden sisällä. (Rastas 2005, 93). Esimerkiksi yhteiskunnan alaryhmät voivat kannattaa vastakkaisia arvoja, kuin valtakulttuuri. (Schwartz 2011, 5). Hofsteden mukaan onkin tärkeätä rajata tutkimuskenttä keskittyen yhteen ryhmään tai alakulttuuriin vertailtaessa kulttuurinvälisiä tekijöitä, sillä ryhmien välillä voi olla suurempia tai pienempiä eroavaisuuksia riippuen siitä, miten suuria kielellisiä, uskonnollisia, etnisiä ja maantieteellisiä alueita maan sisällä vallitsee. Sosioekonomisella asemalla, ammatilla, koulutustasolla, sukupuolella tai iällä voi olla suurikin merkitys siihen, mitä vastauksia saadaan, joten erilaisten ryhmien sekoittamien keskenään maan sisällä ei aina ole kannattavaa. (emt., 23.)

Eri kulttuurista tulevien ihmisten vastaukset voivat osittain olla myös samanlaisia ilman, että ne liittyvät heidän sosiaaliseen kulttuuriinsa. Ei ole lainkaan kummallista, jos ranskalaisten ja suomalaisten nuorten naisten mielipiteet ja kokemukset ovat osittain samanlaisia, sillä ikä, sukupuoli, historiallinen aika, koulutus ja media saattavat hyvinkin vaikuttaa nuorten mielipiteisiin. Kuitenkin, mikäli jokin tietty säännönmukaisuus kustakin aineistosta löytyy, voivat ihmisten sanomat hyvinkin kuvastaa jotain heidän kulttuureilleen ominaista. Sosiaaliluokkaan, eli tutkimukseni tapauksessa koulutukseen, ikään sekä sukupuoleen, perustuvalla valikoinnilla olen asettanut vertailun kohteeksi kaksi ryhmää, jotka olisivat mahdollisimman samankaltaisia.

3.3. Aineiston keruu laadullisella, puolistrukturoidulla kyselylomakkeella

Aineisto perustuu 19 suomalaisen ja 14 ranskalaisen naispuolisen kauppatieteen opiskelijan vastauksiin, jotka olen kerännyt sähköisellä kyselylomakkeella. Lomakkeessa olleet kysymykset koskivat muun muassa sitä, miten viihtyy muiden seurassa ja itsekseen ja miksi, miten ja millaisessa ryhmässä viihtyy ja on tottunut olemaan, sekä millainen on tyypillinen kaveriporukka. Lisäksi lomake

sisälsi useita kysymyksiä omasta ystäväryhmästä: millainen on mieleinen ystäväryhmä, mikä luo yhteenkuuluvuutta ryhmään (tai koheesiota ryhmässä) ja miten ihminen suhtautuu yhdessäoloon ystäviensä kanssa.

Ranskalaisten vastaukset olen kerännyt syksyllä 2012 ja suomalaisten keväällä 2013. Valitsin lumipallo-menetelmän kohderyhmäksi tavoittamiseksi, joka tarkoittaa vastaajien tavoittamista muutaman vastaajan kautta. Kukin vastaaja kutsuu vastaamaan sellaisia ihmisiä lähipiiristensä, jotka kuuluvat samaan kohderyhmään eli tässä tapauksessa on naispuolisia kauppatieteen opiskelijoita. (Bryman 2001, 313.) Kummankin maan vastaajat olenkin tavoittanut yhteisten tuttavien kautta.

Olen valinnut keruuvälineekseni puolistrukturoidun kyselylomakkeen aineiston. Pidän valitun keruumenetelmän olleen sopivien maantieteellisen liikkuvuuden kannalta parhaiten toteutettavaksi. Haastatteluiden kautta olisi päässyt syvemmälle aiheeseen kuin kyselylomakkeiden avulla, sillä ne olisivat tuoneet mahdollisuuden esittää lisäkysymyksiä, jotka olisivat tuoneet syvällistä ymmärrystä vastauksiin. Haastatteluiden kautta olisin saanut kuitenkin kokoon vähemmän vastauksia, kuin kyselylomakkeiden avulla. Olen valinnut kyselylomakkeen haastattelun sijaan myös siksi, että haastattelut ovat maantieteellisistä syistä hyvin vaikeita suunnitella ja toteuttaa. Lisäksi ranskalaisten haastattelun esteenä olisi kielimuuri, mikä saattaisi estää luontevan keskustelun etenemisen haastattelutilanteessa. Sitä paitsi lomakkeeseen vastaaminen on nopeaa ja helppoa, eikä vaadi vastaajilta paljon aikaa tai panostusta, mikä saattaisi haastatteluiden kohdalla tapahtua. Vastaajat saavat vastata omalla ajallaan ja miettiä vastauksia harkiten, kun taas haastattelutilanteessa vastausten tuomisen pitää tapahtua nopeammin. Kyselylomakkeilla kerätty aineisto on jo valmiina ja mahdollistaa aineistoon palaamisen yhä uudelleen. (Bryman 2001, 146–148).

Loin avoimen, 17 kysymystä sisältävän kyselylomakkeen freeonlinesurveys.com - sivustolle, jossa se oli avoinna kymmenen päivää. Pyysin muutamaa ranskalaista ystäväni välittämään lomakelinkin Facebook-sivuston kautta omille ystävilleen, jotka olivat ranskalaisia kauppatieteitä opiskelevia nuoria naisia. Myös heidän ystäviensä ystävät lupasivat lähettää lomakelinkkiä eteenpäin ja kaiken kaikkiaan sain 14 vastausta. Vastaukset tulevat ympäri Ranskaa.

Kyselylomakkeen esittelyssä olen ilmoittanut, että vastaaja saa vastata joko englannin tai ranskan kielellä, sillä ymmärrän ranskaa ja tarvittaessa minulla olisi ollut äidinkielenään ranskaa puhuva henkilö auttamassa tulkitsemisessä. Kyselylomakkeen avulla haastateltava olisi halutessaan saanut

ilmaista itseänsä äidinkielellään, mikä olisi edesauttanut merkityksellisten kokemusten pyydystämistä puhtaassa muodossaan. Ranskalaisista ei kuitenkaan kukaan vastannut ranskaksi. Jos olisin tehnyt kyselyn ranskan kielellä, olisi vastauksia sillä kielellä varmaan tullut enemmän. Kauppakorkeakoulut Ranskassa ovat kansainvälisesti suuntautuneita. (Blanchard 2009, 595–598) Siitä syystä vastaajilla on oletettavasti riittävä kielitaito englanninkielisten kysymysten ymmärtämiseen, joten olen tehnyt kyselyn englanninkieliseksi.

En ole pyytänyt vastaajien nimitietoja, että vastaajat pysyisivät anonyymeinä. Tämän olen tehnyt selväksi esittelykirjeessä. Olen myös esitellyt tutkimuksen tarkoituksen, että vastaajat tietäisivät, mihin ovat osallistumassa, sekä kertonut, että aineistoa käytetään ainoastaan tieteellisen tutkimuksen tarkoituksiin. (ks. liite 1 ja 2). (Hallamaa ym. 2006, 17.) Huonona puolena mainittakoon se, etten pystynyt olemaan vastaajiin uudelleen yhteydessä lisäkysymysten avulla, koska sähköpostiosoitteen ilmoittaminen oli vapaaehtoista. Pyysin sähköpostiosoitteen antamista siksi, että vastaajilla olisi mahdollista vastaanottaa sähköpostiinsa tiivistelmä tutkimustuloksista, jonka olen sen ilmoittaneille luvannut toimittaa tutkimuksen valmistuttua. Tutkimuksen valmistumisen jälkeen sähköpostiosoitelista tuhottiin.

3.4. Aineiston kategorisointi ja luokittelu

Laadullisessa analyysissä aineisto tulee purkaa ja käydä systemaattisesti läpi kategorisoiden erilaisia ilmaisuja ja havainnoiden niissä olevia lainalaisuuksia ja loogisia yhteyksiä. Analyysi perustuu ilmaisujen taustalla olevien tarkoitusten tulkitsemiseen tai asiayhteyksien löytämiseen, sekä niiden selittämiseen olemassa olevien käsitteiden avulla. Tätä kautta päästään aineistomassan pelkistämiseen (Alasuutari 1995, 44, 50.) Kvalitatiivista aineistoa voi tietyllä tavalla myös kvantifioida eli esimerkiksi osoittaa määrällisesti, kuinka monet vastaajat ovat ilmaisseet itseään samalla tavalla. (Eskola & Suoranta 1998, 166)

Eri ilmaisujen koodaus eli pilkkominen laajempiin käsitteisiin, kuten teemoihin ja tyypeihin, ja sen jälkeen eri käsitteiden ja teemojen välisten yhteyksien havaitseminen, tulee hahmottaa kokonaisuutena. Tiettyjen kokonaisuuksien tai ilmiöiden löydyttyä havainnot tulee käsitteellistää. (Tuomi & Sarajarvi 2009, 93; Eskola & Suoranta 2008; 75–78, 175–176). Aineiston läpikäymiselle on ominaista toistuva

tarkastelu koko prosessin aikana siihen pisteeseen saakka, ettei uusia havaintoja enää löydy, jolloin puhutaan analyysin kylläntymisestä. (Eskola & Suoranta 1998, 62–63, Tuomi & Sarajärvi 2009, 87–88)

Olen valinnut analyysimetodikseni sisällönanalyysin, jossa aineistoa käsitellään perinteisesti redusoimalla eli rajaamalla pois tutkimuskysymyksen kannalta pois kaikki epäoleellinen. Sen jälkeen aineistosta löydetty yhteydet eri ilmaisujen välillä niin sanotusti klusteroidaan ja lopulta niille löydetään syvempiä merkityksiä ja teoreettisia käsitteitä, jota kutsutaan abstrahoinniksi. Sisällönanalyysissä puhutaan ala-, ylä-, ja pääluokista. Alaluokkia ovat ne käsitteistöt, jotka löytyvät vastauksista redusointivaiheessa. Yläluokat muodostuvat kokonaisuutena alaluokista löytyvien käsitteistöjen perusteella. Pääluokka muodostaa puolestaan kokonaisuuden sekä kiteyttää ja käsitteellistää kaiken aineiston. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–112)

Käytännössä olen aineiston purkuvaiheessa systemaattisesti alleviivannut ja numeroinut kaikki toistuvasti esille tulleet vastaukset ja sen perusteella valinnut tulokset, jotka ovat osoittaneet mielenkiintoisia eroavaisuuksia maiden välillä. Olen löytänyt vastaajien ilmaisujen välillä yhteyksiä ja säännönmukaisuuksia ja näin ollen luonut niistä alaluokkia. Käytännössä olen siis kategorisoinut alkuperäisilmaisut löydettyjen säännönmukaisuuksien mukaan, mutta myös löytänyt erilaisia yhtymäkohtia ja loogisia yhteyksiä eri kategorioiden välillä ja siten perustanut niiden perusteella erilaisia yläluokkia.

Se peruste, jolle nuo luokat ovat muodostuneet, perustuu yhteyksiin erilaisten ala- ja yläluokkien ja käsitteiden välillä. Eri yhteyksissä lausutut mielipiteet täydentävät joitakin säännönmukaisuuksia ja antavat täten eväitä abstraktien käsittekokonaisuuksien luomiseen ja ovat yhteneväisiä aikaisempien tutkimusten ja teorioiden kanssa. Teoreettinen viitekehys on osittain muodostunut jo ennen aineiston keruun aloittamista, mutta vahvistunut lopullisesti vasta erilaisten löydettyjen havaintojen perusteella, joita olen ammentanut aineistomassasta. Aineistosta löydetty havainnot olen kääntänyt teoreettisiksi käsitteiksi, kuten julkinen tai henkilökohtainen/yksityinen seurustelu, läheisyys ja sosiaalinen vaihtuvuus. Kaikki edellä mainitut käsitteet valottavat näkökulmia eri seurallisuuden merkityksistä. Sen jälkeen olen analysoinut ilmaisujen takana piileviä merkityksiä myös eri tutkimuksiin nojaten. (Eskola & Suoranta 1998, 66)

Aineiston purkuvaiheessa olen etsinyt synonyymejä mahdollisimman monista vastauksista ja olen näin purkuprosessin jälkeen löytänyt aineistosta jatkuvasti uusia tai erilaisia säännönmukaisuuksia, mutta myös ristiriitaisuuksia. Osa vastauksista ilmaisee määrää, eivätkä ne ole kovinkaan tulkinnanvaraisia (esimerkiksi se, miten paljon viettää yksikseen tai muiden kanssa aikaa taulukoissa 5 ja 6). Tällaisissa tapauksissa en aina ole avannut käsitteitä sen enempää. Toiset vastaukset taas ovat tulleet kuvailluiksi yhden tai muutaman adjektiivin avulla. Nämä tulokset olen ilmoittanut taulukoissa. Tällaisia ovat esimerkiksi vastaukset kuvailuissa, jotka koskivat arvostettavaa ominaisuutta ystävässä tai tyypillistä kaveriporukkaa. Kun jollekin sanalle on ilmaantunut synonyymi, olen eritellyt alkuperäisilmaisun jakamani yläluokan alle vaihtoehtoisten tulkintojen sallimiseksi. Yleisellä tasolla olen järjestänyt kaikki omaan teemaansa kuuluvat alkuperäisilmaisut koostetusti taulukoihin.

Sisällönanalyysistä on monenlaisia variaatioita ja erot piilevät siinä, miten empiria suhtautetaan teoriaan tai aikaisempiin tutkimuksiin. Sisällönanalyysi voidaan jakaa kolmeen eri pääkategoriaan: aineistolähtöiseen, teorialähtöiseen ja teoriaohjaavaan. Aineistolähtöisessä ei oteta huomioon aikaisempaa tutkimusta, vaan aineistosta nousevat asiat nähdään ikään kuin tyhjältä taululta ilman ennalta asetettuja ennakkokäsityksiä. Teorialähtöinen analyysi on luonteeltaan deduktiivista ja pyrkii ennalta todistamaan jonkin teorian paikkansapitävyyttä aineiston avulla. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–117).

Tutkimuksessani käytän teoriaohjaavaa analyysimetodia, jolloin empiriassa esille nousseet ilmiöt ovat ymmärrettävissä ja analysoitavissa suhteessa jo olemassa olevaan tietoon ja teorioihin. Tutkimus on kuitenkin ikään kuin alkanut aineistolähtöisenä: En ollut tehnyt kokonaisvaltaista kartoitusta teorioista ennen kyselylomakkeiden lähettämistä ja purkamista, vaan havainnot saivat minut etsimään lisää teorioita, jotka jälkikäteen täydensivät analyysiäni. Täten voisikin sanoa, että menetelmäni on alussa ollut myös aineistolähtöistä. (emt. 99)

3.5. Aihealueen rajaus

Kun lähdin lomakekysymysten kanssa kentälle, minulla oli hyvinkin laaja kysymysten asettelu, enkä ollut liioin rajannut aiheitani. Halusin tutkia kulttuurieroja sosiaalisessa kanssakäymisessä, koska halusin tietää siitä lisää, mutten tiennyt miten voi rajata aiheen tarpeeksi suppeaksi. Pyörittelin aiheita

kauan lukemalla kirjallisuutta pääsemättä mihinkään lopputulokseen. Siitä syystä päätin mennä kertaheitolla suoraan aiheeseen, sillä tiesin, mitä kysymyksiä halusin itse vastaajille esittää ja se oli lähtökohtani, vaikka en ollut vielä tehnyt lopullista rajaustani. Liika rajaaminen olisi saattanut aiheuttaa kiinnostavan painopisteen menettämisen. Ajattelin, että koska olin kuitenkin tekemässä laadullista tutkimusta, pystyisin rajaamaan aihetta vielä jälkikäteen. Se, millä lähdin liikkeelle, oli toisin sanoen yleisestikin mielenkiinto ihmisten ystävyysuhteisiin, niihin liittyviin arvoihin sekä yhteenkuuluvuuden taustatekijöihin. Rajasin aiheen vasta sitten, kun löysin aineistosta mielenkiintoisen painopisteen. Tutkimuskysymykset, joiden kautta olen alun perin lähtenyt kentälle, ovat: millainen on mieleinen ystäväryhmä, mikä luo yhteenkuuluvuutta ryhmään (tai koheesiota ryhmässä) ja miten ihminen suhtautuu yhdessäoloon ystävien kanssa. Alussa halusin saada kokonaiskuvan sosiaalisen kanssakäymisen muodoista ystävyudessa ja yleisesti. Olikin odotettavissa, että rajaamattomuuden vuoksi myös kerätty aineisto oli varsin laaja.

Vastaukset, jotka olen jättänyt analyysissä käsittelemättä, ovat omaan kaveriporukkaan liittyvästä aineistosta: miltä oma kaveriporukka näyttää ulkoa ja sisältäpäin, mitä siellä tapahtuu ja kuinka monta ryhmässä on, millaisia sen jäsenet ovat, mitä yhdessä tehdään, mistä puhutaan ja mikä jäseniä yhdistää. Olen rajannut tämän pois koska näissä vastauksissa ei ilmennyt mielenkiintoisia eroavaisuuksia kulttuurien välillä, eikä myöskään kunkin ystäväryhmän dynamiikan analysointi kertonut paljoakaan seurallisuuden mieltymyksistä ja tottumuksista. Puolestaan ne kysymykset, jotka toivat mielenkiintoisia eroavaisuuksia kulttuurien välillä, olivat seurallisuudessa ja ystävyudessa arvostettavat ominaisuudet ja niihin liittyvät läheisyyden tasot yleisellä tasolla, sekä se, miten suhtaudutaan yksikseen, muiden kanssa, sekä erikokoisissa ryhmissä olemiseen. Olen aineistossani ja analyysissäni nostanut esille kulttuurieroja havaitessani tiettyjä säännönmukaisuuksia, kun joku näkökanta on aineistossani toistunut. Olen nostanut esille myös ne näkemykset, jotka poikkeavat tästä näkökannasta osoittaen, että muitakin näkemyksiä löytyy, ja että näkökulmat voivat joskus olla kulttuurista riippumattomia. Kulttuurinvälisten eroavaisuuksien osoittaminen on kuitenkin kiinnostavampaa, kuin että erittelisin sitä, miten ystävyys toimii samalla tavalla kahdessa eri kulttuurissa. Olen siksi päätenyt keskittämään huomioni niihin. Eroavaisuuksien pohtiminen voi nimittäin luoda keskustelua mahdollisten yhteiskuntarakenteiden ja arvokulttuurin vaikutuksista kansalaisten elämään. Vertailu luo myös uusia näkemyksiä ja ymmärrystä kulttuurieroille sosiaalisissa kohtaamisissa.

4. AINEISTON ANALYYSI

Tulen esittelemään tuloksia seuraavien aihealueiden puitteissa: seurallisuuden ja yksinäisyyden tasapaino sekä seuraelämän provisiot ryhmä- ja yksilötasolla. Ranskalaiset vastaajat esiintyvät analyysissä tunnisteella R ja suomalaiset vastaajat tunnisteella S. Sekä ranskalaisten että suomalaisten vastaukset esiintyvät erillisissä taulukoissaan. Olen tulosten lukemista helpottaakseni asettanut taulukot tekstin lomaan, enkä liitteiksi.

1. Ensiksi tulen esittelemään kunkin maan vastaajien mieltymyksiä koskien *seurallisuutta ja yksinoloa*.
2. Sen jälkeen osoitan tuloksia koetuista *seuraelämän provisioista* eli siitä, mitä muiden kanssa seurustelusta odotetaan saatavan.
3. Tämän jälkeen tuon esille erilaisia perusteluita sille, minkä kokoisissa ryhmissä (*pienemmissä vai suuremmissä*) mieluiten viihdytään ja miksi.
4. Valotan tämän jälkeen käsityksiä *tyypillisestä kaveriporukasta* kahdessa eri kulttuurissa ja minkä asioiden katsotaan yleensä olevan ihmisiä yhdistäviä asioita näissä porukoissa.
5. Lopuksi esittelen mieltymyksiä ja arvostuksia yksilötasolla eli kuvailuita siitä, millainen on *ideaali ystävä*.

4.1. Ajatuksia ja mieltymyksiä seurallisuudesta

4.1.1. Seurallisuuden ja yksinolon tasapaino

Pro gradu - tukielmassani tutkin seurallisuuden tottumuksia ja merkityksiä. Vastaparit yksinäisyys ja muiden seuran merkitykset havainnollistavat tässä tutkimuksessa seurallisuuden käsitettä.

Taulukossa 1 viitataan ranskalaisten vastaajien vastauksiin siitä, missä määrin ranskalaiset vastaajat viettävät aikaa itsekseen vapaa-ajallaan. Toiset kertoivat joko viettävänsä aikaa itsekseen tuskin koskaan, harvoin tai muutaman tunnin viikossa ja toiset kertoivat viettävänsä aikaa yksikseen

muutaman tunnin päivässä. Viisi vastasi viettävänsä aikaa itsekseen päivittäin ja puolet ajastaan arvioimatta tunteja sen tarkemmin.

Taulukko 1. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 2: How often do you spend time by yourself in your free-time?

R4: <i>1/week</i>	R7: <i>One afternoon a week</i>	R13: <i>Once a week</i>	R5: <i>Never, maybe once a week like 2 hours</i>	R12: <i>Not often, I spend most of my free time with friend. I'd say I spend 2 hours by myself in my free time per week.</i>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>Tuskin koskaan, kerran viikossa, muutama tunti viikossa</p> <p>Muutama kerta viikossa</p> <p>Ei usein/harvemmin</p> <p>Joka päivä muutamia tunteja</p> </div>
R11: <i>3 times a week</i>	R8: <i>Not often</i>	R14: <i>Not really often, I still live with my parents</i>	R3: <i>I think that I spend half of my time by myself in my free time</i>		
R1: <i>Per day about 2 or three hours</i>	R10: <i>1 or 2 hours per day</i>	R2: <i>Every day</i>	R6: <i>About 4 hrs per day</i>	R9: <i>It depends, something like 1 to 3 hours a day, I guess. It depends.</i>	

Kaikki, jotka olivat vastanneet viettävänsä harvoin, tuskin koskaan tai muutaman tunnin viikossa itsekseen, vastasivat kielteisesti kysymykseen 3 (taulukossa 3), jossa kysyttiin, pitääkö yksinolosta. Perusteluita sille, miksi siitä ei pidetty, oli se, että yksin ollessa ei keksitty mitään tekemistä, haluttiin mieluummin seurustella ja puhua ihmisten kanssa tai että muiden ihmisten seurassa mieli pysyy parempana, esim. (R12/3.): *“not really, i like to be around people and socialize”* ja (R4/3): *“yes but I prefer being with people, to feel better”*. Yksi vastaaja kertoi muiden seuran olevan hauskeempaa ja stimuloivampaa, kuin yksinolo (R5/3) *“I enjoy people’s company... I have more fun with people around and I do more things too”*. Seuraava vastaaja halusikin olla yksin oikeastaan vain silloin, kun täytyy tehdä koulutöitä: (R8/3) *“not specially except to study, I love travelling and speak with people”*

Yksinolo oli joskus hyväksi, mutta ei liian pitkää aikaa ja monesti siitä syystä, että yksikseen oleminen on tylsää: (R3/3) *“I like to be by myself to be in calm, however I dislike staying alone for a long time cause I don't know how to busy myself”*.

Yksi henkilö ei suoranaisesti ottanut mieltymykseen kantaa, vaan kertoi, ettei yksinolo ole edes vaihtoehto: (R7/3) *“Because I chose to share an apartment , I spent all my evening with friends: during the week I spent time with my roomates. In the weekends I see my other friends every evening (friday and saturday). To sum up, I am with friends 6 days a week”*. Toisesta saattoi riippua siitä, millaisesta tekemisestä on kysymys. Jos halusi keskittyä johonkin omaan asiaan, niin yksinolo oli suotavaa: (R14/3) *i prefer to be alone when i need to be concentrated and i don't want to disturbed”*. Opiskelu, internetissä oleminen, lukeminen tai television katsominen ovat esimerkkejä aktiviteeteista, joita tulee tehdä yksikseen. Muita perusteluita yksin olemiselle löytyi se, että ihmisen kuuluu pystyä viettämään aikaa myös itsekseen tai että se liittyy itsenäisenä olemiseen: (R1/3) *“Yes I do, because I think it is important to be sometimes alone, and it is part of my personality to be independant.”* Omien asioiden tekemisen lisäksi yksinoleminen katsottiin olevan tärkeä taito: (R13/3) *“I enjoy this time cause I can do girls stuff... also, to my view someone who can t stand to be alone from time to time is not ok with himself”*.

Suomalaiset kertoivat viettävänsä joko säännöllisesti, päivittäin tai useimmiten aikaa itsekseen. Alkuperäisilmaisut ovat löydettävissä taulukosta 2. Suomalaiset olivat usein kiireisiä vapaa-ajallaan ja se lisäsi yksinäisyyden tarvetta. Toisinaan he yhdistivät myös ystävien tapaamisen ja höydyn: (S14/2) *”ystävien näkeminen on kiireiseen aikaan helpottavaa ja sitä pyrkii löytämään mieluummin aikaa ystäville esimerkiksi liikkumalla yhdessä kuin tekemällä sen yksin.”* Toisaalta kavereiden tapaaminen riippui myös näiden kiireistä. Oli myös niitä, jotka asuivat toisen kanssa, eivätkä siksi ehtineet viettää aikaa yksikseen sen enempää: (S17/4) *”Yksin tulee oltua silti todella harvoin, koska asuu kimpassa. Yksinoloa osaa arvostaa enemmän vanhemmiten.”*

Taulukko 2. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 2: *Kuinka usein vietät aikaa itsekseesi vapaa-ajallasi?*

S1: Päivittäin	S4: Päivittäin	S3: usein, sillä asun yksin ja olen sinkku	Yksikseen olemista usein, päivittäin tai säännöllisesti.
S7: Useimmiten	S8: joka päivä jonkun aikaa	S15: melko usein, mutta enimmäkseen poikaystävänsä kanssa	
S2: päivittäin iltaisin kotona	S11: Opiskellessa kaikki aamupäivät, toisinaan iltaisin (1-2 krt /vk)	S16: Melko paljon, varmaan enemmän kuin muiden kanssa	
S12: Usein, yleensä 5 kertaa viikossa salilla		S9: Säännöllisesti. Asun yksin ja minulla on tarve viettää aikaa myös yksin. Seuraelämäni on kuitenkin suhteellisen vilkasta ja yksin oleminen on vapaaehtoista	Yksinolon
S10: Melko usein, etenkin arkisin. Olen taysipäiväisesti toissa ja yleensä töiden jälkeen tulee käytyä itsekseen kuntosalilla ja muualla urheilemassa. Toisinaan mukana on myös kavereita mutta yleensä menen yksin, koska on kiva olla rauhassa. Viikonloppuisin vietän paljon aikaa ystäväni kanssa.	S6: Arkipäivinä koulun/töiden jälkeen oikeastaan melkein aina, sillä tykkään mennä treenailemaan itsenäni. Tosin viikottain käyn lenkillä ystäväni kanssa. Viikonloppuisin olen aina kavereiden kanssa.	S14: Vaihtelee jonkin verran. Jos elämässä on muuten kiire, esimerkiksi opiskeluiden ja töiden vuoksi, vapaa-aikaa tulee vietettyä enemmän yksin kuin kiireettömämpään aikaan. Toisaalta ystävien näkeminen on kiireiseen aikaan helpottavaa ja sitä pyrkii löytämään mieluummin aikaa ystäville esimerkiksi liikkumalla yhdessä kuin tekemällä sen yksin.	Yksinolon tarve kiireessä, seura hyödyn ehdoilla.
S13: Päivittäin hetken tai pari, mutta kunnolla olen täysin yksin ehkä kerran kuussa.		S5: todella harvoin olen yksin	Yksinäisyyttä harvoin tai harvemmin
S18: Harvoin, sillä asun kimppekämpässä kahden ystäväni kanssa	S19: Toisinaan, ehkä noin illan viikossa.	S17: harvoin. max. kerran pari viikossa.	

Lähes kaikki suomalaiset kertoivat pitävänsä yksinolosta, vaikkakin toiset enemmän kuin toiset. (Taulukko 4.) Kiireinen elämä edellyttää yhtä paljon yhdessäoloa kuin yksinoloakin:

(S14/4) ”*Ajan viettäminen ei ole ongelma minulle, toisinaan on rentouttavaa olla hetki paikallaan ja yksin, jos elämä on muuten kovin kiireistä. Sanoisin kuitenkin, että usein vietän mieluummin aikaa ystäväni kanssa kuin täysin yksin mikäli mahdollista, sillä kouluhommien/töiden tekeminen ovat jo melko yksinäistä hommaa ja sen takia on kiva sosialisoida vapaa-ajalla*”.

Eräs vastaaja tunsi olevansa eristyksissä ulkomaailmasta, jos oli yksikseen liikaa ja että toki viihtyi yksikseenkin mutta: (S18/4) ”*viihdyn paremmin ihmisten ympäröimänä. Mikäli olen pitkään yksin tunnen olevani ns. eristyksissä muusta maailmasta, mutta tottakai välillä haluan olla yksinkin jotta voin tehdä asioita joita ei välttämättä tule tehtyä muiden kanssa.*” Tuo henkilö, joka ei täysin allekirjoittanut pitävänsä yksinolosta, vaikutti loppujen lopuksi siitä pitävänsä silti joskus: (S5/4) ”*en oikeastaan, pidän seurasta ja sosiaalisesta kanssakäymisestä. välillä kuitenkin haluaa olla yksin ja silloin yleensä luen kirjaa ja kuuntelen musiikkia.*” Yksinään olemisen katsottiin tuolloin olevan tarpeen juuri kiireisen elämän vastapainona: (S6:4) ”*arzeni on niin hektistä koulun ja töiden yhdistämistä, joten on mukava olla hetken aikaa myös ainoastaan omassa seurassa*”.

Kuten edellinenkin vastaaja, kertoivat monet muutkin pitävänsä puuhastelusta ja eri askareiden tekemisestä yksikseen: (S3/4) ”*Kyllä, välillä on oikein mukavaa katsoa telkkaria tai käydä kaupungilla ihan vain itsekseen*” tai (S16/4) ”*Tarvitsen aikaa itselleni, vaikka ystävien kanssa onkin ihanaa. Viihdyn kotona hyvin, ja myös harrastuksissani olen usein yksin (käyn lenkillä, jumpissa, teen käsitöitä yms.)*”.

Puolet kertoivat yksinolon olevan tärkeätä myös muun muassa rentoutumisena ja ”toipumisena”. Toipumista tarvittiin työ- ja koulukiireiden ja hektisyyden vastapainona, mihin edellä puhunut vastaaja viittaasi. Toipumista katsottiin kuitenkin tarvittavan nimenomaan myös sosiaalisuudesta: (S8/4) ”*Kun olen pois kotoa, olen niin sosiaalinen ja olen monien ihmisten kanssa, kaipaankin toipumisaikaa yksikseni...*”. Toipumisaikana voi saada tehtyä pois tärkeitä asioita: (S11/4) ”*Vietän hyvin mielelläni - yksin pääsee rauhoittumaan sosiaalisuudesta ja keskittymään omiin juttuihin*”.

Myös hiljaisuuden katsottiin olevan tärkeää toipumiselle: (S13/4) ”*Suurimman osan ajasta olen mielelläni ystävien tai poikaystävän seurassa, sillä onhan se mukavaa. Kuitenkin aina silloin tällöin tarvitsee vain saada nauttia hiljaisuudesta ja touhuilla omia askareitaan kenestäkään piittaamatta*”.

Se, että saa ”puuhailla omia juttujaan” tai ”keskittyä omiin juttuihin”, katsottiin yksin ollessa tuovan tilaa myös omille ajatuksille sekä ideoille: (S12/4) ”*Kyllä, kiva saada aikaa omille ajatuksille ja välillä ihan vain rentoutua rauhassa*”. Yksinolon nähtiin omien ajatusten purkamisen lisäksi myös antavan tilaa suorittamiselle, hyödyille ja työskentelylle: (S4/4) ”*saan silloin aikaa rauhoittua ja paneutua omiin ajatuksiin, sekä tehdä pois alta tiettyjä tehtäviä*” tai (S15/4) ”*Olen hyvää seuraa ja saa tehdä ihan mitä haluaa. Haluan myös usein tehdä hyödyllisiä asioita*”.

Toiset kertoivat myös itsetuntemuksen kasvun sekä itsenäistymisen tapahtuvan nimenomaan yksin ja että se on itsessään hyödyllistä: (S9/4) ”*Vietän mielelläni aikaa itsekseni. Yksin saa keskittyä omiin tekemisiin ja ajatuksiin rauhassa. Yksin oleminen auttaa myös ottamaan etäisyyttä asioihin, kehittämään itseä ja itsetuntemusta. Mielestäni ihmisen on hyvä viihtyä myös omassa seurassaan, jos haluaa olla vahva ja seistä omilla jaloillaan. Elämässä ei voi myöskään luottaa siihen, että joku on aina ja iankaikkisesti vierellä.*”

Oli myös näkemyksiä siitä, että itsekseen oleminen edistää itsestä huolehtimista: (S7/4) ”*Vietän mielelläni, saan aikaa rentoutua ja huolehtia itsestäni*”. Myös poikaystävän kanssa oleminen voidaan tulkita yksinoloksi: ”*Töissä ja koulussa olen paljon tekemisissä erilaisen ihmisten kanssa ja siksi arkisin on mukavaa olla yksin tai poikaystävän kanssa. Viikonloppuisin vietän aikaa ystäväni kanssa*”.

Yksi vastaaja vastasi haluavansa kuitenkin tasapuolisesti yhtä paljon niin seuraa, kuin omaakin rauhaa: (S2/4) ”*Kyllä välillä, mutta kaipaan myös seuraa ympärilleni. Illat ovat rauhoittumisen aikaa, ja vaikka ystävien kanssa olisi vierähtänyt myöhään tarvitsen tämän jälkeen hetken vielä itselleni rauhoittumista varten*”. Osa kertoi siis pitävän yksinolosta välillä, mutta että he ovat mieluummin muiden seurassa. Monet painottivat siitäkin huolimatta viettävänsä mieluiten aikaa ystävien kanssa opiskeluiden ja työkiireiden vastapainoksi.

Suomalaisista kukaan ei ollut kuitenkaan itsekseen olemista vastaan, vaan kaikki olivat sitä kohtaan myönteisiä ja pitivät siitä enemmän tai vähemmän. (ks. taulukko 4.) Yksinäisyydellä oli heille funktio, jolloin pääsee rentoutumaan suorittamisesta (koulukiireistä ja töistä) tai jopa sosiaalisuudesta tai

päinvastoin pääsee suorittamaan omia asioitaan ja tekemään niitä pois päiväjärjestyksestä. Suomalaiset kertoivat itsenäisyyden, oman kasvun sekä omien ajatusten tapahtuvan juuri yksin ollessa ja se oli siksi heille tärkeää. Seurallisuutta ja muiden seuraa arvostettiin tasapainoisessa suhteessa toisiinsa.

Taulukossa 3 esittelen ranskalaisten ja taulukossa 4 suomalaisten alkuperäisilmaisuja yksinolon mieltymyksistä. Ranskalaisista muutama henkilö sanoi pitävänsä yksin olemisesta. He, jotka siitä pitivät, nostivat kuten suomalaisetkin esille itsenäisyyden tarpeen, sekä oman puuhastelun tai itsestä huolenpitämisen yksin olemisen hyvänä puolena. Ranskalaisista seitsemän ei pitänyt yksinään olemisesta, osa ei pitänyt siitä lainkaan. Muiden seurassa oli hauskeempaa. Suomalaiset mainitsivat nimenomaan tarvitsevänsä yksinoloa, vaikka myös muiden seuraa. Suomalaisista kukaan ei ollut yksikseen olemista vastaan.

Taulukossa 3 on nähtävissä ranskalaisten ja taulukossa 4 suomalaisten mielipiteet yksinolosta. Ranskalaisessa aineistossa painottuu yksinolon vähäinen suosio, mutta myönteisenä asiana nähdään rentoutuminen ja itsestä huolehtiminen. Suomalaisessa aineistossa yksinäisyydellä on monia merkityksiä. Vastauksissa korostuvat muun muassa sosiaalisuuden ja yksinäisyyden tasapainon sekä hiljaisuuden tärkeys, toipuminen ja rentoutuminen, omat suoritteet ja hyötyajattelu, oma tila ja itsetuntemuksen kehittäminen.

Taulukko 3. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 3. *Do you like to spend time by yourself? Why, why not?*

R12: <i>Do not really, i like to be around people and socialize.</i>	}	Ei yksinololle- muiden seurassa hauskempaa
R5: <i>No, I enjoy people company... I have more fun with people around and I do more things too.</i>		
R11: <i>Do not really like. If I'm not working I rather prefer go out with my friends.</i>		
R8: <i>Not specially except to study I love travelling and speak with people</i>	}	Joskus yksin mutta muiden seurassa hauskempaa
R2: <i>I like to be by myself to be in calm, however I dislike staying alone for a long time cause I don't know how to busy myself.</i>		
R9: <i>Yes, sometimes i like doing only what I want, but i also cannot stay alone for too long.</i>		
R4: <i>Yes but I prefer being with people, to feel better.</i>	}	Mielellään yksin- itsestään huolehtimista ja rentoutumista
R13: <i>I enjoy this time cause I can do girls stuff (go to the beautycian and so on)/ take care of myself...also, to my view someone who can t stand to be alone from time to time is not ok with himself.</i>		
R1: <i>Yes I do, because I think it is important to be sometimes alone, and it is part of my personality to be independant.</i>		
R3: <i>Yes, I think that allows to think about what is going on in our external life, and to take care about itself.</i>	}	Muita: riippuu olosuhteista
R10: <i>Ofcourse yes.</i>		
R6: <i>Yes to relax and be by myself from time to time.</i>		
R7: <i>Because I chose to share an appartement , I spent all my evening with friends: during the week I spent time with my roomates. In the weekends I see my other friends every evening (friday and saturday). To sum up, I am with friends 6 days a week.</i>	}	
R14: <i>It depends of the activity,i prefer to be alone when i need to be concentrated and i don't want to disturbed : when i'm surfing on the web, watching tv, read or sometimes shopping .</i>		

Taulukko 4. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 3. *Vietätkö mielelläsi aikaa itsekseksi?*

<p>S14: Ajan viettäminen ei ole ongelma minulle, toisinaan on rentouttavaa olla hetki paikallaan ja yksin, jos elämä on muuten kovin kiireistä. Sanoisin kuitenkin, että usein vietän mieluummin aikaa ystäväni kanssa kuin täysin yksin mikäli mahdollista, sillä kouluhommien/töiden tekeminen ovat jo melko yksinäistä hommaa ja sen takia on kiva sosiaalisoida vapaa-ajalla.</p>	<p>Mieluiten muiden kanssa: Sosiaalisuuden ja yksinäisyyden tasapaino</p>
<p>S18: Toisinaan kyllä, mutta viihdyn paremmin ihmisten ympäröimänä. Mikäli olen pitkään yksin tunnen olevani ns. eristyksissä muusta maailmasta, mutta tottakai välillä haluan olla yksinkin jotta voin tehdä asioita joita ei välttämättä tule tehtyä muiden kanssa.</p>	
<p>S5: En oikeastaan, pidän seurasta ja sosiaalisesta kanssakäymisestä. välillä kuitenkin haluaa olla yksin ja silloin yleensä luen kirjaa ja kuuntelen musiikkia.</p>	
<p>S17: Vietän. Yksin tulee oltua silti todella harvoin, koska asuu kimpassa. Yksinoloa osaa arvostaa enemmän vanhemmiten.</p>	
<p>S6: Arkeni on niin hektistä koulun ja töiden yhdistämistä, joten on mukava olla hetken aikaa myös ainoastaan omassa seurassa.</p>	<p>Yksinolo mieluisaa: Toipumis aikaa, rauhoittuminen rentoutuminen ja oleskelu Sosiaalisuuden ja yksinäisyyden tasapaino Omat suoritteet ja hyöty Hiljaisuutta Tilaa omille ajatuksille</p>
<p>S10: Kyllä. Töissä ja koulussa on yleensä niin hektistä, että tarvitsen aikaa paljon myös itsekseeni olemiselle.</p>	
<p>S8: Kun olen pois kotoa, olen niin sosiaalinen ja olen monien ihmisten kanssa, kaipaankin "toipumisaikaa" yksikseni. Yleensä yksin lueskelen uutisia, teen koulujuttuja, katselen telkkaria, kokkailen tai siivoilen.</p>	
<p>S11: Vietän hyvin mielelläni - yksin pääsee rauhoittumaan sosiaalisuudesta ja keskittymään omiin juttuihin.</p>	
<p>S19: Vietän aikaa mielelläni itsekseeni, koska silloin ehtii "lepuuttaa" ajatuksiaan ja puuhailla omia juttujaan. Mitä harvemmin on omaa aikaa, sitä paremmalta se tuntuu</p>	
<p>S7: Vietän mielelläni, saan aikaa rentoutua ja huolehtia itsestäni.</p>	
<p>S13: Suurimman osan ajasta olen mielelläni ystäväni tai poikaystäväni seurassa, sillä onhan se mukavaa. Kuitenkin aina silloin tällöin tarvitsee vain saada nauttia hiljaisuudesta ja touhuilla omia askareitaan kenestäkään piittaamatta.</p>	
<p>S12: Kyllä, kiva saada aikaa omille ajatuksille ja välillä ihan vain rentoutua rauhassa.</p>	
<p>S4: Kyllä, saan silloin aikaa rauhoittua ja paneutua omiin ajatuksiin, sekä tehdä pois alta tiettyjä tehtäviä.</p>	
<p>S15: Vietän! Olen hyvää seuraa ja saa tehdä ihan mitä haluaa. Haluan myös usein tehdä hyödyllisiä asioita.</p>	
<p>S9: Vietän mielelläni aikaa itsekseeni. Yksin saa keskittyä omiin tekemisiin ja ajatuksiin rauhassa. Yksin olemisen auttaa myös ottamaan etäisyyttä asioihin, kehittämään itseä ja itsetuntemusta. Mielestäni ihmisen on hyvä viihtyä myös omissa seurassaan, jos haluaa olla vahva ja seistä omilla jaloillaan. Elämässä ei voi myöskään luottaa siihen, että joku on aina ja iankaikkisesti vierellä.</p>	
<p>S1: Töissä ja koulussa olen paljon tekemisissä erilaisen ihmisten kanssa ja siksi arkisin on mukavaa olla yksin tai poikaystäväni kanssa. Viikonloppuisin vietän aikaa ystäväni kanssa.</p>	
<p>S2: Kyllä välillä, mutta kaipaankin myös seuraa ympärilleni. Illat ovat rauhoittumisen aikaa, ja vaikka ystäväni kanssa olisi vierähtänyt myöhään tarvitsen tämän jälkeen hetken vielä itselleni rauhoittumista varten.</p>	
<p>S3: Kyllä, välillä on oikein mukavaa katsoa telkkaria tai käydä kaupungilla ihan vain itsekseen.</p>	
<p>S16: Tarvitsen aikaa itselleni, vaikka ystäväni kanssa onkin ihanaa. Viihdyn kotona hyvin, ja myös harrastuksissani olen usein yksin (käyn lenkillä, jumpissa, teen käsitöitä yms.)</p>	

4.1.2. Seurustelusta saatua

Taulukossa 5 esittelen ranskalaisten vastauksia, ja taulukossa 6 esittelen suomalaisten vastauksia muiden seurassa vietettävään aikaan ja siihen, miten paljon kukin viettää muiden seurassa aikaansa. Ranskalaisten keskuudessa ajanvieton kerrotaan tapahtuvan nimenomaan ystävien parissa, mutta osassa tapauksista ei ole eritelty tarkemmin, keiden kanssa aikaa vietetään. Ranskalaiset kuvailivat viettävänsä suurimman osan ajastaan, useita tunteja päivässä tai joka päivä, muiden seurassa. Yksi kertoi viettävänsä puolet ajastaan muiden seurassa, toinen kertoi viettävänsä aikaa joka toinen päivä, kolmas melkein joka päivä ja muut kertoivat tapaavansa ystäviään vähintään kaksi kertaa viikossa. He tapasivat ystäviä tai muita tuttavuuksia useita kertoja viikossa, päivittäin, suurimmaksi osin päivästä tai niin usein kuin mahdollista. Ranskalaisessa aineistossa ajanvietto saattoi tapahtua nimenomaan ystävien seurassa, mutta joskus ajanviettoon kuuluivat myös perheet tai poikaystävät: (R1:5) *”Firstly, I have roommates therefore I spend a lot of time with them everyday. Otherwise I spend a lot of time with my boyfriend and my family as much as possible.”*

Suomalaiset kertoivat seurustelewansa kavereiden lisäksi työ- ja koulukavereiden, perheen, asuintovereiden ja poikaystävien kanssa. Suomalaisten vastaajien keskuudessa vietettiin aikaa useita kertoja viikossa tai lähes päivittäin ystävien kanssa, joista moni mainitsi myös sisarusten tai perheen kanssa olemisen: (S3/6) *”Lähes päivittäin tapaan ystäviäni tai perhettäni koulun/töiden jälkeen. Lisäksi koululla ja töissä tulee tavattua ystäviä”* tai (S4/6): *”Usein, mutta en välttämättä päivittäin. Enimmäkseen ystävien kanssa ja toisinaan työkavereiden, sisarusten, vanhempien ja muiden sukulaisten kanssa”*. Aikaa vietettiin päivittäin muiden seurassa, mutta ei välttämättä pelkästään kavereiden kanssa: (S17/6) *”Kämpikset, poikaystävä, ystävät - kaikki ei välttämättä koulukavereita. Joka päivä”*. Aikaa vietettiin pääosin ystävien, kämppisten, poikaystävien tai työ- ja koulukavereiden kanssa. Muutama kertoi viettävänsä aikaa muiden kanssa pari kertaa tai muutaman kerran viikossa. Osa mainitsi sen, että he koettavat tavata ystäviä arkisin yhdistäen harrastamisen ja muun yhdessä tekemisen, kuten lounaan syömisen tai käymisen jumpassa tai lenkillä: (S14/6) *”Ajanpuutteen vuoksi pyrin yhdistämään ystävien näkemistä arjen perusaskareiden yhteyteen, esim. lounas kavereiden kanssa tai lenkillä/jumpassa käyminen yhdessä. Tällä tavalla ehtii näkemään paljon ystäviä arkenakin.”*

Suomalaiset vaikuttivatkin olevan kiireisiä ja saivat sosiaalisuutta osakseen myös arjen yhteydessä. Monet nostivat esille työn, koulun ja sosiaalisen elämän tasapainottelun vaikuttavan siihen, kuinka paljon muiden seurassa ehtii viettämään aikaa. Taulukossa 5 tuon esille ranskalaisten, ja taulukossa 6 suomalaisten alkuperäisilmaisuja kysymykseen, kuinka paljon viettää vapaa-ajallaan aikaa ystävien tai muiden ihmisten seurassa. Ranskalaisten keskuudessa korostuu tiivis muiden seurassa vietetty aika vapaa aikana. Suomalaisten keskuudessa ajanvietto muiden kanssa on tiivistä, mutta tapahtuu arjen yhteydessä eikä ainoastaan vapaa-ajalla. Muiden seura toimii kiireisen arjen tasapainottajana mutta muotoutuu myös sen ehtojen mukaan.

Taulukko 5. Ranskalaisten alkuperäisilmaiset kysymykseen 4. *How much do you spend time with friends or other people in your freetime?*

R2: <i>Almost every day</i>	R4: <i>7 days/week</i>	<p>Joka päivä</p> <p>Useimmiten/ suurimman osan ajasta</p> <p>Puolet ajasta</p> <p>Niin paljon kuin mahdollista</p>
R5: <i>90 %</i>	R6: <i>A lot; most of the time</i>	
R11: <i>80 % of my freetime</i>	R4: <i>About 70% of my free time, I can't stay more than 2 days without seeing someone.</i>	
R9: <i>I would also say 1 to 3 hours per day</i>	R12: <i>most of it</i>	
R10: <i>From 3 to 4 h per days, it depends</i>	R7: <i>Because I chose to share an apartment ,I spent all my evening with friends... To sum up, I am with friends 6 days a week</i>	
R3: <i>I spend half of my time with friends in my free time</i>	R8: <i>depends on week ends or during the week as often as i can.</i>	
R13: <i>At least twice a week for my friends (I still live with my parents).</i>	R1: <i>I have roomates therefore I spend a lot of time with them everyday. Otherwise I spend a lot of time with my boyfriend and my family as much as possible</i>	

Taulukko 6. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 4: Kuinka paljon vietät aikaa muiden seurassa vapaa-ajallasi?

S6: <i>Ystäväni. Joka viikonloppu. Joka viikko ainakin 1-2 iltaa menee ystäväni kanssa</i>	Pääasiassa ystävien seurassa: viikonloppuisin /useita kertoja viikossa
S10: <i>Viikonloppuisin yleensä, ehkä yksi kaksi arki-iltaa viikossa myös. Yleensä parhaiden kavereiden kanssa</i>	
S1: <i>Pääasiassa viikonloppuisin ystävien kanssa</i>	
S12: <i>Ystäviä näen noin 3-4 kertaa viikossa</i>	
S15: <i>Melko usein. Useita kertoja viikossa. Käyn kavereiden kanssa lounaalla ja viikonloppuisin näen heitä iltaisin.</i>	
S7: <i>Noin joka toinen viikko kavereiden kanssa</i>	
S4: <i>Usein, mutta en välttämättä päivittäin. Enimmäkseen ystävien kanssa ja toisinaan työkavereiden, sisarusten, vanhempien ja muiden sukulaisten kanssa vapaa-ajastani</i>	Usein / päivittäin ystävien, asuin- ja työkavereiden, poikaystävän ja perheen seurassa
S3: <i>Lähes päivittäin tapaan ystäviäni tai perhettäni koulun/töiden jälkeen. Lisäksi koululla ja töissä tulee tavattua ystäviä</i>	
S5: <i>Noin 90% vietän ystäväni kanssa. Jokaisena päivänä viikosta olen jonkun ystäväni kanssa, jotka usein ovat opiskelukavereitani.</i>	
S11: <i>Lähes joka ilta ja viikonloppu avopuolison kanssa, noin 3-4 krt/vk 2-3 h kavereiden kanssa</i>	
S17: <i>Kämpikset, poikaystävät, ystävät - kaikki ei välttämättä koulukavereita. Joka päivä.</i>	
S8: <i>Joka päivä. Koulussa ja ystävien ja poikaystävän kanssa</i>	
S13: <i>Päivittäin lähimpien ystävien ja poikaystävän kanssa. Koulussa luonnollisestikin tulee nähtyä montaa, mutta iltaisin käyn edes kävelyllä tai katson televisiota tai teen ruokaa kavereiden kanssa. Poikaystävän kanssa nähdään viimeistään ennen nukkumaan menoa jomman kumman luona</i>	Hyödyn ja seurustelun yhdistäminen kiireessä
S18: <i>Muita kuin kämppekavereitani näen muutaman kerran viikossa, mutta jos asuisin yksin näkisin muita ystäviäni luultavasti enemmän sillä joutuisin olemaan enemmän itsekseeni kotona.</i>	
S19: <i>Lähes päivittäin. Viime aikoina eniten poikaystävän kanssa, mutta pyrkimys on ainakin 2-3 iltana viikossa (vähintään) viettää aikaa myös ystävien kanssa. Se voi olla liikkumista yhdessä, ulkona käymistä/ syömistä etc</i>	
S14: <i>Ajanpuutteen vuoksi pyrin yhdistämään ystävien näkemistä arjen perusaskareiden yhteyteen, esim. lounas kavereiden kanssa tai lenkillä/jumpassa käyminen yhdessä. Tällä tavalla ehtii näkemään paljon ystäviä arkenakin.</i>	
S2: <i>Melko paljon. Hyvin usein edes jossain määrin päivittäin. Esimerkiksi yhdessä jumppaan lähtemällä tms.</i>	
S16: <i>Asun äitini kanssa, joten olen harvoin todella yksin. Ystäviä näen yleensä varmaan 5-10 tuntia viikossa, mutta tämä riippuu todella paljon viikosta. Monet parhaista ystäväistäni asuvat kaukana, joten heidän tapaamisensa on hankalampaa.</i>	
S9: <i>Riippuu siitä mitä elämässä on meneillään. Tapaan ystäviä lähes päivittäin, perheen luo matkustan säännöllisen epäsäännöllisesti ja lisäksi tuore seurustelusuhteeni on vähentänyt aikaa oman itsen seurassa. Ajanvieto läheisten kanssa riippuu paljon myös heidän kiireistään.</i>	

Kysyttäessä yleisesti, viettääkö mielellään usein aikaa muiden seurassa sekä ranskalaisista, että suomalaisista, jokainen vastasi myöntävästi. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut ovat nähtävissä taulukossa ja 7 ja suomalaisten taulukossa 8.

Ranskalaisista moni mainitsi pitävänsä muiden seurasta siksi, että oppii asioita ystävistään tai ystävien seurassa: (R4/7) ”*because we become more mature and we learn more in the contact of others*”. Oppimisen lisäksi moni mainitsi saavansa pitää hauskaa ja nauraa muiden seurassa: (R7/7) ”*I like to spend time with others. It is a good way to share and to learn things. I like to laugh and others can bring me some joy and good atmosphere*” tai ”*I prefer to be surrounded than alone, to discuss, to exchange, to laugh (it's a bit difficult to laugh alone)*”. 2/14 painotti erityisesti sosiaalisen kanssakäymisen olevan tarve: (R9/7) ”*no one can stay by himself for too long. I need social contact, I need to see my friends, talk to people, gossiping, talking about classes, the rainy day, the future...*”. 5/14 kertoi haluavansa olla muiden kanssa koska joko inhoaa tai ei pidä yksin olemisesta, tai on mieluummin muiden kanssa:

(R6/7) ”*otherwise I would feel lonely; I like social interactions*”. Joskus muiden seurassa oleminen oli myös tapa karttaa yksinäisyyttä. (R10/7): ”*Yes cause I hate to be alone*”.

Suomalaisten alkuperäisilmaisut siihen, miksi viihtyy muiden seurassa, on löydettävissä taulukosta 8. Kuten taulukossa 6, myös täällä esille tulee vahvana muun muassa muiden seura elämää tasapainottavana tekijänä. Suomalaisten keskuudessa hyödyn ja hovin yhdistäminen sosiaalisiin tapaamisiin saattaa olla myös kiireisen arjen kannalta hyvä ratkaisu: (S14/8) ”*...jonkun toisen kanssa pystyy usein tekemään asioita, joita on tylsempää tehdä yksin. Yksin asuvalle esimerkiksi ruoan laittaminen kavereiden kanssa on kivaa, kun pääsee tekemään ruokaa muillekin kuin vain itselle ja ruoanlaitosta tulee 'sosiaalinen tilanne' velvollisuuden sijaan*”.

Sekä rauhoittumisen, että ystävien tapaamisen, katsottiin olevan tärkeä tarve muun muassa hektisen arjen tasapainottamiseksi. Monessa yhteydessä suomalaisessa aineistossa tuli esille se, että muiden kanssa on mukavampaa, kuin yksin, koska muut saavat rentoutumaan : (S2/8) ”*Koulussa kaikilla on aina kiire, joten vapaa-ajalla hengailen mielelläni ystäväni kanssa*”. Muiden ihmisten tai ystävien seura on piristävää tai tuo energiaa, mutta ystävien seurassa on myös hauskeempaa, kuin yksin. Viisi henkilöä painotti sosiaalista aktivoitumista ja sitä, että yhdessä ollessa tulee lähdettyä liikkeelle: (S13/8) ”*Yksin on mukavaa olla välillä, mutta seurassa on vielä kivempaa. Yksin helposti jumittuu esim*

tietokoneen ääreen tai lamaantuu. Seurassa tulee tehtyä paljon enemmän asioita". Toinen kertoi että on *"hauskempaa tehdä erilaisia asioita muiden kanssa kuin yksin"* (S5/8).

Vastaajista usea painotti myös sitä, että ystävien parissa voi purkaa ja vaihtaa ajatuksiaan tai he mainitsivat yleisesti juttelemisen tärkeäksi: (S3/8) *"nautin etenkin ystävien kanssa keskustelusta ja ajatusten sekä kuulumisten vaihtamisesta"*. Kaksi kertoi syyksi seurustelulle yksinkertaisesti sen, että kokee olevansa sosiaalinen ja tahtoo siksi viettää aikaa ystävien seurassa.

Ranskalaiset kertovat viettävänsä aikaansa nimenomaan ystäviensä kanssa, vaikka joskus mainittiin poikaystävä ja perhekin. Suomalaiset ovat laskeneet muiden kanssa ajanvietoksi ystäviensä lisäksi mukaan muitakin sosiaalisia kontakteja, kuten ystävänsä tai perheenjäsenensä, työ- ja koulukaverinsa sekä poikaystävänsä. Suomalaiset ovat kiireisiä ja pyrkivät tuolloin hyödyn ja hovin yhdistämiseen ystäviään tavatessaan. He saattoivat esimerkiksi tavata ystäviään yhdessä liikkumisen tai ruoanlaiton yhteydessä. Suomalaiset mainitsivat, että he saavat energiaa ja piristyvät muiden seurassa ja seurasta. Kavereiden ja muiden seurassa myös aktivoiduttiin ja tehtiin eri asioita, mikä oli mielekästä. Suomalaisten, niin sanotusti suurin seuraan liittyvä tarve olla muiden kanssa, on myös tarve puhua ja purkaa ajatuksiaan muun arjen ja kiireiden tasapainottamiseksi. Ranskalaiset nauttivat toistensa seurasta, eivätkä tuoneet esille tai analysoineet seuran antamia tuloksia tai päämääriä.

Ranskalaiset ilmaisivat tarpeisiin liittyviä syitä muiden kanssa seurusteluun eli he eivät tahtoneet olla yksin tai kokivat muiden seurassa olemisen perustarpeeksi. Lisäksi he kokivat oppivansa paljon ollessaan muiden kanssa. Sekä suomalaiset että ranskalaiset painottivat sitä, että muiden kanssa oleminen on hauskaa, mutta tällöinkin syyt seurustelemiselle olivat hieman erilaiset. Taulukossa 7 on näkyvissä ranskalaisten ja taulukossa 8 suomalaisten mieltymykset ja syyt muiden kanssa olemisen mielekkyydelle, eli se, mitä kukin arvostaa ja saa sosiaalisesta kanssakäymisestä itselleen. Ranskalaisessa aineistossa painottuvat sosiaalinen tarve, oppiminen ja hauskanpito sosiaalisessa kanssakäymisessä. Suomalaisessa aineistossa korostuvat muun muassa piristyminen, sosiaalinen aktivoituminen ja puhuminen / purkaminen.

Taulukko 7. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykselle 5. *Do you like to spend time with others? Why?*

R10: <i>Yes cause I hate to be alone</i>	<p>Yksinäisyyden karttaminen</p> <p>Sosiaalinen tarve</p>
R1: <i>Yes I like it, actually from my point of view it is a necessity. I believe I am a sociable person by nature therefore I enjoy dealing with my other people, to get know them better and develop relationship.</i>	
R14: <i>I prefer to surrounded than alone, to discuss, to exchange, to laugh (it's a bit difficult to laugh alone)</i>	
R11: <i>I love spend time with others. You have no time to think of your own problems</i>	
R6: <i>Yes, otherwise I would feel lonely; I like social interactions</i>	
R9: <i>Yes because no one can stay by himself for too long. I need social contact, I need to see my friends, talk to people, gossiping, talking about classes, the rainy day, the future...</i>	
R12: <i>yes, i think interacting with people is crucial</i>	
R7: <i>I like to spend time with others. It is a good way to share and to learn things. I like to laugh and others can bring me some joy and good athmosphere.</i>	<p>Oppiminen</p> <p>Nauraminen ja hauskanpito</p>
R8: <i>yes to share, learn, enjoy</i>	
R4: <i>yes, because we become more mature and we learn more in the contact of others</i>	
R13: <i>I do, with my best friends. I am not the kind of people who has lots of friends, but I have a group of really 5 close friends. I like to share point of view with them.... I have the feeling to be less biased. It feels good to me to talk with people coming from different backgrounds</i>	
R3: <i>Yes, it allows learning new things about them and the world. It is as well a good way to meet new people, having fun and thinking about something else than studying</i>	
R2: <i>yes, I like to have people around, talk, laugh... but when I'm tired I prefer go home and get a little bit of silence</i>	
R5: <i>I like spending time with my friends, and I don't really enjoy spending time with new people, unless I have to make new friends</i>	

Taulukko 8. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 5. *Vietätkö mielelläsi aikaa muiden seurassa vapaa-ajallasi? Miksi, miksi ei?*

S3: <i>Kyllä, nautin etenkin ystävien kanssa keskustelusta ja ajatusten sekä kuulumisten vaihtamisesta.</i>	Puhuminen, purkaminen, keskusteleminen Tekeminen, aktivoituminen
S7: <i>On mukavaa päästä juttelemaan ja yleensä ohjelmaan sisältyy ruokaa ja juomaa tai muuta hemmottelua.</i>	
S6: <i>Kyllä, pidän ihmisistä ympärilläni, vaikka pidän myös ajastani, jonka vietän itsekseni. Minulla on ihania ystäviä, joiden kanssa voi puhua mistä vain.</i>	
S11: <i>Vietän, ystävät tuovat paljon iloa ja onnellisuutta elämään. Pääsee kunnolla purkamaan omia ajatuksia ja nauttimaan hyvästä seurasta.</i>	
S1: <i>Mielestäni on mukavaa olla ystävien kanssa ja puhua elämästä, parisuhteista ja oikeastaan mistä vain asioista. Käyn ystäväni kanssa kahvilla tai kävelylenkeillä.</i>	
S9: <i>Vietän. Saan vaihdettua ajatuksia, kuulen juttuja ja juoruja, koen ja teen asioita, saan nauraa, urheilla yms. Nautin vuorovaikutuksesta!</i>	
S15: <i>Kyllä, varsinkin jos on jotain tekemistä. On tietty kiva vain hengata ja jutellakin.</i>	
S13: <i>Kyllä. Yksin on mukavaa välillä, mutta seurassa on vielä kivempaa. Yksin helposti jumittuu esim tietokoneen ääreen tai lamaantuu. Seurassa tulee tehtyä paljon erilaisia asioita.</i>	Tekeminen, aktivoituminen Hauskaa Energiaa ja piristymisen
S14: <i>Vietän toki, koska jonkun toisen kanssa pystyy usein tekemään asioita, joita on tylsempää tehdä yksin. Yksin asuvalle esimerkiksi ruoan laittaminen kavereiden kanssa on kivaa...ruoanlaitosta tulee 'sosiaalinen tilanne' velvollisuuden sijaan.</i>	
S16: <i>Rakastan nähdä ystäviä ja käydä ulkona kahvilla ja drinkeillä tai elokuvissa. Ystävien tapaamisesta saa energiaa ja jää aina hyvä fiilis.</i>	
S19: <i>Muiden kanssa on kivaa viettää aikaa vapaa-ajalla. En osaa sanoa miksi erityisesti. Kavereiden kanssa on hauskaa, hyvä olla ja mieli usein kevyt. Toki on myös ihanaa, että on ihmisiä, joiden kanssa jakaa ajatuksia ja vaihtaa päivän kuulumisia sekä piristyä kivojen ihmisten seurasta.</i>	
S5: <i>kyllä, koska on hauskeempaa olla kaverin kanssa kuin yksin.</i>	
S8: <i>Vietän. Ihmisistä saa energiaa ja suhteita pitää vaalia.</i>	
S17: <i>Vietän. Piristävää seuraa ja hyvät jutut. ystäviltä voi myös oppia paljon.</i>	
S18: <i>Vietän, sillä silloin saan seuraa ja en ole yksinäinen. On myös hauskeempaa tehdä erilaisia asioita muiden kanssa kuin yksin.</i>	Sosiaalisuus, kiireen vastapaino
S4: <i>Kyllä, muiden ihmisten seura on minulle erittäin tärkeää sosiaalisuuteni ja ulospäinsuuntautuneisuuteni takia.</i>	
S12: <i>Kyllä, jos vain aikatauluiltani ehdin, olen sosiaalinen</i>	
S2: <i>Kyllä! Koulussa kaikilla on aina kiire, joten vapaa-ajalla hengailen mielelläni ystäväni kanssa</i>	

4.1.3. Seuraelämä julkisena tai henkilökohtaisena tapahtumana

Suomalaiset vastaajat kertoivat (kolmen suomalaisen vastaus puuttuu) pitävänsä mieluummin pienemmistä porukoista, kuin suuremmista. Pienen porukan kuvailtiin lähes aina olevan kolmesta korkeintaan viiteen henkilöä ja suuren porukan enemmän, kuin neljä tai viisi. Joissakin tapauksissa pieneen ryhmään saattoi kuulua kuudesta kahdeksaan jäsentä. Suomalaisille nimenomaan syvälliselle tasolle toisen kanssa laskeutuminen, puhuminen ja henkilökohtaisten ajatusten vaihto tuntui useasti olevan tärkeä aspekti pienessä ryhmässä viihtymisessä. Suuressa ryhmässä oleminen saatettiin yhdistää lähinnä erityistapahtumiin: (S4/10) ”*Pieni ryhmä on usein tiiviimpi ja sen henkilöt tuntevat toisensa hyvin. Suuressa ryhmässä on silloin tällöin hauska olla mukana, esimerkiksi juhliessa tai erikoistapahtumissa*”. Yksi vastaaja perusteli mieltymyksensä pienempiin porukoihin seuraavanlaisesti: (S2/10) ”*Isommassa porukassa puhuminen muuttuu helposti huutamiseksi ja jään mieluummin kuuntelijan rooliin kuin puhun itsestäni*”.

Tilan antamisen ja ottamisen katsottiin olevan helpompaa pienemmällä porukalla, koska kaikki tahtovat ehtiä päästä ääneen: (S14/10) ”*...käsitäkseni pienestä ryhmästä on 3-8 henkeä. Tällaisella porukalla pystytään pitämään hauskaa ja antamaan kaikille tilaa kertoa omia kuulumisiaan ilman että illanvietto menee liialliseksi säätämiseksi sen vuoksi, että kaikilla on kerrottavaa mutta aikaa on liian vähän*”.

Myös jakaminen vaikeutuu liian suuressa ryhmässä: (S11/10) ”*Suuressa porukassa on epätodennäköisempää, että kaikkien kanssa tulisi loistavasti juttuun, ja pienemmät jutut alkavat ärsyttämään. Isossa porukassa ei halua samalla tavalla jakaa omia juttujaan, kun on enemmän kuuntelijoita*”. Suomalaiset kertoivat pitävänsä sekä pienemmästä, että suuremmasta porukasta, mutta pieneen ryhmään liittyy luottamuksellinen keskustelu, kun taas suuremmassa porukassa puhutaan yleisemmistä asioista: (S13/10) ”*Välillä tarvitsee intensiivistä kahdenkeskeistä aikaa, jolloin puhua asioista luottamuksellisesti ja keskittyä siihen toiseen ihmiseen. Toisaalta välillä tarvitsee niitä laajoja, koko porukan kattavia keskusteluja yleismaailmallisista aiheista*”. Myös suuressa porukassa on tämän vähäisemmän henkilökohtaisen kontaktin lisäksi taipumus jakaa ihmisiä: (S9/10) ”*Pienempää porukkaa on helpompi koordinoita mutta ei suuressa kaveriporukassa sinänsä mitään vikaa ole. Pienemmässä porukassa meno on ehkä läheisempää ja koko porukka on selvillä toistensa asioista. Pienen kaveriporukan sisällä ei pääse muodostumaan kuppikuntia helposti*”. Moni kertoi sen olevan tilanteesta riippuvaa: (S10/10) ”*Vaihtelee. Suuremmassa porukassa voi olla kiva mennä esim. baariin.*”

Mutta jos haluaa puhua jostain tosi tärkeästä ja arasta asiasta niin on kivempi käsitellä asiaa pienemmällä porukalla”. Yksi henkilö vastasi pitävänsä suuremmista ryhmistä, koska määritteli kolmen henkilön porukat pieniksi ja neljästä henkilöstä ylöspäin koostuvat porukat suuriksi: (S7/10) ”3 hengen porukat ovat huonoja, koska helposti joku jää joissain tilanteessa yksin. Viihdyn ehkä paremmin neljän hengen tai suuremmassa ryhmässä”.

Ranskalaisten mielipiteissä oli paljon vaihtelua muun muassa siinäkin, minkä katsotaan olevan pieni ja suuri porukka. Neljä kertoi pitävänsä mieluummin suurista porukoista, jonka oli useimmin kuvailtu koostuvan 7-20 tai useammasta henkilöstä. Perusteluita sille, että suuresta porukasta pidettiin enemmän, oli niistä saatu stimulaatio: (R7/9) *”Most of the time, I belong to a quite big group: around 8-10 persons. I like it because you never get bored with people”*. Jakamisen ja puhumisen ajateltiin olevan runsaampaa suuremmassa porukassa, kuin pienessä: (R14/9) *”I prefer bigger groups, the group we are about 7 people. you can exchange with a lot of people if you are in a bigger group than a smaller one”*. Sen lisäksi suuressa porukassa ei jää helposti yksin: (R10/9) *”I generally prefer to have a big group cause you are never alone you can discuss with lots of people and change discussion”* Suuremmissa porukassa tapaa myös usein uusia ihmisiä: (R4/9) *Being in a big group, with lots of people, even those you don't know in order to meet new people”*.

Oli myös heitä, jotka viihtyivät paremmin pienissä ryhmissä. Näiden pienten ryhmien katsottiin muutamassa tapauksessa olevan joissakin tapauksissa kolme henkilöä mutta joskus jopa kymmenen henkilöä.

Löytyi perusteluita mieltymykselle pienemmän ryhmän, joka perustui henkilökohtaisempaan seurusteluun. Pienempi porukka on joidenkin mielestä siitä hyvä, että ihmiset tuntevat toisensa hyvin: (R1/9) *”From my point of view small group is few people you know very well”*. Ranskalaiset toivat esiin yhdessä olemisen, ”hengailun”, ja toisten seurasta nauttimisen helpommaksi pienemmässä kuin suuremmassa porukassa. Jäsenet myös tuntevat toisensa silloin ja voivat kenties luottaa toisiinsa paremmin: (R12/9) *”I think I like smaller groups because you really know the people you are with”* ja (R9/9) *”I prefer smaller groups of friends because it’s easier to keep good relationships and perfectly know each other. It’s like a second family. A small group is no more than 10 to 15 good friends, they represent people you can count on. Big groups are more from 20 people”*. Toinen kertoi pitävänsä pienemmästä, jossa ihmiset ovat mahdollisesti melko samanlaisia tai ovat tiiviisti yhdessä: (R8/9) *”I prefer small group to share with everyone and make a homogenous group”*. Ranskalaisista neljä kertoi

sekä pienemmässä että suuremmissa ryhmässä olevan omat puolensa ja että se on tilanteesta riippuvaa: (R6/9) ”*It depends on the occasion/ to hang out in general, small groups, if to go out in a club etc, big groups*”.

Sekä suomalaisessa että ranskalaisessa aineistossa nousi esille se, että suuressa porukassa on mukavampaa viettää aikaa esimerkiksi juhliessa, ja henkilökohtaiselle tasolle muiden kanssa pääsee paremmin pienemmässä. Sekä ranskalaiset, että suomalaiset, jotka kertoivat viettävänsä aikaa mieluummin pienessä kuin suuremmissa porukoissa, antoivat sille samankaltaisia perusteluita: pienemmissä porukoissa ihmiset tuntevat toisensa paremmin. Myös vietetyn ajan katsottiin olevan laadukkaampaa ja luottamus toisiin on helpompi saavuttaa. Ranskalaiset toivat esille pienten ryhmien edun siten, että ihmiset tuolloin nimenomaan voivat arvostaa toistensa seuraa, ”hengailia” ja yleisesti tuntevat toisensa paremmin: (R12/9) ”*I think I like small groups because you really know the people you are with*”. Suomalaiset toivat esille nimenomaan puhumisen ja henkilökohtaisten ajatusten jakamisen olevan helpompaa pienemmissä porukoissa ja se tyrehtyy liian suuressa porukassa. Tilan saamisen ja antamisen helpottuminen nostettiin keskiöön sosiaalisessa kanssakäymisessä Suomen aineistossa. Täten myös keskusteleminen on helpompaa. Ranskalaisessa aineistossa korostui ajatus siitä, että nimenomaan suuremmissa ryhmässä keskusteleminen oli helpompaa ja mielenkiintoisempaa. Ranskalaisesta aineistossa lähes kolmasosa pitikin suuremmista porukoista jopa mieluummin kuin pienistä. Sen lisäksi, että suuremmissa ryhmissä on helpompi keskustella, niitä pidettiin myös stimuloivina.

Se, mikä pidettiin suurena ja pienenä ryhmänä onkin määrittelykysymys. Suomalaisista ainoastaan yksi ilmaisi pitävänsä hieman suuremmista porukoista, joka verrattuna muuhun aineistoon on melko pieni: (S7/10) ”*3 hengen porukat ovat huonoja, koska helposti joku jää joissain tilanteessa yksin. Viihdyn ehkä paremmin neljän hengen tai suuremmissa ryhmässä*”.

Pieni porukka tarkoitti suomalaisten mukaan kolmesta neljään, useimmiten korkeintaan kahdeksaa henkilöä, yhdessä tapauksessa jopa kymmenen henkilöä. Pienessä ryhmässä oli $\frac{3}{4}$ suomalaisista mukaan kuitenkin korkeintaan viisi tai kuusi henkilöä. Suuren porukan katsottiin olevan noin kuudesta kymmeneen henkilöön, joissakin tapauksissa enemmänkin. Ranskalaisten mielestä pieni porukka saattoi olla kolmesta, mutta useimmiten viidestä henkilöstä jopa kymmeneen, ja vasta sitä useammasta henkilöstä koostuvan ryhmän katsottiin olevan suuri. Suuri porukka saattoi tarkoittaa 15-20 henkilöä tai

useampaa, esim. (R9/10) ”*A small group is no more than 10 to 15 good friends, they represent s people you can count on. Big groups are more from 20 people*”.

Taulukossa 9 näkyvät ranskalaisten alkuperäisilmaisut perusteluineen kysymykseen, viihtyvätkö he mieluummin suuressa tai pienessä ryhmässä, ja taulukossa 10 näkyvät suomalaisten ilmaisut samaiseen kysymykseen. Ranskalaisessa aineistossa pienessä ryhmässä tuli esille arvostuksia siitä, että tunteminen ja seurasta nauttiminen mahdollistuu. Hauskanpidon ja keskustelemisen katsottiin taas helpottuvan suuressa ryhmässä. Suomalaiset arvostivat pienessä ryhmässä luotettavuutta, läheisyyttä, tilan ottamisen ja antamisen mahdollistumista. Suuremmissa ryhmissä oltiin mielellään suomalaisten keskuudessa erityistilanteissa, mutta pienemmässä, kun haluttiin henkilökohtaisempaa kontaktia. Suomalaisessa aineistossa ei tullut esille ensisijaisesti mieltymyksiä suuresta ryhmästä. Vastaajat viihtyivät mieluummin pienissä, intiimeimmissä ryhmissä, tai kokivat tasapainottelun pienten ja suurten ryhmien välillä tärkeäksi. Ilmaisut, jotka on jaettu alaluokkiin, ovat näkyvissä taulukon vasemmassa palkissa.

Taulukko 9. Ranskalaisten Alkuperäisilmaisut kysymykseen 7. Do you prefer hanging out or being in a small or in big group? Why?

R12: <i>I think I like small groups because you really know the people you are with</i>	Pienemmät ryhmät 6/14.
R8: <i>I prefer small group to share with everyone and make a homogenous group</i>	
R5: <i>I prefer being in a small group (3 pers) cause you get the chance to really know them and appreciate them than when you are in a big group (5 to 7)</i>	
R13: <i>I prefer hanging out in a small group (no more than 6). I feel that when there is too much people, people tend to form little groups anyway. So, I think there is no point hanging out with someone if you finally don't or barely spend time with these persons anyway...</i>	Tunteminen, jakaminen ja seurasta nauttiminen
R3: <i>I prefer being in a small group, of 3 to 5 people because when a group is to big you never get to know or talk to everybody and you finally hang out with a few people of the group.</i>	Suuremmat ryhmät 4/14.
R9: <i>I prefer smaller groups of friends because it's easier to keep good relationships and perfectly know each other. It's like a second family. A small group is no more than 10 to 15 good friends, they represent s people you can count on. Big groups are more from 20 people.</i>	
R7: <i>Most of the time, I belong to a quite big group: around 8-10 persons. I like it because you never get bored with people.</i>	
R14: <i>I prefer bigger groups, the group we are about 7 people. you can exchange with a lot of people if you are in a bigger group than a smaller one.</i>	Hauskanpito, jakaminen ja puhuminen, helpompaa, uusien ihmisten tapaaminen
R10: <i>Big : more than 8 Small. I generally prefer to have a big group cause you are never alone, you can discuss with lots of people and change discussion.</i>	
R4: <i>Being in a big group, with lots of people, even those you don't know in order to meet new people</i>	
R11: <i>A small group: less than 10. A big group=more than 10. It depends on the situation and on the things you're doing (going to theatre: less than 10 people. Doing a school party: more than 10)''</i>	Sekä että 4/14. tilanteesta riippuvaa, suuremmat porukat juhliessa ja ja pienemmissä tunteminen
R6: <i>Small - until five/six persons big . It depends on the occation/ to hang out in general, small groups, if to go out in a club etc, big groups''</i>	
R1: <i>I do not have any preferences, I like hanging out in both small or bigger group. From my point of view small group is few person you know very well, while big group are maybe friends of friends with more people inside</i>	
R2: <i>Small for "daily-meeting" (5-10people) but when at a party I prefer big group (since in party you don't really need to have debate and so on)</i>	

Taulukko 10. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 7: *Viihdytkö mieluummin suuremmassa tai pienemmässä ryhmässä tai porukassa?* (14/19 vastaajan kanta)

S7: 3 hengen porukat ovat huonoja, koska helposti joku jää joissain tilanteessa yksin. Viihdyn ehkä paremmin neljän hengen tai suuremmassa ryhmässä	4. hengen, tai suuremmassa ryhmässä
S2: pienemmässä! Maks 3 + itse. Isommassa porukassa puhuminen muuttuu helposti huutamiseksi ja jään mieluummin kuuntelijan rooliin kuin puhun itsestäni.	
S15: Pienemmässä. Pääsee ihmisiä lähemmäs. Pieni on alle 5 henkilöä.	
S1: Pieni ryhmä n. 3-4 hlö Suuri ryhmä n. 10 hlö tai enemmän Olen mieluummin pienessä porukassa, josta tunnen kaikki ihmiset hyvin.	Pienemmissä Läheisyys, luotettavuus, tilan ottaminen ja antaminen
S11: Pienemmässä (2-4 henkeä) mieluummin kuin suuressa (5-10 henkeä). Suuressa porukassa on epätodennäköisempää, että kaikkien kanssa tulisi loistavasti juttuun, ja pienemmät jutut alkavat ärsyttämään. Isossa porukassa ei halua samalla tavalla jakaa omia juttujaan, kun on enemmän kuuntelijoita.	
S14: ...käsitteeni pienestä ryhmästä on 3-8 henkeä. Tällaisella porukalla pystytään pitämään hauskaa ja antamaan kaikille tilaa kertoa omia kuulumisiaan ilman että illanvietto menee liialliseksi säätämiseksi sen vuoksi, että kaikilla on kerrottavaa mutta aikaa on liian vähän....Sanoisin siis, että viihdyn mieluummin pienemmässä porukassa, jossa ihmiset tuntevat toisensa/joissa on helpompi lähestyä uusia ihmisiä ja tutustua heihin.”	
S4: Viihdyn hyvin molemmissa, enemmän kuitenkin pienemmissä ryhmissä (3-7 henkilöä). Pieni ryhmä on usein tiiviimpi ja sen henkilöt tuntevat toisensa hyvin. Suuressa ryhmässä on silloin tällöin hauska olla mukana, esimerkiksi juhliessa tai erikoistapahtumissa”.	
S3: Viihdyn paremmin pienehköissä porukoissa, mutta toisaalta tulen hyvin toimeen isommissakin porukoissa. Minusta pieni porukka on noin noin 5-10 henkilöä. Yli 10 hengen seurueet ovat mielestäni isoja”.	
S9: Pienempää porukkaa on helpompi koordinoita mutta ei suuressa kaveriporukassa sinänsä mitään vikaa ole. Pienemmässä porukassa meno on ehkä läheisempää ja koko porukka on selvillä toistensa asioista. Pienen kaveriporukan sisällä ei pääse muodostumaan kuppikuntia helposti”.	
S13: Välillä tarvitsee intensiivistä kahdenkeskeistä aikaa, jolloin puhua asioista luottamuksellisesti ja keskittyä siihen toiseen ihmiseen. Toisaalta välillä tarvitsee niitä laajoja, koko porukan kattavia keskusteluja yleismaailmallisista aiheista.	Sekä että: suuremmissa ryhmissä erityistilanteissa ja, pienemmissä ryhmissä luotettavuutta ja henkilökohtainen kontakti
S5: Mielestäni pieni ryhmä on 4 tai vähemmän ja suuri ryhmä siitä ylöspäin. viihdyn ehkä enemmän suuressa ryhmässä kavereiden kanssa kun olen muuten vain hengailmassa, jos kuitenkin haluan keskustella esimerkiksi henkilökohtaisista asioista teen sen mieluummin pienessä ryhmässä.	
S6: Sekä että. Pieni 1-6, suuri 6>	
S10: Vaihtelee. Suuremmassa porukassa voi olla kiva mennä esim. baariin. Mutta jos haluaa puhua jostain tosi tärkeästä ja arasta asiasta niin on kivempi käsitellä asiaa pienemmällä porukalla.	
S8: Kummassakin. Pieni porukka on muutama ihminen, suuri porukka on yli kymmenen.	
S12: Riippuu tilanteesta. Pieni ryhmä on noin 2-5, iso 6+ hlö. Koulukavereiden kanssa on kiva hengata isossa porukassa, välillä meitä on vaikka 10-20, mutta jos haluaa ottaa rauhallisemmin ja on väsynyt, esim stressiä, on kivempi olla pienemmässä porukassa, jossa on helpompi jutella ja keskustella.	

4.1.4. Tyypillinen kaveriporukka

Ranskalaisten vastaajien keskuudessa ryhmätasolla jäsenien erilaisuus, hauskanpito sekä yhteisen taustan omaaminen olivat asioita, joiden katsottiin sitovan ihmisiä yhteen ja saivat viihtymään toisten seurassa. Ranskassa useimmiten mainitut ominaisuudet olivat jäsenten erilaisuus (9/14), hauskanpito ja seurasta nauttiminen (6/14) sekä sama koulutus tai sosiaaliluokka (4/14) kaveriporukkaa luonnehtivia ominaisuuksia.

Kaveriporukan kuvailtiin kaveriporukan olevan ryhmä ihmisiä, joita yhdistää jokin. Ryhmällä on hauskaa yhdessä ja he nauttivat toistensa seurasta. (R13/12) *”People who love spending time with each other”*. Toisen mielestä ystäväporukka on sellainen, jossa pidetään samoista asioista: (R11/12) *“people that like to spend time together and do common things.”* Myös harrastukset voivat yhdistää: (R3/12) *”A typical group of friends is for me people who have interests in common, like hobbies or music”*. Harrastusten lisäksi yleisesti myös yhteiset näkemykset tai tavoitteet olivat asioita, jotka tuovat ihmisiä yhteen: (R8/12) *”sharing a vision or a willing or an objective”*.

Ranskalaiset vastaajat painottavat tyypillisen kaveriporukan olevan sellainen, jossa ihmiset ovat erilaisia ja tuovat siksi eri asioita ryhmään. Erilaisuutta vaalitaan, vaikka jokin yhdistävä tekijä löytyykin: (R14/12) *“My group: more boys than girls, we all have the same school level and the same education and also the same financial means. Most important thing: personality varied and different perspective”*. Tyypillisen kaveriporukan ajateltiin koostuvan ihmisistä, joita yhdistää nimenomaan samanlainen koulutus tai sosiaaliluokka erilaisuuksista huolimatta. (R7/12) *”A mix of boys and girls, all studying in the same school. Different personalities but something that unit them”*. Koulutusta tai sosiaalista taustaa huomioimatta mainittiin kaveriporukoissa olevan aina jonkin yhdistävä tekijä, tai jotain, mitä jakaa, kuten arvot, harrastukset tai kiinnostuksen kohteet. Silti oli tärkeätä, että ihmiset ovat erilaisia, koska se tuo tietynlaista tasapainoa ryhmään: (R13/12): *Most of my friends are not studying in business schools... talk with them help me to be balance and also have a different vision. I have the feeling to be less biased. It feels good to me to talk with people coming from different backgrounds*

Suomalaisessa aineistossa tyypillisessä kaveriporukassa sen jäseniä yhdisti esimerkiksi sama tausta, historia tai yhteinen koulu: (S14/11) *”Kaveriporukka, joka on tutustunut toisiinsa opiskeluiden alkuaikoina ja ovat muodostaneet tiiviin kaveriporukan vuosien aikana. Vastaavasti samanlaisia kaveriporukoita on voinut syntyä jo esimerkiksi lukiossa”*. Tämän lisäksi myös yhdessä työskentelyn

kautta tulee tutustuttua ja ystävystytyä: (S16/11) ”Usein kaveriporukka muodostuu esimerkiksi koulu- tai työyhteisön ympärille ja monet ovatkin osana montaa eri kaveriporukkaa”.

Yhteisen taustan lisäksi myös samat mielenkiinnonkohteet yhdistänevät kaveriporukkaa: (S17/11) ”Ehkäpä usein jollain lailla saman taustan omaavia ihmisiä, esim. sama opiskelutausta, harrastus tai miehillä usein armeija joka yhdistää”. Lisäksi se, että yhdessä on hauskaa, oli kaveriporukassa keskeistä. Asiat kuten (S4/11) ”hauska, viihdyttävä”, (S10/11) ”rento, hauska”, (S6/11) ”hyvä tunnelma ja iloinen fiilis”, (S19/11) ”paljon naurua” olivat kuvailtuja ominaisuuksia kaveriporukalle.

Kaveriporukassa on muitakin yhdistäviä tekijöitä kuin mielenkiinnonkohteet tai sama tausta. Kaveriporukan tuli perustua myös jäsenten henkiseen samanlaisuuteen, esimerkiksi ajatusmaailman yhteensopivuuteen. Jopa silloinkin, kun oltiin erilaisia: (S5/11) ”tyypillinen kaveriporukka koostuu erilaisista yksilöistä, miehistä ja naisista, joiden ajatusmaailmat täydentävät toisiaan. Usein mielenkiinnon kohteet ovat niitä asioita, jotka yhdistävät kavereita”. Samalla aaltopituudella oleminen voi toisin sanoen olla se asia, joka yhdistää ihmisiä. Myös eriävät mielipiteet sallittiin, jos ajatusten tasolla oltiin samalla viivalla: (S7/11): Yleensä ajatusmaailma on samansuuntainen, mutta eriäviä mielipiteitäkin saa olla. Joskus kaveriporukan haluttiin koostuvan samanlaisista ihmisistä (S8/11), ja toiset kertoivat kaveriporukan useimmiten olevan (S18/11) ”homogeeninen sukupuoleltaan”.

Yksi henkilö painotti kaveriporukoiden olevan sellaisia, jotka säilyvät läpi elämän: (S14/11) ”Vaikka aikaa kuluu, nämä kaveriporukat kestävät, koska ihmiset ovat oppineet tuntemaan toisensa jo nuorena eikä sillä, että nähdään vähän harvemmin, ole vaikutusta”.

Kuitenkin löytyi useita näkemyksiä siitä, että kaveriporukat ovat aikasidonnaisia, väliaikaisia ja että kaveriporukassa on aina toisia, jotka ovat tiiviimmin yhdessä kuin toiset. Yksi vastaaja oli ottanut esimerkikseen oman kaveriporukansa: (S13/11) ”ihmissuhteet ovat joidenkin välillä erittäin tiukat ja jotkut ovat ns. kulkureita... Nykyisin hengamme joko kaksittain, pienissä porukoissa tai vietämme iltaa koko sakilla... Kaikilla meistä on tietenkin ystäviä tämän piirin ulkopuolellakin, ja uskon tämän olevan vahvasti paikka ja aikasidonnainen. Nyt kun ihmiset valmistuvat ja muuttavat työn perässä, uskon tiettyjen suhteiden viilenevän ja mahdollisesti toisten lämpenevän”. Myös kaksi muuta mainitsi sen, että kaveriporukassa läheisyyden tasosta kaikkiin sen jäseniin ei voi olla varma: (S16/11) ”Kaveriporukassa kaikki eivät välttämättä ole erityisen hyviä ystäviä kaksittain, mutta jokaisella on porukassa omat läheisemmät ja ei-niin-läheiset kaverit, tärkeitä kaikki.”

Vastaajan (S19/11) mielestä kaveriporukka ei juuri ole kovin henkilökohtainen, eikä sen jäseniä voi välttämättä luokitella ystäviksi: *”Kaveriporukassa toiminta on ehkä hieman harmittomampaa, ja ei ehkä niin henkilökohtaista. Enemmän sellaista pööpöilyä eikä niinkään syvällisiä keskusteluja kuten esim. ystävien kanssa”*.

Ranskalaiset mainitsivat erilaisuuden, hauskanpidon ja saman taustan, sosiaaliluokan tai yhteisten mielenkiinnonkohteiden tai harrastusten, olevan yhdistävä tekijä tyypillisessä kaveriporukassa. Ranskalaisesta aineistosta tuli keskeisenä esille se, että kaveriporukassa ihmisten tulee olla erilaisia. Myös hauskanpidosta ja / tai yhteisestä ajanvietosta nauttiminen oli keskeistä. Suomalaiset mainitsivat hauskanpidon olevan myös kaveriporukkaa yhdistävä tekijä, mutta keskeisimpänä yhdistävinä tekijöinä olivat yhteinen historia tai tausta (koulu tai työpaikka). Suomalaiset toivat esille myös samanhenkisyyden tai homogeenisyyden merkityksen kaveriporukassa. Erilaisuuden katsottiin joissakin tapauksissa edellyttävän ainakin ajatusmaailman samanlaisuutta. Suhteiden häilyvyyden tai vähäisemmän läheisyyden ajateltiin joissakin tapauksissa luonnehtivan kaveriporukkaa. Suomalaisessa aineistossa tuli esille ajatuksentason yhteneväisyyden ja läheisyyden olevan kaveriporukan toiminnan määrittäjiä. Analysoitiin ryhmän ominaisuuksia eli sitä, mikä läheisyyden taso porukassa tosiasiallisesti vallitsee. Taulukossa 11 on näkyvissä suomalaisten vastaajien ja taulukossa 12 on näkyvissä ranskalaisten vastaajien mielipiteet tyypillisestä kaveriporukasta. Suomen aineistossa korostuu samankaltaisuus ja hauskanpito, kun Ranskan aineistossa korostuu kaveriporukkaa yhdistävien asioiden lisäksi kuitenkin jäsenien erilaisuus ja hauskanpito.

Taulukko 11. Suomalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 6. *Millaiseksi kuvailisit tyypillistä kaveriporukkaa?*

S11: Jostain opinahjosta (ala-aste, yläaste, lukio tai kauppi) syntynyt 4-10 hengen tyttöporukka.				Sama tausta /koulutus/ harrasteet	
S14: Kaveriporukka, joka on tutustunut toisiinsa opiskeluiden alkuaikoina...Vastaavasti samanlaisia kaveriporukoita on voinut syntyä jo esimerkiksi lukiossa. Vaikka aikaa kuluu, nämä kaveriporukat kestävät, koska ihmiset ovat oppineet tuntemaan toisensa jo nuorena eikä sillä, että nähdään vähän harvemmin, ole vaikutusta.					
S9: Kaveriporukkaa yhdistää samanhenkisyys, samat mielenkiinnonkohteet, tausta tai esim. koulu. Tyypillinen kaveriporukka pitää toistensa seurasta ja pyrkii siksi aktiivisesti pitämään yhteyttä ja jakamaan kokemuksia keskenään.					Samanhenkisyys /
S16: Usein kaveriporukka muodostuu esimerkiksi koulu- tai työyhteisön ympärille ja monet ovatkin osana montaa eri kaveriporukkaa.					Homogeenisyys
S17: Jollain lailla saman taustan omaavia ihmisiä, esim. sama opiskelutausta, harrastus tai miehillä usein armeija joka yhdistää	S1: Koulukavereita samalta vuosikurssilta	S15: jommasta kummasta sukupuolesta, aika vähän sekaporukoita		Hauskanpito	
S8: Läheinen, samanlaisia ihmisiä	S18:homogeeninen sukupuoletaan				
S6: hyvä tunnelma ja iloinen fiilis	S19: paljon naurua	S4: Hauska, viihdyttävä	S10: rento, hauska		
S5: tyypillinen kaveriporukka koostuu erilaisista yksilöistä, miehistä ja naisista joiden ajatusmaailman yhdistävän toisiaan .	S7: Yleensä ajatusmaailma on samansuuntainen, mutta eriäviä mielipiteitäkin saa olla.			Samanlaisuutta, myös kun ollaan erilaisia	
S16: Vaikka ihmiset porukassa olisivat hyvinkin erilaisia, löytyy aina jokin yhdistävä tekijä.				Suhteiden häilyvyys /läheisyyden eroja suhteissa	
S16: Kaveriporukassa kaikki eivät välttämättä ole erityisen hyviä ystäviä kaksittain, mutta jokaisella on porukassa omat läheisemmät ja ei-niin-läheiset kaverit, tärkeitä kaikki.					
S19: Kaveriporukassa toiminta on ehkä hieman harmittomampaa, ja ei ehkä niin henkilökohtaista. Enemmän sellaista pööpöilyä eikä niinkään syvällisiä keskusteluja kuten esim. ystävien kanssa.					
S13: Meillä on noin 10 naisen porukka, jossa ihmissuhteet ovat joidenkin välillä erittäin tiukat ja jotkut ovat ns. kulkureita. ...uskon tämän olevan vahvasti paikka ja aikasidonnainen. Nyt kun ihmiset valmistuvat ja muuttavat työn perässä, uskon tiettyjen suhteiden viilenevän ja mahdollisesti toisten lämpenevän.					

Taulukko 12. Ranskalaisten alkuperäisilmaisut kysymykseen 6. *How would you describe a typical group of friends in general?*

R11: <i>people that like to spend time together and do common things.</i>		Yhteisiä harrastuksia /mielenkiinnonkohteita ja yhteinen tausta
R3: <i>A typical group of friends is for me people who have interests in common, like hobbies or music.</i>		
R8: <i>people with the same style of life, sharing a vision or a willing or an objective.</i>		
R14: <i>My group: more boys than girls, we all have the same school level and the same education and also the same financial means.</i>		
R9: <i>They have something that link them together, maybe a common passion,a common past school.</i>		
R7: <i>A mix of boys and girls, all studying at the same school.</i>		
R6: <i>Early friends, and friends from studies.</i>		
R4: <i>people whom you can speak, laugh at any time anywhere. Never feel boring.</i>		Hauskanpito / seurasta nauttiminen (tuki)
R1: <i>fun.</i>	R5: <i>funny people</i>	
R10: <i>A group of friend help you when you are sad when you want to go to party or just having fun.</i>		
R11: <i>People that love spending time together and do common things.</i>	R13: <i>People who love spending time with each other.</i>	
R9: <i>A group of good friends is represented by people who like to be together, even if they don't share the same way of life, the same values, the same education... They have something that link them together, maybe a common passion, a common past at school etc.</i>		Erilaisuus / hyväksyntä
R5: <i>funny people but all different, and we like doing the same things.</i>		
R14: <i>Most important thing: personality varied and different perspective”.</i>		
R13: <i>Most of my friends are not studying in business schools... talk with them help me to be balance and also have a different vision. I have the feeling to be less biased. It feels good to me to talk with people coming from different backgrounds.</i>		
R11: <i>A typical group of friends is a group of different people that like to spend time together and do common things.</i>		
R12: <i>Dynamic, well balanced, different types of personalities.</i>		
R7: <i>Different personalities but one thing that unit them.</i>		
R2: <i>a group of people where I can feel at ease, talk about everything without being ashamed</i>		

4.1.5. Seuran antimet yksilötasolla- ideaali ystävä

Tässä osiossa tulen esittelemään, millaisia ominaisuuksia ystävässä arvostetaan. Useat adjektiivit ystävässä arvostettavista ominaisuuksista ilmenivät luonnollisestikin kaikissa vastauksissa erilaisine yhdistelmineen, mutta toiset adjektiivit nostettiin kuitenkin toisia useammin esille useimpien vastaajien keskuudessa. Olen luonut niistä pääkategorioita. Oli myös paljon sellaisia täyteadjektiiveja, jotka viittasivat yleisimmin mainittuihin ominaisuuksiin, kuten luotettavuuteen, rehellisyyteen ja samanhenkisyyteen. Oli hankalaa erotella, mitkä adjektiivit kuuluvat ainoastaan yhden kategorian alle, ja milloin adjektiiveihin liitettävät ominaisuudet voivat olla tulkinnanvaraisia. Olen kuitenkin osoittanut tulkintani synonyymeista tuoden alkuperäisilmaisut esille kategorioissa. Yksi vastaaja voi kuitenkin saada vain yhden maininnan kussakin kategoriassa - vaikka yksi vastaaja olisikin luetellut erilaisia synonyymeja, jotka kuuluvat samaan kategoriaan, on hänet laskettu vastaajana vain kerran. Yksi ilmaisu voi kuulua kuitenkin kahteen eri kategoriaan, esimerkiksi ”samanlaiset ambitiot” voi kuulua myös sekä kategoriaan ”fiksius, tavoitteellisuus”, että ”samankaltaisuus”.

Sana ”luotettavuus” (14/19) oli suomalaisten vastaajien keskuudessa ystävänsä esille nostetuina ominaisuus, mutta muitakin adjektiiveja käytettiin, jotka voisivat toimia kyseiselle sanalle synonyymeina. 9/19:stä mukaan rehellisyys oli tärkeä arvostettava ominaisuus ystävässä, mutta toisaalta myös suorasanaisuuden (4/19) voinee ajatella kuuluvan myös tähän kategoriaan. Samanhenkisyyden oli toiseksi tärkein asia suomalaisille ja näitä kuvailuita tuli 8/19 vastaajalta. Yksi vastaaja antoi kyseisen adjektiivin ystävässä arvostettavana ominaisuutena suoraan: (S14) *”samanhenkisyyden” (jota kaiketi on vaikea määrittellä, sen vain tietää jostain onko ihminen oman itsen tyylinen)”*.

Älykkyyden, avarakatseisuuden ja ambitioiden katsottiin usein kuuluvan yhteen. Näitä ominaisuuksia ystävässä arvosti 4/19, mutta useampi viittasi älykkyyden liittyvän samankaltaisuuteen. Myös avoimuus näytti liittyvän edellä mainittuihin ominaisuuksiin tietyissä yhteyksissä kytkettynä siihen, tarkoitettiinko nimenomaan avointa maailmankatsomusta vai tarkoitettiinko avoimuutta henkilökohtaisella tasolla, mikä taas vuorostaan viittaa rehellisyyteen. Avoimuuden mainitsi 4/19 henkilöstä. Huumorintaju ja hauskuuden mainitsi suomalaisista 5/19.

Seuraavaksi tulen käsittelemään erilaisia kuvailuja, jotka ovat ilmenneet vastaajakohtaisesti ja voivat siten valottaa lausumien tarkoitusperää. Rehellisuuden, sekä avoimuuden, katsottiin joskus liittyvän yhteen. Avoimuuden voisi ajatella lisäksi liittyvän nimenomaan suvaitsevuuteen (S3/13) ”*arvostan rehellisyyttä, aitoutta ja avoimuutta. En pidä ollenkaan ystävistä jotka valehtelevat, tuomitsevat tai ovat muuten vain kapeakatseisia*”. Seuraava ilmaisu pitää sisällään avoimuuden, fiksuuden, samanhenkisyden sekä luotettavuuden arvostamisen. Samanlaisuudella viitattiin joskus älykkyyteen sekä samoihin ambicioihin: (S13/13) ” *Arvostan ehdottomasti fiksuja, yleissivistyneitä, rationaalisia, avoimia ja mukavia ihmisiä. Tahdon, että ystäväni ovat valmiita katsomaan asioita monelta näkökannalta ja olen huomannut etten siedä mustavalkoisia ihmisiä... Tärkein lienee kuitenkin melko samanlainen maailmankatsomus ja luotettavuus*”.

Toiselta oppimisen katsottiin olevan jotain, mitä kaverissa arvostaa, mutta oppimisen arvoista lienee silti olevan sellaista, joka myötäilee omia arvoja tai on linjassa omien tavoitteiden kanssa: (S8/13) ”*Luotettavuutta, hauskuutta, samojen arvojen jakamista, pidän siitä, että ihmisiltä voi oppia jotain. Arvostan älykkäitä ihmisiä ja joilla on samanlaisia ambicioita kuin itselläni*”. Älykkyys itsessään saattoi tarkoittaa myös viisautta tai ajatustason avoimuutta: (S9/13) ”*Välittömyys, avoimuus ideoille ja ajatuksille ja kokemuksille, huumori, sydämellisyys, empatia, jalat maassa -asenne, tasavertaisuus muiden ihmisten kanssa/ei aseta itseään muiden yläpuolelle, kiinnostus kulttuuriin, elämänviisaus ja viisaus*”. Kunnianhimoisuuteen saattoi liittyä myös tiettyä älykkyyttä, mutta myös halua kehittyä ihmisenä, mikä myös voidaan nähdä tietyinä viisautena: (S17/13) ”*Huumorintaju, luotettavuus, reiluus, sosiaalinen fiksuus, käytöstavat, rentous, aitous, halu kehittyä ihmisenä ja tavoitteellisuus, kunnianhimo*”.

Rehellisuuden lisäksi rohkeuden, reippauden sekä hyvän itsetunnon katsottiin olevan tärkeää: (S10/13) ”*Rehellisyyttä, rohkeutta ja reippautta, hyvää itsetuntoa, sitä että innostuu ja etenkin sitä että osaa olla iloinen ja ylpeä toisen puolesta. Kateus on kamalinta mitä tiedän*”. Rehellisyys saattaa olennaisesti liittyä myös siihen, että uskaltaa sanoa toiselle suoraan. Vastaajan mielestä myös huumorintaju ja sosiaalisuus kuuluivat yleisimpien arvostusten joukkoon: (S4/13) ”*Hyvä huumorintaju, rohkeus (esim. väittää vastaan), rehellisyys, ulospäinsuuntautuneisuus, lojaalisuus, sosiaalisuus, ovat samalla aaltopituudella itseni kanssa*”.

Sydämellisyys liittyi suuresti luottamuksellisuuteen ystävässä: (S1/13) ”*Luotettava, sydämellinen ystävä, jonka kanssa voi jakaa elämän ilot ja surut*”. Mihän aiempi vastaaja viittasi, myös

kuuntelutaitojen nähtiin olevan yhteydessä juuri luotettavuuteen: (S12/13) ”*luotettavuutta, ymmärrystä, vilpittömyyttä, kuuntelutaitoja, lojaaliutta*” tai (S14/13) ”*Luotettavuus, kyky kuunnella toisia*”.

Kuunteleminen liittyy vahvasti luottamukseen myös toisella vastaajalla siinä mielessä, ettei pelkää puhua toiselle henkilökohtaisista asioistaan: (S15/13) ”*Kaikesta voi puhua (muutenkin kuin humalassa), ei kavahdeta arkoja aiheita, luotettavuus, aitous, samat kiinnostuksenkohteet, seikkailunhaluisuus!*” Kuuntelutaitojen ja luottamuksen lisäksi painotetaan myös muun muassa suorasanaisuutta: (S16/13) ”*Ystävän tulee olla luotettava ja rehellinen, ja sellainen, jolle voi puhua kaikesta. Arvostan suorasanaisuutta ja kykyä toimia spontaanisti*”. Kuuntelutaidot sekä suorapuheisuus, mutta myös ymmärtävyisyys, ovat tärkeitä ominaisuuksia, jotka voisi kiteyttää kommunikaatiotaidoiksi.

Kysyttäessä ranskalaisilta piirteitä, joita arvostetaan tai etsitään ystävissä, olivat kuvailut melko suppeita. Ranskalaisista 8/14 nosti useimmiten esille huumorintajun ja hauskuuden seuraavin kuvailuin: *fun, funny, good sense of fun, good sense of humour*. Kolmantena tuli rehellisyys 5/14, ja neljäntenä ystävällisyys ja kiltteys (3/14). Nämä kuvailtiin seuraavasti: *nice, kindness, politeness*. Neljänneksi esille tullut arvostus oli avoimuus, jonka mainitsi 3/14: *open-mindedness, openness*. Viidenneksi 3/14 nosti esille luotettavuuden ja lopuksi erilaisuuden, jonka mainitsi 2/14: ”*different personality*”, ”*Sincerity, be direct, be different from me, make me discover something new*”. Hauskuuden voisi katsoa syntyvän siitäkin huolimatta, että ollaan erilaisia persoonia: ”*I like my friend to have a different personality than mine. But still have education, a lot of humour*”.

Ranskalaisten keskuudessa ystävässä arvostettavat ominaisuudet liittyivät usein toisen kunnioittamiseen ja hyvänä pitämiseen: (R11/14) ”*Being honest. Everybody has strenghts and weaknesses. You love your friends for what they are*”. Suvaitsevuus ja toisen kunnioittaminen liittyvät toisiinsa: (R3/14) ”*open-mindedness, respect, humour*”. Hauskan, kepeän ja avarakatseisen kaverin kanssa todennäköisesti ei todennäköisesti ilmene tuomitsevuutta, koska hänellä on myönteinen suhtautuminen asioihin ja muihin: (R7/14) ”*funny, nice, openminded*”. Myös seuraava vastaaja arvostaa avuliaisuuden lisäksi ystävässä joustavuutta: (R10/14) ”*Helpful Funny Flexible*”.

Seuraava vastaaja ei kohdistakaan monimutkaisia vaatimuksia ystäväänsä, kunhan on naurua ja mukavaa tekemistä yhdessä. Rehellinen hänen on tosin tietenkin myös oltava, jotta suhde toimisi: (R4) ”*Sence of humour, same taste in movies, fun personality but can be serious when needed, and reliable*”.

Ranskalaiset edellyttävät ystäviltään yleisestikin peruselementtejä, kuten ystävällisyyttä, rehellisyyttä ja luottamusta, mutta ennen kaikkea hauskuutta ja huumorintajua. Ystävän kanssa lienee tärkeintä se, että on hauskaa ja yhteisestä ajasta nautitaan. Ranskalaisten kuvailujen suppeutta ystävässä voisi selittää se, että suomalaisilla on ollut mahdollisuus vastata omalla äidinkielellään ja ranskalaisilla ei ole ollut.

Kiteyttäen suomalaisten eniten ystävissä arvostetut esille nostamat arvot olivat luotettavuus (14/19), rehellisyys (9/19), samanhenkisyys (8/19), huumorintaju ja hauskuus (8/19) fiksuus sekä kunnianhimoisuus (4/19). Muita olivat muun muassa ystävällisyys ja sydämellisyys, suorasanaisuus, aitous (4/19), rohkeus, rentous ja spontaanisuus (2/19). Lisäksi monet painottivat kootusti eri adjektiivein ihmissuhdetaitoja ja vastavuoroisuutta suhteessa: välittämistä, empatiaa, kykyä kuunnella ja tasavertaisuutta muiden kanssa.

Ranskalaisista suurin osa nosti ystävissä arvostettaviin luoteenpiirteisiin esille hauskuuden tai huumorin (9/14). Seuraavina tulivat luotettavuus (5/14), rehellisyys (5/14), ystävällisyys (3/14), sekä avoimuus tai suvaitsevaisuus (3/14), seuraavina erilaisuus, empatia, avuliaisuus ja kunnioittaminen ja samat harrastukset (2/14). Suomalaisten kuvailut ovat näkyvissä taulukossa 13 ja ranskalaisten taulukossa 14. Taulukkoon olen kirjannut ne adjektiivit tai kuvailut, jotka ovat aineistossa ilmenneet. Kunkin mainitun adjektiivin tai synonyymisanan kohdalle olen merkinnyt ne vastaajat, jotka ovat nämä ominaisuudet vastauksissaan maininneet.

Taulukko 13. Suomalaisen vastaukset kysymykseen 8: *Millaisia ominaisuuksia etsit tai arvostat ystäväsässä?*

<p>“Luotettavuus” 14 (S1, S2, S5, S6, S8, S12, S13, S14, S15, S16, S18) <i>”Uskollisuus” (S7) ”lojaaliuus” (S4)</i></p> <p>Älylliset sekä tavoitteelliset ominaisuudet (4) <i>”sosiaalinen fiksuus ja käytöstavat” (S17)</i> <i>”halu kehittyä ihmisenä ja tavoitteellisuus, kunnianhimo” (S17),</i> <i>”samanlaiset ambitiot, älykkäys” (S8)</i> <i>”fiksuja, yleissivistyneitä, rationaalisia ihmisiä” (S13)</i> <i>”elämänviisaus ja viisaus” (S9)</i></p> <p>Rehellisyys 9 <i>”rehellisyys” (S3, S5, S7, S8, S10, S11, S15, S18)</i> <i>”rehtyys” (S19)</i></p> <p>“Aitous” 4 (S3, S11, S15, S17) “Avoimuus” 4 (S3, S9, S13, S18)</p> <p>Mukava/ystävällinen tai sydämellinen 4 <i>”sydämellisyys” (S1, S9)</i> <i>”ystävällisyys”, (S19) ”mukava” (S13)</i></p> <p>Rohkeus 2 <i>”rohkeutta ja reippautta” (S10) ”rohkeus (esim. väittää vastaan)” (S4)</i></p> <p>Myönteisyys 2 <i>”positiivisuus, innostuneisuus” (S11) ”iloisuus” (S14)</i></p> <p>”Sponttaaniuus”2 (S16) (S11)</p> <p>Muut luonteenpiirteisiin viittaavat adjektiivit <i>”kiinnostus kulttuuriin” (S9)</i> <i>”sosiaalisuus/ulospäin suuntautuneisuus ”(S4)</i> <i>”liikunnallisuus” (S14)</i> <i>”seikkailunhaluisuus” S15</i></p>	<p>Samanhenkisyys / jonkin saman jakaminen 8 <i>”Samanlaisia arvoja” (S2, S8)</i> <i>”Samat arvot kuin minulla, luonteeltaan samanlaisia” (S7)</i> <i>”Samanlainen aaltopituus” (S4)</i> <i>”Samanlainen maailmankatsomus” (S13)</i> <i>”samanhenkisyys` jota kaiketi on vaikea määritellä, sen vain tietää jostain onko ihminen oman itsen tyylinen” (S14)</i> <i>”samojen arvojen jakamista, pidän siitä, että ihmisiltä voi oppia jotain. Arvostan älykkäitä ihmisiä ja joilla on samanlaisia ambitioita kuin itselläni”. (S8)</i> <i>”samanlaiset kiinnostuksenkohteet” (S15)</i></p> <p>Huumorintaju ja hauskuus 8 <i>”hauskuus” (S8), ”hauska” (S3)</i> <i>”Hyvä huumorintaju” (S4, S9, S11, S17, S18, S19)</i></p> <p>Suorasanaisuus/kommunikaatiokyky 4 <i>”suorapuheisuus”. (S11)</i> <i>”suorasukainen”. (S19)</i> <i>”sellainen, jolle voi puhua kaikesta. Arvostan suorasanaisuutta”. (S16)</i> <i>”Kaikesta voi puhua (muutenkin kuin humalassa), ei kavahdeta arkoja aiheita” (S15)</i></p> <p>Rentous 2 <i>”rentous” (S17, S16)</i></p> <p>Muut ihmissuhdetaitoihin viittaavat adjektiivit <i>”reiluus” (S17)</i> <i>”kyky kuunnella toista” (S14)</i> <i>”empatia” (S9)</i> <i>”hyvää itsetuntoa, sitä että innostuu ja etenkin sitä että osaa olla iloinen ja ylpeä toisen puolesta” (S10)</i> <i>”ymmärtäväinen” (S4)</i> <i>”väittämistä, tukemista” (S5)</i> <i>”tasavertaisuus muiden ihmisten kanssa/ ei aseta itseään muiden yläpuolelle” (S9)</i></p>
---	---

Taulukko 14. Ranskalaisten vastaukset kysymykseen 8: *What do you look for or appreciate in a friend?*

<p>Huumorintaju ja hauskuus 9 <i>"fun" (R1, R2), "funny"(R7, R8, R10), "humour" (R3), "have a lot of humour" (R14)", "sense of humour" (R5), "humour and good sense of fun" (R6), "fun personality but can be serious when needed" (R5)</i></p> <p>Rehellisyys 5 <i>"honesty" (R8, R11, R12)" "values of honesty" (R9), "honesty, sincerity, be direct" (R13)</i></p> <p>Kunnioitus 2 <i>"respect" (R3), "respectful, be tolerant" (R13)</i></p>	<p>Ystävällisyys 3 <i>"nice" (R7), "kindness and politeness" (R6), "kindness" (R9)</i></p> <p>Avoimuus 3 <i>"open-minded" (R7), "openmindedness" (R3) "openness" (R4)</i></p> <p>Avuliaisuus 2 <i>"helpful" (R1, R10),</i></p>	<p>Luotettavuus 5 <i>"reliable" (R5, R9), "reliable and someone I can trust" (R6), "truth" (R1) "loyalty"(R4),</i></p> <p>Erilaisuus 2 <i>"I like my friend to have a different personality than mine" (R14) "be different, make me discover something new" (R13)</i></p> <p>Empatia 2 <i>"empathy" (R2, R9),</i></p>	<p>Samat harrastukset 2 <i>"involved in organization of activities" (R8) "same taste in movies" (R5)</i></p> <p>Muita ihmissuhdetaitoja kuvaavia adjektiivejä: <i>"flexible" (R10), "listening" (R4), "sharing" (R9), "you love your friends for what they are" (R11), "short and long term goals" (R1)</i></p> <p>Muita piirteitä ystävässä <i>"enthusiasm" (R9) "confidence, smart" (R9), "serious when needed" (R5)</i></p>
---	--	---	--

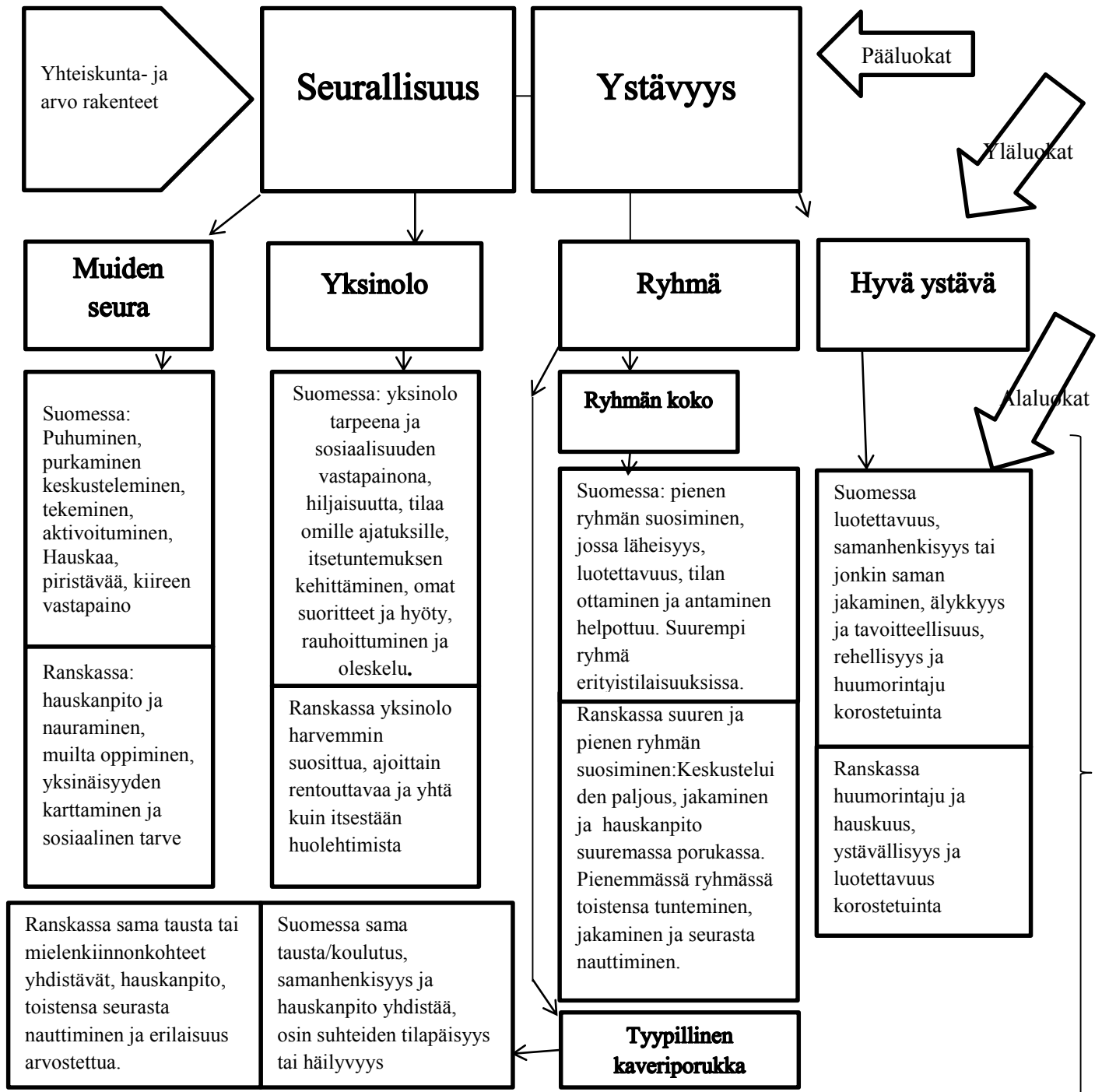
5. JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1. Keskeiset tulokset

Ensiksi kokoaan lyhyesti aineistosta löytyneet keskeiset tulokset ja sen jälkeen analysoin niitä suhteessa aikaisempaan tutkimukseen. Tämä jälkeen valotan tutkimustuloksia teoreettisesta näkökulmasta.

Tarkastelen siis sitä, millaiset aineistosta ilmenevät, seurallisuuden liittyvät arvostukset, voidaan ymmärtää suhteessa eri arvovakenteisiin yhteiskunnassa. Analysoin siis aikaisempien tutkimusten ja teorioiden perusteella sitä, mikä voisi selittää aineistosta nousseita, seurassa arvostettavia eroavaisuuksia kussakin kulttuurissa.

Muodostin sisällönanalyysin mukaisen luokitusjärjestelmän osoittaakseni, mitä seurallisuuden osa-alueita tarkastelen ja myös kiteyttääkseni keskeisimmät tulokset. (ks. kuvio 3).

5.2. Ryhmän ja muiden seuran antimet

Suomalaisessa aineistossa suosittiin pientä tai pieneksi koettua ryhmää ja siinä oleskelemista, koska se mahdollisti jäsenien läheisyyden ja luotettavuuden. Lisäksi pienissä ryhmissä jakaminen, puhuminen sekä tilan ottaminen ja antaminen helpottui. Suurta ryhmää pidettiin myönteisenä, mutta sen katsottiin lähinnä kuuluvaksi erityistilanteisiin ja pidettiin tasapainottavana vaihtoehtona pienelle ryhmälle.

Ranskassa taas suosittiin sekä pieniä, että suuria ryhmiä. Pienissä ryhmissä ihmiset pystyivät paremmin nauttimaan toistensa seurasta ja suurissa ryhmissä oleminen nähtiin stimuloivana, puhumisen ja jakamisen katsottiin olevan helpompaa.

Suomalaisessa aineistossa kaveriporukkaa yhdisti yhteinen tausta, kuten koulu, työ tai samat harrastukset. Samanlaisuus tai samansuuntainen ajatusmaailma koettiin tärkeäksi. Hauskanpidon merkityksen mainittiin olevan kaveriporukkaa luonnehtiva asia, mutta osittain suhteiden pinnallisuus, kaveriporukassa olevien suhteiden häilyvyys tai ihmissuhteiden läheisyyden tasojen vaihtelu, nähtiin vähemmän myönteisenä asiana.

Ranskalaisessa aineistossa tulivat keskeisinä esille kaveriporukan ominaisuudet: seurasta nauttiminen, hauskanpito ja ryhmän jäsenten erilaisuus. Erilaisuus ja erilaiset näkökulmat nähtiin ryhmää rikastavana tai tasapainottavina asioina.

Tarkastelin tutkimuksessa muiden kanssa oleskelun merkitystä ryhmässä olemisen näkökulmasta, mutta myös ystävän henkilökohtaisten ominaisuuksien arvostamisen näkökulmasta. Sekä Suomen, että Ranskan aineistossa, luotettavuus ja rehellisyys nostettiin ystävän tärkeiksi ominaisuuksiksi.

Suomalaisten vastaajien keskuudessa ystävän arvostetuimpiin ominaisuuksiin kuului rehellisyyden ja luotettavuuden lisäksi huumorintaju. Eniten esille nostettu ominaisuus oli samanlaisuus eli se, että ystävällä on samanlaisia ambitiesiöitä, kuin itsellä, tai on samalla aaltopituudella hänen kanssaan. Myös älykkyys, aitous, avoimuus ja suoruus olivat arvostettuja ominaisuuksia. Lisäksi ihmissuhdetaitoihin ja kommunikaatiokykyihin viittaavia asioita korostettiin usein.

Ranskalaisten keskuudessa huumorintaju ja hauskuus nostettiin keskeisimpiin ystävässä arvostettuihin luonteenpiirteisiin. Seuraavaksi mainituimmat ominaisuudet olivat luotettavuus ja rehellisyys. Myös

ystävällisyys, avoimuus, erilaisuus, muiden kunnioitus, empatia ja muita ihmissuhdetaitoja kuvaavat asiat mainittiin ystävässä tärkeiksi.

Sekä suomalaisessa, että ranskalaisessa aineistossa nähtiin tarpeelliseksi muiden seurassa oleminen. Se, miksi muiden seurassa olemisesta pidettiin, oli suomalaisten keskuudessa se, että muiden kanssa pääsi purkamaan asioitaan ja keskustelemaan. Lisäksi muiden seura sai aktivoitumaan ja tekemään enemmän asioita. Muiden seura nähtiin myös piristävänä ja energiaa antavana sekä kiireen tasapainottajana. Ranskalaisessa aineistossa korostui muiden seura sosiaalisena tarpeena ja hauskanpidon edellytyksenä. Muiden seura oli stimuloivampaa ja hauskeempaa, kuin yksikseen oleminen ja antoi mahdollisuuden oppia uusia asioita.

Yksinäisyyttä ja itsekseen olemista pidettiin suomalaisessa aineistossa myönteisenä asiana. Yksinolo nähtiin mieluisana siksi, että se antoi mahdollisuuden toipua kiireistä ja sosiaalisuudesta. Yksin ollessa sai luvan rentoutua, rauhoittua, nauttia hiljaisuudesta ja antaa tilaa omille ajatuksille. Itsetuntemuksen ajateltiin kasvavan yksin ollessa. Itsekseen sai myös mahdollisuuden päästä suorittamaan ja tehdä hyödyllisiä asioita. Suomen aineistossa erityisesti yksinolon ja muiden seurassa olemisen tasapaino ilmeni tärkeänä. Ranskalaisessa aineistossa muiden seuran nähtiin olevan hauskeempaa, kuin yksinolo, vaikkakin löytyi myös sellaisia, jotka näkivät yksinolon myönteisenä. Yksinolo nähtiin rentouttavana ja tarpeellisenä silloin tällöin, mutta ilmeni ranskalaisten keskuudessa lähinnä tilapäisenä asiana.

5.3. Luottamus, samankaltaisuus, tasavertaisuus ja erilaisuus yhteiskunta-arvoina

Seuraavaksi argumentoin ja pohdin tulosten yhteyksistä toisiinsa ja etsin sen jälkeen asiayhteyksille yhteiskunta - arvotutkimuksen mukaisen selityksen.

Leena Suurpään (2002) tutkimuksen mukaan nimenomaan samankaltaisuudella ja luottamuksella on yhteys kaveripiireissä, sillä jäsenten samankaltaisuus mahdollistaa ryhmän jäsenten käytöksen ennustettavuuden ja tuttuuden. (emt., 179–181, 190.) Samankaltaisuuden voidaan ymmärtää luovan turvaa ja läheisyyttä, tai päinvastoin, läheisyyden ja turvankaipuun voidaan ajatella luovan tarpeen hakeutua samanlaisten ihmisten seuraan. Suomalaisessa aineistossa ystävän luotettavuus nostettiin esille erääksi tärkeimmistä ystävän ominaisuuksista. Samanlaisuus tai samalla aaltopituudella oleminen oli suomalaisessa aineistossa sitova ominaisuus sekä ystävyydelle, että ystäväporukalle, joka selittää

osaltaan monia muitakin tuloksia suomalaisessa aineistossa. Ranskalaisessa aineistossa luotettavuus oli ystävässä tärkeä piirre, mutta ryhmässä samanlaisuutta ei painotettu, vaan päinvastoin, siellä korostettiin jäsenien erilaisuutta. Pienessä ryhmässä oleminen yhdistettiin luottamukselliseen yhdessäoloon molemmissa aineistoissa, mutta eri tavalla. Ensiksi analysoin suomalaista, sitten ranskalaista aineistoa, luottamuksen roolin näkökulmasta.

Suomalaisen aineiston mukaan oleskeltiin ajoittain sekä suuressa, että pienessä ryhmässä, vaikka suuressa ryhmässä oleminen kuului lähinnä erityistilanteisiin, kuten esimerkiksi juhliin. Pienemmissä kaveriporukoissa oli mieluisampaa ja luontevampaa olla, koska niissä päästiin muita lähemmäksi, oli helpompi jutella ja jakaa asioitaan. Selonteosta välittyi nimenomaan henkilökohtaisten keskusteluiden tyrehtyminen suuremmissa ryhmässä. Suomalaisessa aineistossa tuli monessa eri asiayhteydessä esille se ajatus, että kaikilla ryhmien jäsenillä tulisi olla yhtä paljon tilaa, mahdollisuus saada puhua ja tulla kuulluksi. Esping-Andersenin teorian hyvinvointivaltiomallissa esitetään, että Suomen hyvinvointivaltio kuvastaa skandinaavista produktiivista, sosiaalidemokraattista järjestelmää, joka pohjautuu tasa-arvon edistämiseen yhteiskunnassa. (Esping-Andersen 1999, 32) Tämän saattaisi ajatella tarkoittavan sitä, että Suomessa pyritään tasa-vertaisuuteen myös ihmissuhteissa. Ehkä kaveriporukka tai suurempi porukka sisältää sen verran ihmisiä, että yhtenäisyyden ylläpitäminen vaikeutuu. Etenkin suomalaisten aineistossa kommunikoinnilla, puhumisella ja purkamisella tuntui olevan tärkeä funktio muutenkin, sillä niiden tärkeys mainittiin monessa yhteydessä. Ehkä nimenomaan luottamuksellinen jakaminen tuntui kaventuvan suuressa ryhmässä. Puhuminen on tapa laskeutua syvälliselle, henkilökohtaiselle tasolle muiden kanssa. Ehkä pienessä porukassa, jossa ollaan samanlaisia, voidaan varmistua siitä, että ihmiset pystyvät olemaan avoimia toisiaan kohtaan. Myös puheenvuoron antamisen ja saamisen voisi ajatella helpottuvan pienessä ryhmässä. Jos porukkaa on liikaa, voisi tilan ottamisen ja antamisen vaikeutumisen lisäksi varmuus luotettavien kuuntelijoiden määrästä suuressa ryhmässä vähentyä. Ystäviltä vaaditaan siten kenties enemmän asioita, jotta oltaisiin tasa-vertaisia ja samankaltaisia. Jotta tasavertaisuus ei järkkäisi, tasavertaisuuden punnitseminen saattaa samalla lisätä tietynlaista kriittisyyttä, ihmisten välistä vertailua ja seurakumppanien henkisten ominaisuuksien analysointia. Se voi myös tarjota oikeudenmukaisuutta ja mahdollisuuden henkiseen läheisyyteen, sekä mahdollisuuden tulla kuulluksi, ymmärretyksi ja arvostetuksi.

Myös ranskalaisessa aineistossa luottamus ilmeni yhtenä ystävän tärkeimmistä ominaisuuksista ja luottamuksen läsnäolo oli edellytyksenä myös pienessä ryhmässä viihtymiselle. Ranskalaiset

perustelivat sen sijaan useasti pienemmässä ryhmässä olemisen edut siten, että pystyy ja ehtii paremmin nauttimaan toistensa seurasta, tuntee tai tutustuu toisiin paremmin pienessä ryhmässä. Nimenomaan tasa-arvon vallitsemisesta ei vaikuttanut olevan kyse. Ranskalaisessa aineistossa samanlaisuus ei noussut esille samalla tavalla esille, kuten Suomen aineistossa, vaan päinvastoin. Pikemminkin erilaisuus näytti olevan sellainen asia, jota arvostettiin ryhmässä. Myös tätä eroavaisuutta aineistojen välillä voidaan ymmärtää yhteiskuntamalleja tarkastelemalla.

Moni ranskalainen piti ryhmän kokoa tilanteesta riippuvana ja suuresta kaveriporukasta pidettiin usein erityistilanteissa, kuten esimerkiksi juhlassa, jolloin puhuminen jää vähäisemmäksi. Ranskalaisessa aineistossa oli kuitenkin paljon suuren ryhmän kannattajia ja näkemyksiä suuressa ryhmässä ja kaveriryhmässä olemisen eduista ja hyvistä puolista. Ranskalaiset mieltyivät suureen ryhmään siksi, että niistä saatiin vaikutteita. Suurissa ryhmissä oleminen ei ollut tylsää ja se saattoi muun muassa tarjota mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin ja mahdollisti keskusteluja heidän kanssaan. Myös hauskanpito ja huumori oli keskeistä: se oli arvostettu ominaisuus ystävässä, ominaista ystäväpiirille ja syy siihen, että muiden seurassa halutaan olla mieluummin, kuin itsekseen.

Schwartzin mukaan Ranskassa painottuvat hierarkia ja tunneautonomia. (2001, 40–41). Koska Ranskassa vallitsee hierarkkinen järjestys, on ehkä totuttu siihen, että ihmiset ovat tietyissä asemissa. Ehkä on totuttu monikulttuurisuuteen, eikä samaa aaltopituudella olemista sen vuoksi sen enempää mietitä. Moni ranskalainenkin tuntui tavoittelevan läheisiä ja henkilökohtaisia suhteita ja pitivät esimerkiksi pienemmistä ryhmistä siksi, että saa mahdollisuuden oppia tuntemaan toisensa paremmin ja nauttia toistensa seurasta. Ranskalaisessa aineistossa näyttää aineiston perusteella tavoiteltavan myös sosiaalista vaihtuvuutta eli esimerkiksi uusien ihmisten tapaamista. Muiden seurassa on hauskaa ja muilta voi oppia paljon. Kenties erilaisuudet tuovat ryhmään uusia asioita. Suuremmissa porukoissa taas voi tavata uusia ihmisiä ja keskustella monien ihmisten kanssa. Samanlaisuus ei ole kriteeri, kenties koska eri asemassa oleminen lienee suotavaa. Erilaisuuksien arvostaminen saatetaan myös ymmärtää tietynä individualistisena arvona siinä, että kukin saa ja kunkin tuleekin erottautua muista. Ehkä erilaisuuksien sietäminen poikii erilaisen tiedon saannin lisäksi paljon erilaisia kontakteja ja verkostoja. Siten myös erilaisuuden tavoittelu ja hauskanpito voivat olla kulttuurisia arvostuksia, sillä ne luovat mieleisiä tunne-elämyksiä, joka Schwartzin mukaan on ranskalaiselle kulttuurille ominaista (Schwartz 2011, 6–9).

Triandisin ja Gelfandin (1998, 118–119) mukaan Suomi ja Ranska eroavat toisistaan juuri individualismin laadun muodoissa. Ranska kuuluu luokittelun mukaan HI-kulttuuriin, jossa statuksen tavoittelu on yleistä, kun taas Suomessa painotetaan demokratiaa ja tasa-arvoa ja luokitellaan siten VI-kulttuuriksi. Suomessa verkostoitumisesta ei ole kenties samalla tavalla hyötyä, sillä kaikki ovat samalla viivalla, eikä hierarkian portaita ole tarve kiivetä. Ehkä suomalaisten vastaajien keskuudessa tavoitellaan yksityisempää toimintaa samalle tasolle laskeutumisen tai samanlaisten ihmisten kanssa olemisen kautta, jotta kaikille riittäisi tilaa, kun taas ranskalaisten keskuudessa ehkä imetään mielellään vaikutteita muiden erilaisuuksista ja viihdytään esimerkiksi suuremmissa ryhmissä.

5.4. Yksin ja muiden seurassa oleminen

Suomalaiset viettivät mielellään aikaa yksikseen. He pitivät sitä tarpeellisena hyödyn, omien asioidensa suorittamisen ja palautumisen kannalta ja olivat kiireisiä koulun ja omien aktiviteettiensa kanssa. Tämän taustalla voisi ajatella olevan niin sanotun ”skandinaavisen tehokkuuskulttuurin”. (Esping-Andersen 1999, 79–80). Ehkä siksi seurassa pitää mennä suoraan asiaan (puhuminen, jakaminen, tekeminen). Muiden seura toimii pikemminkin kiireisen elämän vastapainottajana ja energian lähteenä, kuin tarpeena, vaikka myös muutama suomalainen kertoi muiden seuran olevan tarve. Seurassa olemisella oli määrätietoinen tarkoitus. Ehkä muihin luotava kontakti perustuu henkiseen läheisyyteen (kenties samalla aaltopituudella olemiseen) tai toimintaan silloin, kun ollaan yhdessä. Silloin, kun ollaan yhdessä, voidaan yhdistää arkiaskareet, kuten ruoanlaitto ja liikunnan harrastaminen, sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kun ollaan yhdessä, sen on siis oltava antoisaa ja sen on vietävä johonkin: tehdään asioita, aktivoidutaan ja puhutaan asiat läpi. Yhdessä vietetyn ajan tulisi olla sellaista, jolloin voidaan puhua tai tehdä asioita, jotka voivat olla kaikille ryhmän osapuolille tasavertaisen antoisia. Yksinäisyydellä on suomalaisille oma funktionsa, sillä se luo pohjaa omille ajatuksille, ideoille ja itsenäisyydelle. Yksinäisyys on suomalaisille paitsi itsenäisyydenjulistus, myös tapa päästä rentoutumaan suorittamisesta (koulukiireistä ja töistä) tai jopa sosiaalisuudesta tai päinvastoin, päästä suorittamaan omia asioita ja tekemään niitä pois päivänjärjestyksestä. Itsekseen olemisen katsotaan olevan tarpeellinen voimavara, sillä se muun muassa kasvattaa luonnetta. Tämä on hyvä esimerkki älyllisen autonomian vaalimisesta arvona yhdistyen tehokkuuskulttuurin ylläpitämisessä. (Schwartz 2001, 6–9). Suorittaminen, tavoitteellisuus ja aktiivisuus nousevat tässä

pinnalle. Täytyy olla yksin, jotta jaksaa taas tehdä töitä ja olla muiden kanssa. Päinvastoin, myös seurallisuudella oli suomalaisille tasapainottava vaikutus ja sen ilmaistiin olevan tapa, jolla päästä lepuuttamaan ajatuksia tai kenties saada kavereiltaan vertaistukea muun muassa kiireisen arjen tasapainottamiseksi. Hallin ja Hallin (1990,11) mukaan pohjoismaissa tarvitsemme niin sanotun ”oman henkilökohtaisen kuplamme”, ja oman tilan ottaminen ja sen kunnioittaminen kuuluvat kulttuuriin. Ehkä tällä ”kuplalla” on yhteys yksinäisyyden tarpeeseen ja kenties myös tehokkuuden ylläpitämiseen. Toisin sanoen niin yksinäisyys, kuin seurakin, purkaminen ja puhuminen muiden kanssa, antavat suomalaisille voimaa.

Individualistinen kulttuuri kannustaa ihmisiä toteuttamaan henkilökohtaisia tarpeita, mutta tyydytettävät sosiaaliset tarpeet voivat olla eri maissa erilaisia. Suomessa on tapana opiskella ja työskennellä samanaikaisesti ja elämä on kiireistä, koska jokaisen on tehtävä töitä ja hallittava omaa elämäänsä (Mary 2012, 247–252). Siten sekä yksinäisyyden, että seuran tulee antaa energiaa ja olla tasapainoisessa suhteessa toisiinsa.

Ranskalaisen aineiston mukaan vietettiin mielellään aikaa muiden seurassa, eikä juurikaan yksinään. Myöskään yksinään olon etuja ei liioin nostettu esille. Ranskassa perhe tukee opiskelijaa opintojen aikana. (Mary 2012, 247–252). Opiskelijalla on kenties siksi enemmän aikaa olla yksikseen koulun ulkopuolella, mikä saa heidät hakeutumaan aktiivisemmin muiden seuraan ja nauttimaan vapaa-ajastaan. Suomalaiset nuoret joutuvat (tai saavat) jo seistä omilla jaloillaan, ovat aktiivisia ja kiireisiä ja tarvitsevat tukea tasavertaisilta ystäviltään, mutta tarvitsevat myös yksinoloa.

Läheisyyden kokemus toiseen voi olla fyysistä tai henkistä. (Weiss 1973, 18–19) Ranskalaisen aineiston seuraan mieltyneet etsivät läheisyyttä viettämällä aikaa toisensa seurassa mahdollisimman paljon, kun taas suomalaisessa aineistossa etsittiin henkistä tai laadullista läheisyyttä: silloin, kun ollaan kiireiltä yhdessä, kenties yhteisolo on sitten intensiivisempää.

Seurassa tuntui kuitenkin olevan hauskeempaa, kuin yksin, etenkin ranskalaisten keskuudessa. Kuten aiemmin mainittiin, huumori, hauskuus, hauskanpito ja seurasta nauttiminen olivat ranskalaisten vastaajien keskuudessa sekä ystävissä, että kaveriporukassa useimmiten mainittuja ominaisuuksia, siinä missä muilta oppiminen ja erilaisuuskin. Yhteyden muihin voitaisiinkin ajatella saavutettavan yhteisen ajan, erilaisuuksien hyväksymisen, sekä muilta oppimisen kautta. Muiden erilaisuuksien arvostamisen voisi ajatella edistävän myönteistä, avointa vuorovaikutusta ja sitä, että on mukavaa

yhdessä. Ystävän seurassa voi oppia, mutta samalla se saattaa tapahtua hausassa, avoimessa ja ystävällisessä ympäristössä. Täten Ranskassa sosiaalinen vaihto ystävien kanssa perustuisi seuran nauttimiseen tässä ja nyt. Kaveriporukka koostuu erilaisista ihmisistä, jotka nauttivat toistensa seurasta. Toisaalta ystävän seura perustuu myös sosiaaliseen tarpeeseen ja yksinäisyyden karttamiseen. Sen lisäksi, että erilaisuus nähdään mielenkiintoisena, voi olla myös niin, että ollaan mieluummin muiden seurassa kuin yksin. Kenties sosiaalinen tarve tekee avoimeksi erilaisia ihmisiä kohtaan. Schwartzin (2011, 6–9) mukaan älyllinen autonomia rohkaisee ihmisiä sekä seuraamaan, että ilmaisemaan omia tunteitaan, ideoitaan ja älyllisiä pyrkimyksiään, itsenäisesti. Tunneautonomia rohkaisee ihmisiä tavoittelemaan itselle myönteisiä tunne-elämyksiä, kuten mielihyvää, stimulanssia ja jännitystä. Tämän mukaan suomalaisten vastaajien ilmaisut, liittyen ystävyYTEEN ja seurasta nauttimiseen, näyttäisivät olevan älylliseen autonomiaan painottuneita, kun taas ranskalaisilla ne painottuvat tunneautonomiaan. Oppimisen voi tosin myös luokitella älyllisen autonomian tavoitteeksi, joka tuli ranskalaisessa aineistossa ilmi. Suomalaisten keskuudessa muiden seuralle asetetaan kuitenkin paljon ehtoja ja tavoitteita, viitaten taas itsenäisyyden ja tasavertaisuuden tavoittelun arvostuksiin. Seurustelu tapahtuu omien aikataulujen ja ehtojen mukaan, kun taas ranskalaisten vastaajien keskuudessa suhtauduttiin muiden seurassa olemiseen ehdottomammin ja avoimemmin.

Eroavaisuudet vastauksissa voivat osittain selittyä sillä, että suomalaisilla on ollut mahdollisuus puhua omaa äidinkieltään ja tämä on tuottanut moninaisuutta analyysiin. (vrt. taulukko 13 ja 14) Kuitenkin aineiston perusteella Suomessa kaveriporukan toimeen tuleminen analysoitiin usein perustuvan samanhenkisyteen ja tasa-arvoon, kun taas Ranskassa yhteensopivuutta ei analysoitu samalla tavalla, kuin Suomessa, vaan ystävyYTEEN voitiin rakentaa laajemmin. Kummassakin aineistossa etsittiin läheisyyttä ja luotettavuutta ystäväistä ja silloin tukeuduttiin muun muassa pienemmissä ryhmissä seurusteluun.

Granovetterin (1974, 1360–1364) mukaan läheisyys ryhmän jäsenten välillä riippuu henkilömäärästä. Ranskalaisten vastaajien keskuudessa oli monia vastaajia, jotka suosivat seuraelämän vilkkautta, stimulanssia ja vaihtuvuutta, jota Scheff (1990, 4–5) kutsuisi ylidifferentiaatioksi ja joiden ystävyYTEEN henkinen läheisyys samoihin ihmisiin ei ole ensisijaista pelkästään, vaan sosiaalinen vaihtuvuus on myös arvostettua. Suomalaisessa aineistossa tunnuttiin arvostettavan ja etsittävän seurakumppaneilta tiettyä henkistä läheisyyttä, tasavertaisuutta ja samaistumista, jota voisi liiallisuuksissaan näiden termien mukaan kutsua alidifferentiaatioksi. Jos tasavertaisuuden tavoittelu sosiaalisessa

kanssakäymisessä on kriteeri, niin sosiaaliseen kanssakäymiseen kuuluvat henkilöt valikoitunevat yhteensopivuuden perusteella. Sosiaalisen vaihdon ollessa mieluisaa, sosiaalisia suhteita voi rakentaa myös laajemmin. Tönniesin termit ”gesellschaft” ja ”gemeinschaft” voitaisiin soveltaa ”henkilökohtaisen” ja ”julkisen” seuraelämän termiksi tässä tutkimuksessa, joka selittäisi mieltymyksiä henkilökohtaisiin, luottamuksellisiin suhteisiin ja toisaalta pintapuolisempiin verkostosuhteisiin. Mutta kuten edellä mainitsin, edustavat nämä tulokset kunkin kulttuurin taipumusten ääripäitä ja näiden välissä esiintyy paljon vaihtuvuutta ja samansuuntaisuutta kulttuurien välillä, sekä henkilökohtaisen, että julkisen seurallisuuden tendenssejä ja optimaalista seuraelämän differentaatiota. Tässä tutkimuksessa ei ole mahdollista saada vastaajien kokemusta siitä, kokevatko he sosiaaliset tarpeensa olevan tasapainossa vai eivät. Tarkastelenkin tässä sellaisia mieltymyksiä, jotka voitaisiin luokitella läheisiä suhteita ja toisaalta sosiaalisesta vaihtuvuutta arvostaviin mieltymyksiin. Tässä tutkimuksessa on siis ollut ainoastaan mahdollista tarkastella erilaisia mieltymyksiä ja ymmärtää niitä suhteessa aikaisempiin tutkimuksiin ja käsitteisiin.

5.5. Lopuksi

Adamsin ja Allanin (1998) mukaan samassa etnisessä asemassa ja luokassa olevat muodostavat useammin ystävyysuhteita, sillä heillä on enemmän ulkoisia tekijöitä, jotka heidät yhdistävät. (emt., 71–76). Vaikka monet ranskalaisvastaajat aineiston perusteella näyttäisivät arvostavan suomalaisia enemmän erilaisuutta ja erilaisilta ihmisiltä oppimista, erilaisena oleminen toisaalta saattaa ainakin joissakin tapauksissa edellyttää samaan yhteiskuntaluokkaan kuulumista, mikä voisi myös tarkoittaa tietynlaisen tasa-arvon vallitsevan omassa kaveriporukassa. Ehkä samanlainen yhteiskuntaluokka mahdollistaa toisen akateemisen tuen, jos ihmiset muulla tavalla ovatkin erilaisia. Täten ihmisiä yhdistävät ulkoiset puitteet. Ranska on hierarkkinen maa. Ihmiset voivat kivuta hierarkian portaita esimerkiksi tuntemalla oikeita ihmisiä.

Suomalaisten vastaajilla ei ehkä ole tarvetta tutustua uusiin ihmisiin, koska verkostoitumisesta ei ole samalla tavalla hyötyä maassa, jossa arvostetaan tasa-arvoa. Voi olla tärkeämpää saada rakentaa tasa-vertaista suhteita muihin. Kuten aiemmin mainitsin, suomalaiset painottivat ystävässä erityisesti samanhenkisyyttä henkisellä tasolla eli sitä, että ystävä on samalla aaltopituudella, kuin itse ja jakaa samanlaisia arvoja, samanlaisen luonteen, samanlaisen maailmankatsomuksen tai on muulla tavalla

”samanhenkinen”. Ranskassa voisi ajatella nimenomaan saman sosiaaliluokan tarjoavan tätä ammatillista samanlaisuutta. Se saattaa myös tarkoittaa samoja arvoja tai yhteisiä harrastuksia. Lähinnä yhteiset mainitut yhdistävät tekijät olivat ranskalaisten kaveriporukassa ulkoisia, muuten ihmiset olivat erilaisia. Toisaalta se voi tarkoittaa tätä myös suomalaisten keskuudessa, vaikka toisaalta suomalaiset painottivat useimmissa asiayhteyksissä nimenomaan henkistä samankaltaisuutta ulkoisen sijaan.

6. POHDINTAA TUTKIMUKSEN RAJOITTEISTA

Pohdiskelen tässä valintoja, joita olen tutkimuksen kannalta tehnyt, sekä omia kulttuurillisia ennakkoletuksiani, jotka ovat vaikuttaneet tulosten tarkkuuteen tai analyysin pätevyYTEEN. Vielä aineiston keruuvaiheessa tarpeeksi määrittelemättömän aiheen rajaamiseni vuoksi olen esittänyt hyvin monta kysymystä ja vielä pyytänyt vastaajia perustelemaan vastauksiaan. Tämä on saattanut aiheuttaa vastaajissa väsymystä, joka ilmeni siinä, että vastauksista paljastui ajoittain lyhyitä kommentteja, eivätkä kaikki vastaajat pohjustaneet vastauksiaan tarpeeksi. (Bryman 2001, 148) Etenkin ranskankieliset vastaajat eivät aina tehneet näin. Kun pyysin yhdessä kysymyksessä kertomaan, millaisia ominaisuuksia arvostaa ystäväissä, saattoivat vastaajat vastata ”fun” tai ”nice”. Minulla oli alun perin ollut esittelykirjeessäni pyyntö, jossa olin pyytänyt vastaajia selventämään tarkkaan, mitä he eri määritelmillä tarkoittavat. Pyyntöni poistin myöhemmin, koska se oli liian määräävä. Myös suomalaiset vastasivat ajoittain lyhyesti ja tavalla, joka olisi vaatinut lisäkysymyksiä. Loppujen lopuksi sain aineistoa kokoon kuitenkin niin paljon, että kyseinen asia ei enää analyysin etenemistä haitannut. Olenkin rajannut analyysin sen mukaisesti, mitä vastauksista olen saanut irti. Toki monessa kohtaa olisi ollut mielenkiintoista esittää ”miksi” kysymyksiä vastaajille, että olisin saavuttanut analyttistä syvyyttä. Haastattelutilanteen voisi kuvitella vähentävän väärintulkinnan mahdollisuutta kasvokkain tapahtuvan kontaktin ja lisäkysymysten esittämismahdollisuuden vuoksi, kun taas tekstin tulkitseminen ilman tätä etua saattaa tyypistää tai pelkistää ilmaisujen todellista merkitystä.

Haittana analyysin uskottavuuteen mainittakoon vielä seikka, joka on saattanut vaikuttaa vastausten tasa-vertaisuuteen, on kielimuuri. Suomalaiset ovat saaneet mahdollisuuden vastata äidinkielellään. Tämä on saattanut köyhdyttää ranskalaisten kielellisiä ilmaisuja suhteessa suomalaisiin.

Kuten jo mainitsin, on ehkä tutkimukseni suurin rajoitus (ja tietyllä tapaa myös etu), että aiheeni oli aivan liian rajaamaton, kun lähdin tekemään tutkimusta. Siitä syystä en ole päässyt syventymään

jälkikäteen yksityiskohtiin, tai päässyt esittämään vastaajille lisäkysymyksiä. Olisi toki ollut myös paljon enemmän kysymyksiä, joiden avulla olisi saanut esille erilaisia seurallisuuden tendenssejä. Se, onko mieluummin yksin, kuin itselleen ”huonossa” seurassa, olisi ollut kysymys, joka minun olisi tullut esittää kyselylomakkeessani. Mikä on huonoa ja hyvää seuraa? Tämä olisi tuonut esille suorat vastaukset siihen, miten paljon ihmiset asettavat seurallisuuden tarpeen edelle ennen yksikseen olemista ja miten ”laadukasta” seuran tulee olla, jotta ihminen tahtoo siinä olla. Tarpeeksi nälkäisenä syö mitä vain! Sosiaalinen tarve voi olla määrällistä tai laadullista. Myös laadullisuus on siitä riippuvaa, mitä kukin kokee keskustellessa mielekkääksi tai antoisaksi. Toiselle voi olla hyvinkin antoisaa puhua esimerkiksi jalkapallotuloksista tai vaatteista, kun taas toiselle antoisaa on keskustella vakavista asioista tai esimerkiksi, jakaa henkilökohtaisia tunteita ja ajatuksia. Lisäksi olisi ollut hyvä esittää lisäkysymys vastausten perusteella siitä, miten ihmiset näkevät hauskanpidon ja ”vakavien asioiden juttelun” tai jakamisen jakautuvan tyypillisessä kaveriporukassa yleensä. Tällä tavalla olisi saanut laajemman kuvan siitä, millaista ilmapiiriä ja millaisia päämääriä kaveriporukassa yleensä tavoitellaan. Miten dynamiikka muuttuu siitä mukaa, kun ihmisiä tulee lisää? Puhuvatko ihmiset samoista asioista pienessä ja suuressa porukassa? Koetaanko luottamuksen menettäminen uhkaksi suuremmassa porukassa, tai silloin kun ihmiset ovat liian erilaisia? Missä määrin ja millainen erilaisuus on häiritsevää (esimerkiksi eri kulttuureista tulevien erilaisuus) vai voiko se koskaan ollakaan? Entä onko olemassa jotain tietynlaista erilaisuutta, jota arvostetaan? Olisi ollut kiinnostava saada esimerkiksi ranskalaisten, jotka painottivat hauskanpitoa, erilaisuutta ja pitivät suurista porukoista, näkökulma kyseiseen asiaan. Silloin oltaisi kuitenkin jo siirrytty seurallisuuden mieltymyksistä toiseen aiheeseen.

Viimeiseksi mainittakoon sukupuolinäkökulma. Naisten mielipiteet ja kuvailut seuraelämästä eroavat melko varmasti suuresti miesten kuvailuista. On selvää, että miehet ja naiset ovat kiinnostuneita eri asioista, ja keskustelevat eri asioista keskenään, etenkin kun ryhmä on sukupuoleltaan homogeeninen. Toisaalta ne sosiaaliset tottumukset ja mieltymykset, jotka ovat yhteiskunnassa muotoutuneet, perustuvat myös aikaisempiin yhteiskunnallisiin valtarakenteisiin, jotka feministisen näkökulman mukaan ovat juuriltaan miesten perustamia. Kuten edellä jo mainitsin, on Ranska Suomea hierarkkisempi maa, joka tarkoittaa suurempia luokkaeroja kuin Suomessa, jossa painotetaan tasa-arvoa. Myös valtarakenteet saattavat vaikuttaa siihen, millaiselta seurustelukulttuuri näyttää myös sukupuolinäkökulmasta. Olisi kiinnostavaa tutkia myös, missä määrin ryhmän keskustelunaiheet ja ilmapiiri myötäilevät naisten tai miesten seurustelutapoja, ja minkä nähdään olevan mieluisaa

”seurustelua”. Missä määrin kaveriporukoissa seurataan esimerkiksi miesten keskustelun aiheita tai keskustelutyylejä ja missä määrin naisten, jos ryhmässä on sekä naisia ja miehiä?

Kuten analyysissäni käsittelin, on myös optimaalisen sosiaalisten tarpeiden tason tyydyttyneisyyden tasoa vastaajien keskuudessa vaikea käytännössä tietää. Sekä suomalaisista ja ranskalaisista hyvin moni piti pienessä tai suuressa porukassa viihtymistä tilanteesta riippuvana. Tämä osoittaa monien vastaajien olevan myönteisiä optimaaliselle differentaatiotasolle sosiaalisissa suhteissa, mutta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että se on tasapainossa käytännössä, vaan kertoo enemmän toiveesta tai sosiaalisesta representaatiosta tai siitä, millaista seurustelutottumusten tulisi olla. Kysymys, jota olen pohtinut tutkimuksessani jo aiemmin, ja jota ei tule tässä esille on se, kokeeko kukin sitten käytännössä saavansa tarpeeksi sekä läheisyyttä, että sosiaalista vaihtuvuutta ja virikettä, vai ei. Kysymys, jossa olisin pyytänyt kertomaan, ovatko kunkin sosiaaliset tarpeet täyttyneet siten, kuten haluaisivat, olisi antanut enemmän kokemuspohjaista tietoa. Viimeisimpänä minua askarruttaa asia, johon olisi ollut kiinnostavaa syventyä lisää: miksi suomalaiset tuntuvat sietävän yksinäisyyttä ranskalaisia paremmin, vaikka yksinäisyyden katsotaan olevan kipeä tunne. Tähän on tosin vaikeata saada vastaajilta suoria selontekoja, sillä syyt yksinäisyydestä pitämiselle tai karttamiselle voi olla tiedostamattomia ja todennäköisesti kulttuurisia.

7. LÄHTEET

Adams R.G. & Allan, G. (1998) *Placing Friendship in context*. Cambridge University Press, UK.

Alasuutari, P. (1995) *3. uudistettu painos. Laadullinen tutkimus*. Tampere: Vastapaino.

Alapuro, R. (1995) *Associations and Contention in France and Finland: Constructing the Society and Describing the Society*. Scandinavian Political Studies, Vol. 28 – No. 4. Nordic Political Science Association.

Asplund, J. (1987) *Det sociala livets elementära former*. Bokförlaget Korpen.

Adams, R.G. & Allan, G. (1998) *Placing Friendship in context*. Cambridge University Press, UK.

Baumeister, R.F & Leary, M.R. (1995) *The need to belong: Desire for Interpersonal Attachments as a Fundamental Human Motivation*. Psychological Bulletin, Vol. 117, No.3, 467-529.

Beck, U. & Beck-Gernsheim, E. (2001) *Individualization. Institutionalized Individualism and Its Social and Political Consequences*. London: SAGE Publications.

Blanchard, M. (2009) *From ‘Ecoles Supérieures de Commerce’ to ‘Management Schools’: transformations and continuity in French business schools*. The journal of Education, Vol. 44, No. 4, Part 2.

Bryman, A. (2001) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Cacioppo, J.T, Patrick, W. (2008) *Loneliness- Human nature and the need for social connection*. W.W. Norton & Company, London.

Chen, X., French, D.C., & Schneider, B.H. (2006) *Peer relationships in cultural context*. Cambridge: Cambridge University Press.

Cheng, S., Xie, Y. (2013). *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 4/30/2013, Vol. 110 Issue 18, 7165-7169.

Collins, R. (2004) *Interaction Ritual Chains*, Princeton NJ: Princeton University Press.

- Dasgupta, P., & Serageldin I. (2000) *Social Capital. A multifaceted perspective*. Washington D.C: World Bank Publications.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998) *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Esping-Andersen, G. (1999) *Social foundations of postindustrial economies*. Oxford University Press Inc., New York.
- Flashman, J. (2012) *Academic Achievement and Its Impact on Friend Dynamics*. *Sociology of Education* 85 (1) 61-80. American Sociological Association.
- Frow, J. (1995) *Cultural Studies & Cultural Value*. Oxford University Press, NY
- Geertz, C. (1973) (1. ed.) *The interpretation on cultures*. Basic Books, A Division of HarperCollins Publishers, U.S.
- Granovetter, M.S. (1973) *The strenght of weak ties*. *American Journal of Sociology*, vol. 78;6, 1360-1380.
- Gummerum, M. & Keller, M. (2008) *Affection, virtue, pleasure and profit: Developing an understanding of friendship closeness and intimacy in western and Asian societies*. *International Journal of Behavioral Development*, 32 (3), 218-231
- Hall, E.T. & Hall, M.R. (1990) *Understanding Cultural Difference. Germans, French and Americans*. US: Nicholas Brealey Publishing. Viitattu 21.3.2013.
- Hallamaa, J., Launis, V., Lötjönen, S. ja Sorvali, I. (toim.) 2006. *Etiikkaa ihmistieteille*. Suomalaisen Kirjallisuuden seura, Helsinki: Hakapaino
- Hofstede, G. (2001) *Culture's consequences. Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*. 2nd ed. London: Sage Publications.
- Homans, G.C. (1961) *Social behavior-Its elementary forms*, Harcourt, Brace & World, Inc.: U.S.
- Hyypä, M. T. (2004) *Kertyykö sosiaalisesta pääomasta kansanterveyttä? Yhteiskuntapolitiikka* 69 (4), 380-386.

Inglehart, Ronald & Welzel, C. (2005). *Modernization, Cultural Change and Democracy: The Human Development*, New York: Cambridge University Press.

Jamieson, L. (1988) *Intimacy- Personal Relationships in Modern Societies*. Published: Blackwell Publishers Inc., U.S., Printed by MPG Books Ltd, Bodmin, Cornwall.

Jetten, J., Mc Auliffe, B., Hornsey, M.J., Hogg, M.A. (2006) Differentiation between and within groups: The influence of individualist and collectivist group norms. *European Journal of Social Psychology* 36, 825–843

Keltikangas-Järvinen, L. (2010). *Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot*. WSOY.

Kinnunen, T. (2013). *Vahvat yksin, heikot silytyksin- Otteita suomalaisesta kosketuskulttuurista*. Helsinki: Kirjapaja.

Kim, J., Lee, S. Gim, W. (2011). Culture and self-presentation: Influence of social interactions in an expected social relationship. *Asian Journal of Social Psychology* 14, 63–74.

Kimball Romney, A., Weller, S.C., Batchelder, W.H. (1986) *Culture as Consensus: A Theory of Culture and Informant Accuracy*. *American Anthropologist, New Series, Vol. 88, No. 2*, pp. 313-338. US:Blackwell Publishing on behalf of the American Anthropological Association.

Kyrö, M. & Nyssölä, K. (2006) Attitudes towards Education in Finland and other Nordic Countries. *European Journal of Education, Vol. 41, No. 1*.

Tiittula, L. (1994) *Suomalaisen puhekuulttuurin stereotyyppit ja todellisuus*. Teoksessa Laurinen, L. & Luukka M-R. (toim) 1994: *Puhekuulttuurit ja kielten oppiminen*. AfinLAN vuosikirja 1994. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys (AfinLA), julkaisu no. 52. Jyväskylä, 95-107.

Lairio, M. , Puukari, S. & Kouvo, A. (2013) Studying at University as Part of Student Life and Identity Construction. *Scandinavian Journal of Educational Research, vol. 57:2*, 115-131.

- Martínez Alemán, A.M. (2010). College Women's Female Friendships: A longitudinal View. *The Journal of Higher Education*, Vol. 81, No. 5, 553-580, Ohio State University
- Mary, A. (2012) The illusion of prolongation of youth. Transition to adulthood among Finnish and French female university students. Tampere: Tampere University Press.
- Markus, H.R., Kitayama, S. (1998). Culture and self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98, 224-253
- Maslow, A. H. (1987). (3:e upplagan). *Motivation and Personality* New York: Harper & Row
- Moscovici, S. (2000). *Social Representations*. Hong Kong: Graphicraft Limited.
- Portes, A. (1998) SOCIAL CAPITAL: Its Origins and Applications in Modern Sociology. *Annual reviews of Sociology*, 24: 1-24
- Rastas, A. (2005). Kulttuurit ja erot haastattelutilanteessa. Teoksessa: Ruusu vuori, J. & Tiittula, L. Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino, 78-102.
- Robbins, P.R. & Tanck, R. H. (1994). University Students' Preferred Choices for Social Support. *The Journal of Social psychology*, 135 (6), 775-776.
- Ruuskanen, P. (2001) Sosiaalinen pääoma- käsitteet, suuntaukset ja mekanismit. Helsinki: VATT, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Government Institute for Economic Research.
- Schwartz, S.H. (2011). Kulttuuriset arvo-orientaatiot: Kansallisten erojen luonne ja seuraukset. (suom.) Puohiniemi, M. *Cultural Valueorientations: Nature C& Implications of National Differences*. Vaajakoski: Limor
- Stenberg, H. (2011) *Gemenskapens socialpsykologi*. Malmö: Liber AB.
- Suhonen, P. (1988) *Suomalaisten arvot ja politiikka*. Helsinki: WSOY.
- Suurpää, L. (2002). Hierarchies of difference- Finnish young people's conceptions of group membership. *European Journal of Cultural Studies*, Vol. 5 (2). 175-197., London: Sage Publications.
- Tajfel, H. (1982) *Social identity and intergroup relations*. NY: Cambridge University Press.

- Tuomi, J. & Sarajärvi A. (2009). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Triandis, H.C, Gelfand, M.J. (1998). Converging Measurement of Horizontal and Vertical Individualism and Collectivism. *Journal of Personality and Social Psychology*. Vol. 74. No. 1, 118-128
- Triandis, H.C, Suh, E.M. (2002) Culture Influences on Personality. *Annual Review of Psychology*. 53:133-60.
- Tönnies, F. (1988) (Ed.). *Community and Society- Gemeinschaft und Gesellschaft*. Transaction, Inc. New Brunswick, New Jersey, U.S.
- Weiss, Robert S. (1974) *Doing unto others: Joining, molding, conforming, helping, loving*. Rubin Zick (red.). Prentice-Hall, Englewood Cliffs. NJ.
- Wells, J.D. (2008) *The twilight of romanticism. Lives and literature in French Bohemian Culture and the Beat Generation*. US: iUniverse. Viitattu 16.6.2014.
- Van de Vliert, E. (2009) *Climate, Affluence and Culture- Culture and Psychology*. New York: Cambridge University Press.
- Woolcock, M. (2000): Sosiaalinen pääoma, menneisyys, nykyisyys, tulevaisuus. Teoksessa Kajanoja, J. –Simpura, J. (toim.) (2000): *Sosiaalinen pääoma: globaaleja ja paikallisia näkökulmia*. Stakes, raportteja 252, Helsinki.
- Weisz, C. & Wood. L.F. (2000) Social identities and friendships: A longitudinal study of support for Social Identities. *Journal of Social Behavior and Personality*, Vol. 15, No. 4, 441-458.
- Painamattomat lähteet:
- www.freeonlinesurveys.com
- <http://geert-hofstede.com/finland.html> . Viitattu 14.3.2013.
- <http://geert-hofstede.com/france/html> . Viitattu 14.3.2013.
- http://tilastokeskus.fi/til/opty/2011/opty_2011_2013-03-20_tie_001_fi.html. Viitattu 16.3.201

8. LIITTEET

Liite 1. Esittelykirje ja kyselylomake suomeksi

Olen Sosiaalipsykologian maisteri-opiskelija Tampereen Yliopistolla. Teen pro-gradu tutkielmaa naisopiskelijoiden ystävyys- ja ystäväryhmissä olemisen kokemuksista.

Tässä tutkielmassa keskityn suomalaisiin ja ranskalaisiin kauppatieteitä opiskeleviin nuoriin naisiin.

Fokus on ymmärtää mikä luo yhteenkuuluvuutta ystäväporukoihin ja miltä nuo ystävyys-suhteet näyttävät. Tarkoituksena on vertailla jos maiden välillä on kulttuurinvälisiä eroja ystävyys- kokemuksissa.

Toivoisin teidän vastaavan muutamaan kysymykseen, vastaamiseen tulisi varata noin 30 minuuttia aikaa.

Lähetän teille liitteen graduuni kun se valmistuu, joten ilmoita mielellään sähköpostiosoitteesi, tämä on kuitenkin vapaa-ehtoista. Jos sinulla on jokin sähköpostiosoite jossa nimesi ei ole tunnistettavissa, voit esimerkiksi käyttää sitä.

Kyseessä on laadullinen tutkimus, joten et ehkä epäröi vastata mahdollisimman avoimesti, sillä ei ole olemassa oikeita tai vääriä vastauksia. Koetathan myös vastata kaikkiin kysymyksiin, ja mahdollisimman selkeästi. Esimerkiksi pohjustaen vastauksiasi, sillä minulla ei välttämättä ole mahdollisuutta palata myöhemmin ja varmistaa mitä olet jollakin asialla tarkoittanut. Vastauksillesi ei ole mitään maksimipituutta.

Tulen käsittelemään aineistoa siten, että pysyt täysin anonyminä ja että henkilöllisyytesi ei tule ilmi vastauksistasi. Tutkimustuloksia tullaan käyttämään ainoastaan tieteellisiä tarkoituksia varten.

Jos sinulla on lisäkysymyksiä, olet tervetullut ottamaan minuun yhteyttä sähköpostitse: ida.saarela@uta.fi

Kiitos paljon, arvostan osallistumistasi tutkimukseeni!

Ystävällisin terveisin,
Ida Saarela

1. Ole hyvä ja ilmoita muutamia henkilötietoja itsestäsi

Ikä

Sukupuoli

Siviilistatus/parisuhdetilanne

Opintoaine/opintoohjelma

Koulu

Kansalaisuus

Sähköpostiosoite

2. Kuinka usein vietät aikaa itsekseksi vapaa-ajallasi?

3. Vietätkö mielelläsi aikaa itsekseksi? Miksi, miksi et?

4. Kuinka paljon vietät aikaa muiden seurassa vapaa-ajallasi?

5. Vietätkö mielelläsi aikaa muiden seurassa vapaa-ajallasi? Miksi, miksi et?

6. Kuinka kuvailisit tyypillistä kaveriporukkaa? (Kerro mitä tahansa tulee mieleen)

7. Viihdytkö mieluummin suuremmassa tai pienemmässä ryhmässä tai porukassa? Miksi? (Ole hyvä ja määrittele myös mikä mielestäsi on pieni ja suuri ryhmä)

8. Millaisia piirteitä arvostat ystäväissä, tai etsit ystäväistä?

9. Tässä tutkimuksessa “ryhmä” määritellään porukaksi, joka koostuu 2, 3 tai useammasta jäsenestä. Kuvittele olevasi ryhmässä/kaveriporukassa jossa erityisesti viihdyt tai olet viihtynyt... (Se voi olla nykyinen porukka, muisto aikaisemmasta, tai koostua sinusta ja toisesta henkilöstä)

Kuka kuuluu ryhmään ja kuinka monta teitä on?

Ole hyvä ja kuvaile kukin henkilö ryhmässä sekä mitä kukin tuo ryhmään (itsesi mukaanlukien)

10. (Viitaten ryhmään kysymyksessä 9.)

Miltä tuntuu olla heidän kanssaan?

11. (Viitaten ryhmään kohdassa 9.)

Millaiset suhteet teillä on toisiinne?

12. (Viitaten ryhmään kohdassa 9.)

Kuinka usein tapaatte, ja mitä yleensä teette yhdessä?

13. (Viitaten ryhmään kysymyksessä 9.)

Mitä ovat mieleisiä/yleisiä puheenaiheitanne keskusteluissanne?

14. (Viitaten ryhmään kohdassa 9.)

Onko jotakin tiettyä mistä pidät ryhmässä? Mikä tuo teidät yhteen?

15. (Viitaten ryhmään kysymyksessä 9.)

Miten tulit valinneeksi kertoa juuri kyseisestä ryhmästä?

16. (Viitaten ryhmään kohdassa 9.)

Onko sinulla muita ystäviä tai kaveriporukoita tämän lisäksi tai tämän ulkopuolella? Millaisia? Ole hyvä ja kerro kuinka he eroavat aiemmin kertomastasi ryhmästä. Ole hyvä ja kerro jotakin heistä.

17. Kommentoi mielellään kyseistä aihetta tai tutkimusta.

Kiitoksia paljon osallistumisestasi!

Liite 2. Esittelykirje ja kyselylomake englanniksi

My name is Ida Saarela and I'm studying Social Psychology at the University of Tampere in Finland. I am doing a qualitative Master's thesis about young women's experiences in, and opinions on social relationships within friendship-groups. In this study, I focus on young Finnish and French female business-students.

The focus is to understand what creates unity in these groups and how the relationships look like. The purpose of the study is to find out whether there are cultural differences between these two countries. There are few questions that I wish you could answer, this should take around 20-30 minutes.

I will be sending you the abstract in English when my thesis is finished, so that you get to take part in the results later in spring 2014. It might be interesting for you to know whether there were cultural differences between France and Finland. (Optional, in that case please add your e-mail-address. Maybe you have an account, where your name is not recognizable, for an example a Hotmail -account)

I understand French fair enough, and I also have a native French-speaker helping me with translations in some parts if that would be needed, so you can answer in French, however, if you are comfortable in English, feel free to answer in that language.

Please also try to answer all of the questions. A qualitative study means that your experiences are in focus, and that there are no right and wrong answers. Also try to answer the questions as clear and specific as you can, as I might not have the possibility to ask you what you meant afterwards.

You will be totally anonymous as the data material will be dealt with and presented in a way that will not reveal your identity, and is used for scientific purposes only.

If you have any further questions you are very welcome to contact me at:

ida.saarela@uta.fi

I truly appreciate your participation!

Kind regards,

Ida Saarela

1. Please enter some personal details. (E-mail address is optional, for receiving results later)

Age

Sex

Civil status

Educational status

School/ City

Nationality / nationalities

E-mail address

2. How often do you spend time by yourself in your free-time?

3. Do you like to spend time by yourself? Why, why not?

4. How much are you spending time with friends or other people in your freetime?

5. Do you often like to spend time with other people in general? Why, why not?

6. How would you describe a “typical” group of friends in general? (Anything you want to tell)

7. Do you prefer hanging out or being in a small or in big group? Why? (please also mention what is a big and a small group for you)

8. What kind of characteristics do you look for or appreciate in a friend?

9. In this study, a ‘group’ is characterized as a clique of 2, 3 or more people.

Imagine that you are in a particular peer/friend-group or clique that you have enjoyed being in... (It can be a current one, or a memory of one from the past, or you and another person.)

Who are in this group, how many are you? Please describe the persons composing the group and what all of you (including yourself) contribute to the group.

10. (Referring to the group in question 9)

How does it feel like to be with them?

11. (Referring to the group in question 9.)

What relationships do you have to each other?

12. (Referring to the group in question 9.)

How often do you meet, and what do you usually do together?

13. (Referring to the group in question 9.)

What are your favourite topics in your discussions?

14. (Referring to the group in question 9.)

Is there something specific that you like in this group? What brings you together?

15. (Referring to the group in question 9.)

Why did you choose to talk about this specific group?

16. (Referring to the group in question 9.)

Do you have other friends or friend-groups outside this one? How is it like? How are they different from the group that you previously talked about? Please tell something about them.

17. Feel free to give further comments about this topic or this survey.

(Many thanks for your answers and for participating in my study!)